23 demânéţă fórte la mormêntŭ; Şi nea-
flândŭ corpulŭ luĭ, aŭ venitŭ, ḑicêndŭ, că
vĕḑuseră şi vederea de ângerĭ, cari ḑiceaŭ
24 că elŭ este viŭ. Şi [m]s'aŭ dusŭ uniĭa d'intre
noĭ la mormêntŭ, şi aŭ aflatŭ aşa, precumŭ
aŭ ḑişŭ şi femeele; dară pre elŭ nu l'aŭ
vĕḑutŭ.
25 Atuncĭ elŭ lĭ-a ḑisŭ: O nepricepuţilorŭ
şi tărḑiĭ la animă a crede tóte câte aŭ vor-
26 bitŭ profeţiĭ! [n]Aŭ nu trebuĭa Christosŭ a
suferĭ acestea, şi a întra în mărirea sa?
27 [o]Şi începêndŭ de la [p]Moisi, şi *urmândŭ* prin
[q]toţĭ profeţiĭ, lĭ esplica tóte scripturele cele
despre sine.
28 Şi s'aŭ apropiatŭ de satulŭ la care mer-
geaŭ; şi [r]elŭ se făcea a merge maĭ depar-
29 te. Dară [s]eĭ l'aŭ îndemnatŭ, ḑicêndŭ: Rĕ-
mâĭ cu noĭ, că este către séra, şi s'a plecatŭ
ḑiua. Şi a întratŭ să rĕmână cu d'înşiĭ.
30 Şi şeḑêndŭ elŭ cu eĭ, [t]a luatŭ pâne, şi
a bine-cuvêntatŭ, şi frângêndŭ, lĭ-a datŭ.
31 Atuncea li s'aŭ deschisŭ ochiĭ lorŭ, şi l'aŭ
cunoscutŭ; şi elŭ s'a făcutŭ nevĕḑutŭ de
32 d'înşiĭ. Şi ḑiceaŭ unulŭ către altulŭ: Aŭ nu
era anima nóstră arḑêndŭ în noĭ, cândŭ ni vor-
bĭa pe cale, şi cândŭ ni esplica scripturele?
33 Şi sculându-se într'acea óră, s'aŭ întorsŭ
la Ierusalimŭ, şi aŭ aflatŭ adunaţĭ pre ceĭ unŭ-
34 spre-ḑece şi pre ceĭ ce eraŭ cu d'înşiĭ; Cari
ḑiceaŭ: S'a sculatŭ domnulŭ în adevĕrŭ, şi
35 [u]s'a arĕtatŭ luĭ Simonŭ. Şi eĭ spuneaŭ cele
se făcuseră pe cale, şi cumŭ s'a cunoscutŭ
de d'înşiĭ în frângerea pâneĭ.
36 [v]Şi vorbindŭ eĭ acestea, insu-şĭ Iisusŭ a
stătutŭ în meḑiloculŭ lorŭ, şi lĭ-a ḑisŭ: Pace
37 voŭĭ. Ĕrŭ eĭ spăimêntându-se şi înfricoşân-
du-se, lĭ se părea că vĕḑu [w]unŭ spiritŭ. Dară 38
elŭ lĭ-a ḑisŭ: Pentru ce sûnteţĭ turburaţĭ?
şi pentru ce se sue gândurĭ în ânimele vóstre? Vedeţĭ mânele şi picĭórele mele, că în-
su-mĭ eŭ sûnt; [x]pipăiţi-mĕ, şi vedeţĭ; că spi- 39
ritulŭ nu are carne şi óse, precumŭ vedeţĭ
că eŭ amŭ. Şi acestea ḑicêndŭ, lĭ-a arĕ-
tatŭ mânele şi picĭórele. Şi încă necre- 40
ḑêndŭ eĭ [y]de bucuriă, şi mirându-se, li ḑi- 41
cea: [z]Aveţĭ aicea ce-va de mâncare? Ĕrŭ eĭ 42
ĭ-aŭ datŭ o parte de pesce friptŭ, şi din-
tr'unŭ fagurŭ de mĭere. [a]Şi luându-*le*, a mân- 43
catŭ înaintea lorŭ.
Şi-lĭ-a ḑisŭ: [b]Acestea *sûnt* cuvintele, cari 44
v'amŭ vorbitŭ, încă fiindŭ cu voĭ, că trebue
a se împlini tóte cele scrise despre mine
în legea luĭ Moisi şi *în* profeţĭ şi *în* psalmĭ.
Atuncea [c]lĭ-a deschisŭ minteu lorŭ, ca să 45
înţelégă scripturele. Şi lĭ-a ḑisŭ: [d]Aşa este 46
scrisŭ, şi aşa trebuia să suferă Christosŭ,
şi să învieze din morţĭ a treĭa ḑi: Şi ca 47
să se predice în numele luĭ pocăinţa şi [e]iertarea pĕcatelorŭ la [f]tóte popórele, începêndŭ
de la Ierusalimŭ. Ĕrŭ [g]voĭ sûnteţĭ marturĭ 48
acestora. [h]Şi éccĕ eŭ vĭ trămetŭ ceea ce 49
Părintele meŭ v'a promisŭ; Ĕrŭ voĭ şeḑeţĭ
în cetatea Ierusalimuluĭ, până ce vĕ veţĭ
îmbrăca cu [i]putere de susŭ.
Şi ducêndu-ĭ afară [k]până la Betania, şi 50
rĕdicându-şĭ mânele sale, ĭ-a bine-cuvêntatŭ. [l]Şi s'a întêmplatŭ, pre-cândŭ ĭ-a bine- 51
cuvêntatŭ, s'a depărtatŭ de la d'înşiĭ, şi se
înălţa la ceriŭ. [m]Ĕrŭ eĭ, închinându-se luĭ, 52
s'aŭ întorsŭ la Ierusalimŭ cu bucuriă mare;
Şi eraŭ totŭ-dé-una [n]în templu, lăudâudŭ şi 53
bine-cuvêntândŭ pre Dumneḑeŭ. Aminŭ.

SÂNTA EVANGELIĂ DUPRE IOANŬ.

Ecsistenţa eternă şi attributele dumneḑeescĭ ale cuvêntuluĭ.

1 LA începutŭ [a]era cuvêntulŭ, şi cuvêntulŭ
era [b]la Dumneḑeŭ, şi [c]Dumneḑeŭ era cu-
2 vêntulŭ. [d]Acesta era întru începutŭ la Dum-
3 neḑeŭ. [e]Tóte printr'insulŭ s'aŭ făcutŭ; şi
fără de d'insulŭ nimicŭ s'a făcutŭ, ce s'a
4 făcutŭ. [f]Intr'insulŭ era viéţă, şi [g]viéţa era
lumina ómenilorŭ. [h]Şi lumina luminéză în- 5
tru întunerecŭ, şi întunerecŭlŭ nu o a cu-
prinsŭ.

Arĕtarea şi lucrarea cuvêntuluĭ dumneḑeescŭ; cu mărturia luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ

[i]Fost'a unŭ omŭ trămesŭ de la Dumne- 6
ḑeŭ, alŭ căruĭ nume *era* Ioanŭ. [j]Acesta 7

a Vers. 12.
b Vers. 46. Fapt. 17. 3. 1 Pet. 1. 11.
c Vers. 45.
d Fac. 3. 15. & 22. 18. & 26. 4. & 49. 10. Num. 21. 9. Deut. 18. 15.
e Ps. 16. 9. & 10. 37. & 132. 11.
f Isa. 7. 14. & 11. & 50. 6. & 53.
g Ier. 23. 5. & 33. 14, 15.
h Ezec. 34. 23. & 37. 25.
i Dan. 9. 24.
j Mic. 7. 20.
k Mal. 3. 1. & 4. 2.
l Vedĭ Fac. 32. 26. & 49. 7.
m Fac. 19 3. Fapt. 16. 15.
n Mat. 14. 19.
o 1 Cor. 15 5.
p Marc. 16 14. Ioan 20. 19. 1 Cor. 15. 5
q Marc. 6. 49.
r Ioan 20. 20, 27.
s Fac. 45. 26.
t Ioan 21. 5.
u Fapt. 10. 41.
v Mat. 16. 21. & 17. 21. & 20. 18.
w Cap. 9. 22. & 18. 31. Vers. 6.
x Fapt. 16. 14.
y Vers. 26. Ps. 22.
z Isa. 50. 6. & 53. 2, etc. Fapt. 17. 3.
a Dan. 9. 24.
b Fac. 13. 38, 46 1 Ioan. 2. 12.
c Fapt. 10. 3.
Isa. 48. 6, 22. Ier. 31. 34. Osea 2. 23. Mic. 4. 2. Mal 1. 11.
d Ioan 15. 27. Fapt. 1. 8, 22. & 2. 32. & 3. 15.
e Isa. 44. 3. Ioel 2. 28. Ioan 14. 16, 26. & 15. 26.
f 2. 1, etc.
g Fapt 1. 12.
h 2 Reg. 2. 11. Marc. 16. 19. Ioan 20. 17.
i Fapt 1. 9. Efes 4. 8.
j Mat. 28 9, 17.
k Fapt 2. 46. & 5. 42.

IOAN.

—

etc
Col. 1. 17.
1 Ioan 1. 1.
Apoc. 1. 2. & 19. 13
b Prov. 8. 30. Cap. 17 5.
1 Ioan 1. 2.
c Filip. 2 6.
1 Ioan 5. 7.
d Fac. 1. 1
e Ps. 33. 6. Vers. 10.
Col. 1. 16.
Ebr. 1. 2.
Apoc. 4. 11.
f Ap. 1. 20.
1 Ioan 5. 11.
g Cap. 8. 12. & 9. 5 & 12. 35. 46
h Cap 3. 19
i Mal. 3. 1.
Mat. 3. 1.
Luc. 3. 2.
Cap. 3. 28.
Fapt. 13. 25.
j Mal. 4. 5.

a venitŭ spre mărturiă, ca să mărturiséscă
pentru lumină, ca toţĭ să crédă prin elŭ.
8 Nu era elŭ lumina, ci *fost'a elŭ trămesŭ*,
ca să mărturiséscă pentru lumină.
9 [k]Era lumina cea adevĕrată, care lumi-
10 néza pre totŭ omulŭ, ce vine în lume. În
lume era, şi [l]lumea printr'insulŭ s'a făcutŭ,
11 şi lumea nu l'a cunoscutŭ. [m]Intr'ale sale a
12 venitŭ, şi aĭ seĭ nu l'aŭ primitŭ. Ĕrŭ [n]câţĭ
l'aŭ primitŭ, acelora dreptulŭ lĭ-a datŭ să
se facă fiĭ aĭ luĭ Dumneḑeŭ, *adecă*, celorŭ
13 ce credŭ în numele luĭ. [o]Cari nu din sânge,
nicĭ din poftă trupéscă, nicĭ din poftă băr-
bătéscă, ci de la Dumneḑeŭ s'aŭ născutŭ.
14 [p]Şi cuvêntulŭ [q]trupŭ [r]s'a făcutŭ, şi s'a să-
lăşluitŭ între noĭ, (şi [s]amŭ vĕḑutŭ mărirea
luĭ, mărire ca a unuĭ-născutŭ de la Părin-
te), [t]plinŭ de charŭ şi de adevĕrŭ.
15 [u]Ioanŭ mărturisĭa despre d'insulŭ, şi stri-
ga, ḑicêndŭ: Acesta era pentru carele amŭ
ḑisŭ: [v]Celŭ ce vine după mine, maĭ 'nainte de
mine a fostŭ; [w]că maĭ mare de câtŭ mine era.
16 Şi din [x]plinitatea luĭ noĭ toţĭ amŭ pri-
17 mitŭ, şi charŭ preste charŭ. Că [y]legea prin
Moisi s'a datŭ; *ĕrŭ* [z]charulŭ şi [a]adevĕrulŭ
18 prin Iisusŭ Christosŭ a venitŭ. [b]Nimenea
nicĭ odată nu a vĕḑutŭ pre Dumneḑeŭ; [c]celŭ
unulŭ-născutŭ Fiĭulŭ, care este în sinulŭ
Părinteluĭ, acela a spusŭ.

Mărturia luĭ Ioanŭ despre Christosŭ către preuţĭ şi către discipulĭĭ seĭ; Iisusŭ cĕştigă discipulĭ.

19 Şi acésta este [d]mărturia luĭ Ioanŭ, cândŭ
aŭ trămesŭ Iudeiĭ preuţĭ şi Leviţĭ din Ie-
20 rusalimŭ să-lŭ întrebe: Cine escĭ? Şi [e]a
mărturisitŭ, şi nu a tăgăduitŭ, ci a mărtu-
21 risitŭ: Nu sûnt eŭ Christosulŭ. Şi l'aŭ în-
trebatŭ: Ce dară? Escĭ [f]Ilie? Şi a ḑisŭ: Nu
sûnt. Escĭ [g]profetulŭ? şi a respunsŭ: Nu.
22 Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: Cine escĭ? ca să dămŭ
respunsŭ celorŭ ce ne-aŭ trămesŭ. Ce ḑicĭ
23 despre tine însu-ţĭ? [h]Ḑis'a elŭ: Eŭ *sûnt* vó-
cea celuĭ ce strigă în pustiiŭ: Îndreptaţĭ
calea Domnuluĭ, cumŭ [i]a ḑisŭ profetulŭ Isaia.
25 Şi trămeşiĭ eraŭ din Fariseĭ. Şi l'aŭ
întrebatŭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: Pentru ce dară bo-
tezĭ, dacă nu escĭ Christosulŭ, nicĭ Ilie, nicĭ
26 profetulŭ? Respunsu-li-a Ioanŭ, ḑicêndŭ:
[j]Eŭ botezŭ cu apă; [k]ĕrŭ în meḑiloculŭ vo-
stru stă acela, pre care nu-lŭ cunósceţĭ; [l]A- 27
cela este carele vine după mine, şi *carele*
a fostŭ maĭ 'nainte de mine, căruĭa nu sûnt
vredniciŭ să-ĭ deslegŭ curéua încălţămintei
luĭ. Acestea s'aŭ făcutŭ în [m]Betabara, din- 28
colo de Iordanŭ, unde Ioanŭ boteza.
A dŭoa ḑi vĕḑu Ioanŭ pre Iisusŭ ve- 29
nindŭ către d'insulŭ, şi ḑise: Éccĕ [n]Mielulŭ
luĭ Dumneḑeŭ, [o]care rĕdică pĕcatulŭ lumeĭ!
[p]Acesta este pentru care amŭ ḑisŭ: După 30
mine vine unŭ bărbatŭ, care maĭ 'nainte de
mine a fostŭ; că era maĭ mare de câtŭ
mine. Şi eŭ nu-lŭ sciamŭ; ci ca să fie cu- 31
noscutŭ în Israelŭ, [q]pentru acésta amu ve-
nitŭ botezândŭ cu apă.
[r]Şi a mărturisitŭ Ioanŭ, ḑicêndŭ: Amŭ 32
vĕḑutŭ Spiritulŭ ca unŭ porumbŭ pogorîn-
du-se din ceriŭ, şi a rĕmasŭ preste d'insulŭ;
Şi nu-lŭ sciamŭ; ci celŭ ce m'a trămesŭ să 33
botezŭ cu apă, acela mĭ-a ḑisŭ: Preste care
veĭ vedé Spiritulŭ pogorîndu-se, şi rĕmânêndŭ
preste d'insulŭ, [s]acela este care botéză cu
Spiritŭ Sântŭ. Şi amŭ vĕḑutŭ, şi amŭ măr- 34
turisitŭ, că acesta este Fiĭulŭ luĭ Dumneḑeŭ.
A dŭoa ḑi ĕră-şĭ sta Ioanŭ, şi dŭoĭ din 35
discipuliĭ seĭ; Şi căutândŭ la Iisusŭ, care 36
âmbla, ḑise: [t]Éccĕ Mielulŭ luĭ Dumneḑeŭ!
Şi l'aŭ auḑitŭ ceĭ dŭoĭ discipulĭ vorbindŭ, 37
şi aŭ urmatŭ luĭ Iisusŭ. Ĕrŭ Iisusŭ întor- 38
cêndu-se, şi vĕḑêndu-ĭ după d'insulŭ, lĭ-a
ḑisŭ: Ce căutaţĭ? Ḑisu-i-aŭ eĭ: Rabbi, a-
decă, Învĕţătorule, unde locuescĭ? Ḑisu-li-a: 39
Veniţĭ de vedeţĭ. Aŭ venitŭ, şi aŭ vĕḑutŭ
unde locuesce, şi aŭ rĕmasŭ la elŭ în acea
ḑi; că era pe la óră ḑece.
Unulŭ din ceĭ dŭoĭ, cari auḑiseră de la 40
Ioanŭ şi-ĭ urmaseră, era [u]Andreiŭ, fratele luĭ
Simonŭ Petru. Acesta a aflatŭântêiŭ pre 41
Simonŭ, fratele seŭ, şi ĭ-a ḑisŭ: Noĭ amŭ
aflatŭ pre Mesia, adecă pre Christosŭ. Şi 42
l'a adusŭ la Iisusŭ. Şi căutândŭ la elŭ Ii-
susŭ, a ḑisŭ: Tu escĭ Simonŭ, fiĭulŭ luĭ Ió-
na; [v]tu te veĭ chĭăma Kefa, adecă Petru.
A dŭoa ḑi a vrutŭ Iisusŭ să mérgă în 43
Galilea, şi a aflatŭ pre Filipŭ, şi ĭ-a ḑisŭ:
Urméză-mĕ. Şi [w]Filipŭ era din Betsaide, 44
cetatea luĭ Andreiŭ şi a luĭ Petru.
Filipŭ a aflatŭ pre [x]Natanaelŭ, şi-ĭ ḑise: 45
Noĭ amŭ aflatŭ pre acela, de carele a scrisŭ

a Vers. 4
Isa. 40. 6
1 Ioan 2. 8.
b Vers. 3.
Ebr. 1. 2. & 11. 3.
c Luc 10. 14. Fapt. 3. 26. & 13. 46.
d Isa. 56. 5. Rom. 8. 15. Gal. 3 26. 1 Pet. 1. 4.
Iac. 1. 18.
1 Pet. 1. 23.
e Mat 1. 16, 20. Luc. 1. 31, 35. & 2. 7.
1 Tim. 3. 16.
f Ebr. 2. 11, 11, 16, 17.
g Rom. 1. 3. Gal. 4. 4.
h Isa. 40. 5. Mat. 17. 2. Cap. 2. 11. &
i Col. 1. 15. & 2. 3, 9.
u Vers 32.
Cap. 3. 32. & 5. 33.
v Mat 3. 11. Marc. 1. 7. Luc. 3. 16. Vers. 27. 30. Cap. 3. 31.
x Cap. 6. 58. Col. 1. 17.
2. 9, 10
z Esod. 20. 1, etc. Deut. 4. 44. & 5. 1. & 33. 4.
a Rom. 3. 24. & 5. 21. & 6. 14.
b Cap. 8. 32. & 14. 6.
c Esod. 33. 20. Deut. 4. 12.
1 Tim. 1. 17. & 6. 16.
1 Ioan 4. 12, 20.
d Vers. 14. Cap. 3. 16, 13. 1 Ioan 4. 9.
e Cap. 5. 33.
f Luc. 3. 15. Cap. 3. 28. Fapt. 13. 25.
g Mal. 4. 5.
i Mat. 3. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Cap. 3. 28.
j Isa. 40. 3.
k Mat. 3. 11.
l Mal. 3. 1.
m Vers. 15. 30. Fapt. 19. 4.
n Judc. 7. 24. Cap. 10. 40
1 Pet. 1. 19. Apoc 5. 6, etc.
p Isa. 53. 11. 1 Cor. 15. 3. Gal. 1. 4
Ebr. 1. 3. & 9. 17. & 9. 28.
1 Pet. 2. 24. & 3. 18.
1 Ioan 2. 2. & 3. 5. & 4. 10.
Luc. 1. 17, 76, 77. & 3. 3. 4.
s Mat. 3. 16. Marc. 1. 10. Luc. 3. 22.
Cap. 5. 32.
t Mat. 3. 11. Fapt 1. 5 & 2. 4. & 10. 44. & 19. 6.
u Ver 22.

[a]Moisi în lege, şi [b]profeţii: pre Iisusŭ [c]Naza-
46 rinénulŭ, fiiulŭ luĭ Iosefŭ. Dis'a Natanaelŭ
luĭ: [d]Din Nazaretŭ póte fi ce-va bunŭ? Dis'a
Filipŭ luĭ: Vino, şi vedĭ.
47 Vĕdut'a Iisusŭ pre Natanaelŭ venindŭ
cătră d'insulŭ, şi a disŭ despre elŭ: Éccĕ
[e]cu adevĕratŭ unŭ Israelitŭ, în care nu este
48 vicleşugŭ! Natanaelŭ dis'a luĭ: De unde
mĕ cunoscĭ? respuns'a Iisusŭ, şi ĭ-a disŭ:
Maĭ 'nainte de a te chĭăma Filipŭ, fiindŭ
49 tu suptŭ smochinŭ, te-amŭ vĕdutŭ. Nata-
naelŭ a respunsŭ, şi ĭ-a disŭ: Rabbi, tu [f]escĭ
Fiiulŭ luĭ Dumnedeŭ; tu escĭ [g]regele luĭ Is-
50 raelŭ. Iisusŭ a respunsŭ, şi ĭ-a disŭ: Pen-
tru că ţĭ-amŭ disŭ, că te-amŭ vĕdutŭ suptŭ
smochinŭ, credĭ? maĭ marĭ de câtŭ acestea
51 veĭ vedé. Şi *érŭ-şĭ* ĭ-a disŭ: Adevĕrŭ, a-
devĕrŭ dicŭ voŭĭ: [h]De acumŭ veţĭ vedé ce-
riulŭ deschidéndu-se şi pre ângerii luĭ Dum-
nedeŭ suindu-se şi pogorindu-se preste Fi-
iulŭ omuluĭ.

Iisusŭ preface apă în vinŭ la nunta din Cana.

2 A treĭa dĭ s'a făcutŭ nuntă în [a]Cana Ga-
lileeĭ: şi muma luĭ Iisusŭ era acolo;
2 Şi aŭ fostŭ chĭămaţĭ la nuntă şi Iisusŭ şi
3 discipuliĭ luĭ. Şi lipsindŭ vinulŭ, dise mu-
ma luĭ Iisusŭ cătră d'insulŭ: Nu aŭ vinŭ.
4 *Érŭ* Iisusŭ ĭ-a disŭ: [b]Femeă, [c]ce este mie şi
5 ţie? [d]óra mea încă nu a venitŭ. Dis'a muma
6 luĭ servilorŭ: Orĭ-ce vĭ va dice, faceţĭ. Şi
eraŭ acolo şese vase de pétră, puse [e]dupre
datina curăţireĭ a Iudeilorŭ, cari cuprindeaŭ
7 câte dŭoĕ séŭ treĭ mĕsurĭ. *Şi* Iisusŭ a
disŭ lorŭ: Împleţĭ vasele cu apă. Şi le-aŭ
8 împlutŭ până susŭ. Şi a disŭ lorŭ: Scóţeţĭ
9 acumŭ, şi duceţĭ nunuluĭ. Şi aŭ dusŭ. Şi
după ce a gustatŭ nunulŭ [f]apa ce se făcuse
vinŭ, şi nu scia de unde este, (dară serviĭ,
cari scoseseră apa, sciaŭ), a chĭămatŭ nu-
10 nulŭ pre mire, Şi-ĭ dise: Totŭ omulŭ pune
ântĕiŭ vinulŭ celŭ bunŭ; şi după ce s'aŭ
îmbĕtatŭ, atuncea pre celŭ maĭ prostŭ: *érŭ*
tu aĭ ţinutŭ vinulŭ celŭ bunŭ până acumŭ.
11 Acestŭ începutŭ alŭ minunilorŭ l'a fă-
cutŭ Iisusŭ în Cana Galileeĭ, şi [g]şĭ-a arĕtatŭ
mărirea luĭ, şi aŭ credutŭ într'insulŭ dis-
cipuliĭ luĭ.
12 După acésta s'a pogoritŭ la Capernaumŭ,
elŭ şi muma luĭ, şi [h]fraţiĭ luĭ, şi discipuliĭ
luĭ; şi nu aŭ rĕmasŭ acolo multe dile.

Iisusŭ se suĭ în Ierusalimŭ la pascĭ; curăţesce templulŭ; şi face minunĭ; convorbirea luĭ cu Nicodimŭ.

[i]Şi eraŭ aprópe pascele Iudeilorŭ, şi s'a 13
suitŭ Iisusŭ la Ierusalimŭ, [j]Şi a aflatŭ în 14
templu pre ceĭ ce vindeaŭ boĭ şi oĭ şi po-
rumbĭ, şi pre schimbătoriĭ de banĭ şedéndŭ.
Şi făcéndŭ biciŭ de funiĭ, pre toţĭ ĭ-a scosŭ 15
afară din templu, şi oile şi boiĭ; şi a vĕr-
satŭ baniĭ schimbătorilorŭ, resturnândŭ me-
sele; Şi a disŭ celorŭ ce vindeaŭ porumbĭ: 16
Luaţĭ acestea de aicea; nu faceţĭ [k]casa Pă-
rinteluĭ meŭ casă de negoţŭ. Érŭ disci- 17
puliĭ şĭ-aŭ adusŭ aminte că este scrisŭ: [l]Rĕv-
na caseĭ tale m'a mâncatŭ pre mine.
Atuncea luândŭ cuvéntulŭ Iudeiĭ, ĭ-aŭ 18
disŭ: [m]Ce semnŭ ni areţĭ, că facĭ acestea?
Respuns'a Iisusŭ şi lĭ-a disŭ: [n]Stricaţĭ a-
cestŭ templu, şi în treĭ dile 'lŭ voiŭ rĕdica. 19
Atuncĭ aŭ disŭ Iudeiĭ: În patru-decĭ şi şese 20
de anĭ s'a rĕdicatŭ acestŭ templu, şi tu 'lŭ
veĭ rĕdica în treĭ dile? Érŭ elŭ vorbĭa 21
[o]despre templulŭ corpuluĭ seŭ. Pentru acé- 22
sta, cândŭ s'a sculatŭ din morţĭ, [p]şĭ-aŭ adusŭ
aminte discipuliĭ luĭ, că li dicea acésta; şi
aŭ credutŭ scriptureĭ şi cuvéntuluĭ, care
disese Iisusŭ.
Érŭ fiindŭ elŭ în Ierusalimŭ la serbă- 23
tórea pascelorŭ, aŭ credutŭ mulţĭ în nu-
mele luĭ, vĕdéndŭ semnele luĭ, ce făcea.
Érŭ Iisusŭ nu se încredea lorŭ, că cunosce 24
pre toţĭ; Şi nu avea trebuinţă, ca să mĕr- 25
turisĕscă cine-va despre omŭ; că [q]elŭ scia
ce era în omŭ.
3 ERA unŭ omŭ d'intre Fariseĭ, anume Ni-
codimŭ, diregĕtorŭ alŭ Iudeilorŭ. [a]A- 2
cesta a venitŭ la Iisusŭ nóptea, şi ĭ-a disŭ:
Rabbi, scimŭ că aĭ venitŭ de la Dumnedeŭ
învĕţătorŭ; că [b]nimenea nu póte face aceste
semne, cari tu facĭ, de nu [c]va fi Dumnedeŭ
cu d'insulŭ.
Iisusŭ respundéndŭ, ĭ-a disŭ: Adevĕrŭ, 3
adevĕrŭ dicŭ ţie: [d]De nu se va nasce cine-
va de susŭ, nu va puté să vĕdă împĕrăţia luĭ
Dumnedeŭ.
Nicodimŭ disu-i-a: Cumŭ póte omulŭ să 4
se nască, fiindŭ bĕtrânŭ? Aŭ dóră póte a
dŭoa óră să între în mitra mumeĭ sale, şi
să se nască?
Respuns'a Iisusŭ: Adevĕrŭ, adevĕrŭ dicŭ 5
ţie: [e]De nu se va nasce cine-va din apă şi
din spiritŭ, nu va puté să între în împĕ-
6 răţia luĭ Dumnedeŭ. Ce este născutŭ din
trupŭ, trupŭ este, şi ce este născutŭ din
7 Spiritŭ, spiritŭ este. Nu te minuna, că
ţĭ-amŭ disŭ: Vi se cade a vĕ nasce de susŭ.
8 [f]Vêntulŭ suflă unde voĭesce, şi audĭ sunetulŭ
luĭ, dară nu sciĭ de unde vine, şi unde merge;
aşa este totŭ celŭ născutŭ din Spiritŭ.
9 Respuns'a Nicodimŭ, şi ĭ-a disŭ: [g]Cumŭ
10 potŭ să fie acestea?
Respuns'a Iisusŭ, şi ĭ-a disŭ: Tu escĭ în-
vĕţătorŭ alŭ luĭ Israelŭ, şi nu sciĭ acestea!
11 [h]Adevĕrŭ, adevĕrŭ dicŭ ţie: Noĭ vorbimŭ ce
scimŭ, şi mărturisimŭ ce amŭ vĕdutŭ! dară
12 [i]voĭ nu primiţĭ mărturia nóstră. Dacă v'amŭ
spusŭ cele pămêntescĭ, şi nu credeţĭ, cumŭ
veţĭ crede, de vĭ voiŭ spune cele cerescĭ?
13 Şi [j]nimenea nu s'a suitŭ în ceriŭ, de câtŭ
numaĭ celŭ ce s'a pogorîtŭ din ceriŭ, *adecă*,
14 Fiiulŭ omuluĭ, care este în ceriŭ. [k]Şi pre-
cumŭ Moisi a înălţatŭ şerpele în pustiiŭ,
15 aşa [l]trebue a se înălţa Fiiulŭ omuluĭ: Ca
totŭ celŭ ce crede în elŭ să nu se pérdă,
ci să [m]aĭbă vĭéţă eternă.
16 [n]Că aşa a iubitŭ Dumnedeŭ lumea, în
câtŭ a datŭ pre Fiiulŭ seŭ celŭ unulŭ-năs-
cutŭ, ca totŭ celŭ ce crede în elŭ, să nu
17 se pérdă, ci să aĭbă vĭéţă eternă. [o]Că nu
a trămesŭ Dumnedeŭ pre Fiiulŭ seŭ în lume,
ca să condemne lumea; ci ca să se mên-
18 tuĭă lumea prin elŭ. [p]Celŭ ce crede în elŭ,
nu se condémnă; érŭ celŭ ce nu crede, este
deja condemnatŭ, pentru că nu a credutŭ
în numele unuĭ-născutŭ Fiiŭ alŭ luĭ Dum-
nedeŭ. Şi acésta este condemnarea, [q]că lu-
mina a venitŭ în lume, şi ómeniĭ aŭ iubitŭ
întunerecŭlŭ maĭ multŭ de câtŭ lumina; că
20 faptele lorŭ rele eraŭ. Că [r]totŭ celŭ ce
face rele, urĕsce lumina, şi nu vine la lu-
21 mină, ca să nu se vĕdéscă faptele luĭ. Érŭ
celŭ ce [f]ce adevĕrulŭ, vine la lumină, ca
să se arete lucrurile luĭ, că sûnt lucrate cu
Dumnedeŭ.

Iisusŭ lăsândŭ Ierusalimulŭ, învĕţă şi botézĕ în Iudea; alte mărturiĭ ale luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ.

22 După acestea a venitŭ Iisusŭ cu discipu-
liĭ luĭ în laturea Iudeeĭ; şi acolo pe-
23 trecea cu eĭ, [s]şi boteza. Şi boteza şi Ioanŭ
în Enonŭ, aprópe de [t]Salemŭ, pentru că
eraŭ acolo ape multe; [u]şi veniaŭ şi se bo-
teza. [v]Că Ioanŭ încă nu era pusŭ în în- 24
chisóre.
Atuncea s'a născutŭ cértă intre disci- 25
puliĭ luĭ Ioanŭ şi între Iudeĭ, despre cură-
ţeniă. Şi aŭ venitŭ cătră Ioanŭ, şi ĭ-aŭ 26
disŭ: Rabbi, celŭ ce era cu tine dincolo de
Iordanŭ, [w]despre care tu aĭ mărturisitŭ, éccĕ
elŭ betézĕ, şi toţĭ mergŭ la d'insulŭ.
Respundéndŭ Ioanŭ, a disŭ: [x]Nimicŭ nu 27
póte lua omulŭ, de nu-ĭ va fi datŭ din
ceriŭ. Voĭ înşi-vĕ 'mĭ daţĭ mărturiă, că 28
amŭ disŭ: [y]Nu sûnt eŭ Christosulŭ, ci [z]sûnt
trămesŭ înaintea acestuĭa. [a]Celŭ ce are 29
mirésă, mire este; érŭ [b]amiculŭ mireluĭ, care
stă şi-lŭ ascultă, se bucură fórte de vócea
mireluĭ; decĭ acéstă bucuriă a mea s'a îm-
plinitŭ. Acela trebue să créscă, érŭ eŭ să 30
mĕ micşorezŭ.
[c]Celŭ ce vine de susŭ, [d]este d'asupra tu- 31
turorŭ; [e]celŭ ce este din pămêntŭ, este pă-
mêntescŭ, şi vorbesce cele pămêntescĭ; [f]celŭ
ce vine din ceriŭ este d'asupra tuturorŭ.
Şi [g]ce a vĕdutŭ şi a auditŭ, aceea mărtu- 32
risesce; dară nu primesce nimenea mărtu-
ria luĭ. Celŭ ce primesce mărturia luĭ, [h]a 33
adevĕritŭ, că Dumnedeŭ este adevĕratŭ. [i]Că 34
acela pre care l'a tramesŭ Dumnedeŭ, vor-
besce cuvintele luĭ Dumnedeŭ; că Dumne-
deŭ nu dă Spiritulŭ [k]cu mĕsură. [l]Părintele 35
iubesce pre Fiiulŭ, şi a datŭ tóte în mâna
luĭ. [m]Celŭ ce crede în Fiiulŭ, are vĭéţă e- 36
ternă; érŭ celŭ ce nu ascultă pre Fiiulŭ,
nu va vedé vĭéţă, ci mânia luĭ Dumnedeŭ
rĕmâne preste elŭ.

Convorbirea luĭ Iisusŭ cu o Samaritĕnă. Maĭ mulţĭ credŭ într'insulŭ.

4 DECĬ înţelegéndŭ domnulŭ, că aŭ auditŭ
Fariseiĭ, că Iisusŭ face şi [a]botézĕ maĭ
2 mulţĭ discipulĭ de câtŭ Ioanŭ, (Măcarŭ că
insu-şĭ Iisusŭ nu boteza, ci discipuliĭ luĭ),
3 A lăsatŭ Iudea, şi s'a dusŭ ĕră-şĭ la Ga-
4 lilea. Érŭ elŭ trebuĭa să trécă prin Sa-
5 maria. Atuncĭ a venitŭ într'o cetate de
ale Samarieĭ, ce se chĭamă Sicarŭ, aprópe
de locul [b]pre care l'a datŭ Iacobŭ fiiuluĭ
6 seŭ Iosefŭ. Érŭ acolo era puţulŭ luĭ Iacobŭ.
Decĭ Iisusŭ fiindŭ ostenitŭ de cale, şedea
aşa la puţŭ; *şi* era ca la a sesea óră.
7 *Şi* venindŭ o femeă din Samaria să scóţă
8 apă, Iisusŭ ĭ-a disŭ: Dă-mĭ să beŭ. (Că

---

a Fac. 3. 15. & 49. 10. Deut. 18. 18. Veţĭ Luc. 24. 27. b Isa. 4 2. & 7. 14. & 9. 6. & 53. 2. Mic. 5. 2. Zech. 6. 12 & 9. 9. Veţĭ maĭ mult la Luc. 24. 27. c Mat. 2. 23. Luc. 2. 4. d Cap. 7. 41, 42, 52. e Ps. 32. 2. & 73. 1. Cap. 8. 39. Rom. 2. 28, 29. & 9. 6. f Mat 14. 33. g Mat. 21. 5. & 27. 11, 42. Cap. 18. 37. & 19. 3. h Fac. 28. 12. Mat. 4. 11. Luc. 2. 9, 13. & 22. 43. & 24. 4 Fapt. 1. 10. — Capulŭ 2. a Veţĭ Ios. 19. 18. b Cap 19. 26. c Aşa 2 Sam 16. 10. & 19. 22. d Cap. 7. 6. e Marc. 7. 3. f Cap. 4. 46. g Cap. 1. 14. h Mat. 12. 46. i Esod. 12. 14. Deut 16. 1, 16. Vers. 23. Cap 5. 1. & 6. 4. & 11 55. j Mat. 21. 12. Marc 11. 15. Luc. 19. 45. k Luc. 2. 49. l Ps. 69 9. m Mat. 12. 38. Cap. 6. 30. n Mat. 26. 61. & 27. 40. Marc. 14. 58. & 15 29. o Col. 2. 9. Ebr. 8 2. Aşa 1 Cor. 3. 16. & 6 19. 2 Cor. 6. 16. p Luc. 24. 8. q 1 Sam. 16. 7 1 Cron. 28. 9. Mat. 9. 4. Marc. 2. 8 Cap 6. 54. & 16. 30 Fapt. 1. 24. Apoc. 2. 23. — Capulŭ 3. a Cap. 7. 50 & 19. 39. b Cap. 9. 16, 33. Fapt 2. 22. c Fapt. 10. 38 d Cap. 1. 13. Gal. 6 15. Tit. 3. 5. Iac. 1. 18. 1 Pet 1. 23. 1 Ioan 3. 9. e Marc 16. 16. Fapt 2. 38.

f Eccl. 11. 5. 1 Cor. 2. 11. g Cap. 6. 52, 60. h Mat. 11. 27. Cap. 1. 18. & 7. 16. & 8. 38. & 12. 49. & 14. 24. i Vers. 32. j Prov. 30. 4. Cap. 6. 33, 38, 51, 62. & 16. 28. Fapt. 2. 34. 1 Cor. 15. 47. Efes. 4. 9, 10. k Num. 21. 9. l Cap. 8. 28. & 12. 32. m Vers. 36 Cap. 6. 47. n Rom. 5. 8. 1 Ioan 4. 9. o Luc. 9. 56. Cap. 5. 45. & 8. 15. & 12. 47. 1 Ioan 4. 14. p Cap 5. 24. & 6. 40. 47. & 20. 31. q Cap 1. 4. 9— 11. & 8. 12. r Iov 24. 13, 17. Efes. 5. 13. s Cap. 4. 2. t 1 Sam. 9. 4. u Mat. 3. 5, 6. v Mat. 14. 3. x Cap. 1. 7, 15, 27, 34. y 1 Cor. 4. 7. Ebr. 5. 4. Iac. 1. 17. z Cap. 1. 20, 27. a Mal. 3. 1. Marc. 1. 2. Luc. 1. 17. b Mat. 22. 2. 2 Cor. 11. 2. Efes. 5. 25, 27. Apoc. 21. 9. c Cânt. 5. 1. d Vers. 13. Cap. 8. 23. e Mat. 28. 18. Cap. 1. 15, 27. Rom. 9. 5. f 1 Cor. 15. 27. g Cap. 6. 33. 1 Cor. 15. 47. Efes. 1. 21. Filip. 2. 9. h Vers. 11. Cap. 8. 26. & 15. 15. i Rom. 3. 4. 1 Ioan 5. 10. j Cap. 7. 16. k Cap. 1. 16. l Mat. 11. 27. & 28. 18. Luc. 10. 22. Cap. 5. 20, 22. & 13. 3. & 17. 2. Ebr. 2. 8. m Hab. 2. 4. Cap. 1. 12. & 6. 47. Vers. 15, 16. Rom. 1. 17. 1 Ioan 5. 10. — Capulŭ 4. a Cap. 3. 22, 26. b Fac. 33. 19. & 48. 22. Ios. 24. 32.

discipulii sei se duseseră în cetate să cum-
9 pere hrană.) Atuncĭ I-a ḑisŭ femea Sama-
riténă: Cumŭ tu, fiindŭ Iudeŭ, cerĭ de la
mine să beĭ, care sûnt femeă Samariténă?
Că [c] Iudeii nu aŭ a face cu Samaritenii.
10 Respuns'a Iisusŭ, şi ĭ-a ḑisŭ: De aĭ fi sci-
utŭ darulŭ luĭ Dumneḑeŭ, şi cine este celŭ
ce-ţi ḑice: Dă-mĭ să beŭ, tu aĭ fi cerutŭ de la
11 d'insulŭ, şi ţi arŭ fi datŭ [d] apă viă. Dis'a
luĭ femea: Dómne, nicĭ găletă aĭ, şi puţulŭ
12 este adûncŭ; de unde dară aĭ apă viă? Aŭ
dóră escĭ maĭ mare de cătŭ părintele no-
stru Iacobŭ, care nĭ-a dătŭ puţulŭ, şi a
bĕutŭ dintr'insulŭ insu-şĭ, şi copiiĭ luĭ, şi
vitele luĭ?
13 Respuns'a Iisusŭ, şi ĭ-a ḑisŭ: Totŭ celŭ
ce bea din acéstă apă, va înseta ĕră-şĭ.
14 Dară [e] celŭ ce va bé din apa care eŭ 'ĭ voiŭ
da, nu va înseta în eternŭ; ci apa, care
eŭ 'ĭ voiŭ da, [f] se va face intr'insulŭ isvorŭ
15 de apă sbucnitóre în viéţă eternă. [g] Dis'a
luĭ femea: Dómne, dă-mĭ acéstă apă, ca să
nu însetezŭ, nicĭ să nu viŭ aicea să scotŭ.
16 Dis'a eĭ Iisusŭ: Mergĭ, chĭamă pre băr-
17 batulŭ teŭ, şi vino aicea. Respuns'a femea,
şi a ḑisŭ: N'amŭ bărbatŭ.
Dis'a eĭ Iisusŭ: Bine aĭ ḑisŭ: N'amŭ băr-
18 batŭ; Că cincĭ bărbaţĭ aĭ avutŭ; şi pre care
aĭ acumŭ nu-ţi este bărbatŭ; adevĕratŭ ai
19 ḑisŭ acésta. Dis'a luĭ femea: Dómne, [h] vĕdŭ
20 că tu escĭ profetŭ. Părinţii nostri s'aŭ în-
chinatŭ în [i] acestŭ munte, şi voĭ ḑiceţĭ, că
în [j] Ierusalimŭ este loculŭ unde se cuvine a
se închina.
21 Dis'a eĭ Iisusŭ: Femeă, crede mie, va veni
timpulŭ, [k] cândŭ nicĭ în acestŭ munte nicĭ în
22 Ierusalimŭ vĕ veţĭ închina Părinteluĭ. Voĭ
vĕ inchinaţĭ 'caruia nu sciţĭ: noĭ ne în-
chinămŭ căruía scimŭ; că [m] mêntuirea este din
23 Iudeĭ. Înse vine timpulŭ şi acumŭ este,
cândŭ închinătoriĭ ceĭ adevĕraţĭ se vorŭ în-
china Părinteluĭ în [n] spiritŭ [o] şi în adevĕrŭ;
că Părintele caută pre uniía ca acestia să i
24 se închine. [p] Dumneḑeŭ *este* spiritŭ; şi celŭ
ce i se închină, trebue să se închiue în spi-
ritŭ şi în adevĕrŭ.
25 Dis'a luĭ femea: Sciŭ că vine Mesia,
26 care se chĭamă Christosŭ; cândŭ va veni
acela, [q] ni va spune tóte. Dis'a eĭ Iisusŭ:
[r] Eŭ sûnt, cela ce vorbesce cu tine.
27 Atuncĭ aŭ venitŭ discipuliĭ, şi se miraŭ
că elŭ vorbía cu femea; dară nimenea nu
ĭ-a ḑisŭ: Ce cauţĭ? séŭ ce vorbescĭ cu
28 d'insa? Ĕrŭ lăsându-şĭ femea vasulŭ seŭ
de apă, a mersŭ în cetate, şi a ḑisŭ ómenilorŭ: Veniţĭ de vedeţĭ unŭ omŭ, [s] care 29
mĭ-a spusŭ tóte câte amŭ făcutŭ; nu cumŭ-
va acesta este Christosulŭ? Atuncĭ aŭ e- 30
şitŭ din cetate, şi veniaŭ la d'insulŭ.
Intre acestea 'lŭ rugaŭ discipuliĭ, ḑi- 31
cendŭ: Rabbi, mănâncă; Ĕrŭ elŭ lĭ-a ḑisŭ: 32
Eŭ amŭ de a mânca mâncare, de care voĭ
nu sciţĭ. Decĭ discipuliĭ vorbíaŭ intre sine: 33
Nu cumŭ-va ĭ-a adusŭ cine-va să mănânce?
Ḑisu-li-a Iisusŭ: [t] Mâncarea mea este să 34
facŭ voía celuĭ ce m'a trămesŭ, şi să sfâr-
şescŭ lucrulŭ luĭ. Aŭ nu ḑiceţĭ, că încă 35
patru lunĭ sûnt, şi vine secerişulŭ? Ĕccĕ
ḑicŭ voŭi: Rĕdicaţĭ ochiĭ vostri, şi priviţĭ
ogórele; [u] că sûnt deja albe *şi gata* de se-
cerişŭ. [v] Şi celŭ ce seceră ĭea plată, şi a- 36
dună fruptŭ spre viéţa eternă; ca şi celŭ
ce séméná şi celŭ ce seceră să se bucure
impreună. Căcĭ intr'acésta este cuvêntulŭ 37
adevĕratŭ: Altulŭ este celŭ ce séméná, şi
altulŭ celŭ ce seceră. Eŭ v'amŭ trămesŭ 38
să seceraţĭ, unde nu v'aţĭ ostenitŭ; alţiĭ
s'aŭ ostenitŭ, şi voĭ aţĭ intratŭ în ostenéla
lorŭ.
Ĕrŭ mulţĭ din Samaritenii aceleĭ cetăţĭ 39
aŭ credutŭ intr'insulŭ [w] pentru cuvêntulŭ fe-
meeĭ, care mărturisía: Elŭ mĭ-a spusŭ tóte
câte amŭ făcutŭ. Decĭ venindŭ la d'insulŭ 40
Samaritenii, 'lŭ rugaŭ ca să rĕmână la d'in-
şii, şi a rĕmasŭ acolo dŭoĕ ḑile. Şi multŭ 41
maĭ mulţĭ aŭ credutŭ pentru cuvêntulŭ luĭ;
Şi ḑiceaŭ femeeĭ: Nu maĭ credemŭ numaĭ 42
pentru vorba ta, căc [x] inşi-ne amŭ auḑitŭ, şi
scimŭ că acesta este Christosulŭ, Mêntui-
torulŭ lumeĭ.

Iisusŭ in Galilea; elŭ vindecă pre fiĭulŭ unuĭ omŭ de bunŭ némŭ in Capernaumŭ.

Ĕrŭ după dŭoĕ ḑile, eşindŭ de acolo, 43
a mersŭ în Galilea. [y] Cà inşu-şĭ Iisusŭ a 44
mărturisitŭ, că profetulŭ în patria sa ono-
ratŭ nu este. Atuncea venindŭ elŭ în Ga- 45
lilea, l'aŭ primitŭ Galileeniĭ, pentru că aŭ
fostŭ vĕḑutŭ tóte câte a făcutŭ în Ierusa-
limŭ la serbătóre; [b] că şi eĭ fuseseră la ser-
bătóre. Şi a venitŭ Iisusŭ ĕră-şĭ în Cana 46
Galileeĭ, [c] unde a făcutŭ apa vinŭ.
Şi era în Capernaumŭ unŭ omŭ de bunŭ
némŭ, alŭ căruĭ fiiŭ era bolnavŭ; Acesta 47
auḑindŭ, că a venitŭ Iisusŭ din Iudea în
Galilea, a mersŭ la elŭ, şi-lŭ ruga, ca să
vină, şi să vindece pre fiĭulŭ seŭ; că era să
móră. Ĕrŭ Iisusŭ I-a ḑisŭ: [d] De nu veţĭ 48

[a] 2 Reg. 17. 24, Luc. 9. 52, 53. Fapt. 10. 28. [b] Isa. 19. 3. & 44. 3. Ier. 2. 13. Zech. 13. 1. & 14. 8. [c] Cap 6. 35, 58. [d] Cap 7. 38. [e] Veţi cap. 6. 31 & 17. 2, 3. Rom 6. 23. 1 Ioan 5. 20. [f] Luc 7. 16. & 24. 19. Cap 6. 14. &7. 40 [g] Iude. 9. 7. [h] Deut 12. 5, 11. 1 Reg. 9. 3. 2 Cron 7 12. [i] Mat. 1. 11 1 Tim. 2. 8. [j] 2 Reg. 17 29. [k] Isa. 2. 3. Luc. 24. 47. Rom. 9. 4, 5. [l] Filp 3. 3. [m] Cap. 1 17. [n] 1 Cor. 3. 17. [o] Vers. 39, 39. [p] Mat. 26. 61, 64. Marc. 14. 61, 64. [q] Cap. 9. 37. [r] Vers. 25. [s] Iov 23 12. Cap. 6. 38. & 17. 4. & 19. 30. [t] Mat. 9. 37. [u] Luc. 10. 2. [v] Dan. 12. 3. [x] Vers. 29. [y] Cap. 17. 8. 1 Ioan 4. 14 [z] Mat. 13. 57. Marc. 6. 4. [a] Luc. 4. 24. [b] Cap. 2. 1, 11. [c] Deut. 14. 26. [d] 1 Cor. 1. 22.

49 vedé semne şi minunĭ, nu veţĭ crede. O-
mulŭ celŭ de bunŭ némŭ ĭ-a ḑisŭ: Dómne,
vino, maĭ 'nainte până a nu muri fiĭulŭ meŭ.
50 Ḑis'a Iisusŭ luĭ: Du-te, fiĭulŭ teŭ trăesce.
Şi a credutŭ omulŭ cuvêntulŭ, care ĭ-a ḑisŭ
51 Iisusŭ, şi s'a dusŭ. Şi ĕccĕ, ducêndu-se elŭ,
serviĭ luĭ l'aŭ întimpinatŭ, şi ĭ-aŭ spusŭ,
52 ḑicêndŭ: Fiĭulŭ teŭ trăesce! Atuncĭ 'ĭ în-
treba de óra în care ĭ-a fostŭ maĭ binc.
Şi ĭ-aŭ ḑisŭ: Erĭ în óra a şeptea l'aŭ lă-
53 satŭ frigurile. Atuncĭ a cunoscutŭ părin-
tele, că *era* acea óră, în care ĭ-a ḑisŭ Ii-
susŭ: Fiĭulŭ teŭ trăesce; şi a credutŭ elŭ
54 şi tótă casa luĭ. Acesta *este* ĕră-şĭ alŭ dŭo-
ilea semnŭ *ce* a făcutŭ Iisusŭ, după ce a
venitŭ din Iudea în Galilea.

Iisusŭ vindecă pre unŭ omŭ paraliticŭ în ḑiua sâmbăteĭ. Cuvêntarea luĭ Iisusŭ la acéstă ocasiune.

5 DUPĂ [a] acestea era serbătórea Iudeilorŭ,
2 şi s'a suitŭ Iisusŭ la Ierusalimŭ. Ĕrŭ
în Ierusalimŭ este [b] scăldătórea oilorŭ, care
se chĭamă evreesce Betesda, avêndŭ cincĭ
3 portice. În acelea jăcea mulţime mare de
bolnavĭ: orbĭ, schĭopĭ, uscaţĭ, asceptândŭ
4 mişcarea apeĭ. Că ângerŭ se pogoría la
unŭ timpŭ în scăldătóre, şi turbura apa;
şi celŭ ce întra maĭ ântêiŭ după turbura-
rea apeĭ, se făcea sânĕtosŭ, orĭ de ce bólă
era ţinutŭ.
5 Decĭ era acolo unŭ omŭ, ce era bolnavŭ
6 de treĭ-ḑecĭ şi optŭ anĭ. Pre acesta vĕ-
ḑêndu-lŭ Iisusŭ jăcêndŭ; şi cunoscêndŭ că
era deja de multŭ timpŭ *în acéstă stare*, ĭ-a
7 ḑisŭ: Voĭescĭ să fiĭ sânĕtosŭ? Respuns'a
luĭ bolnavulŭ: Dómne, eŭ nu amŭ pre ni-
menea să mĕ bage în scăldătóre, cândŭ se
turbură apa; decĭ până cândŭ mergŭ eŭ,
8 altulŭ se pogóră înaintea mea. Ḑis'a Ii-
susŭ luĭ: [c] Scólă-te, Iĕ-ţĭ patulŭ teŭ, şi âm-
9 blă. Şi îndată omulŭ s'a făcutŭ sânĕtosŭ,
şi şĭ-a luatŭ patulŭ seŭ, şi âmbla.
10 Şi [d] era'intr'acea ḑi sâmbătă. Decĭ Iu-
deiĭ ḑiceaŭ celuĭ vindecatŭ: Este sâm-
bătă; [e] nu ţi se cade a-*ţĭ* purta patulŭ.
11 Elŭ lĭ-a respunsŭ: Celŭ ce m'a făcutŭ sâ-
nĕtosŭ, acela mĭ-a ḑisŭ: Iĕ-ţĭ patulŭ teŭ şi
12 âmblă. Atuncea l'aŭ întrebatŭ: Cine este
acelŭ omŭ, ce ţĭ-a ḑisŭ: Iĕ-ţĭ patulŭ teŭ
13 şi âmblă? Ĕrŭ celŭ vindecatŭ nu scia cine
este; că Iisusŭ se dăduse la o parte, fiindŭ
mulţime într'*acelŭ* locŭ.
14 După aceea l'a aflatŭ Iisusŭ în templu,
şi I-a ḑisŭ: Ĕccĕ, te-aĭ făcutŭ sânĕtosŭ; de
acumŭ să [f] nu maĭ pĕcătuescĭ, ca să nu ţi
se întêmple ce-va maĭ reŭ. *Atuncĭ* a mersŭ 15
omulŭ, şi a spusŭ Iudeilorŭ, că Iisusŭ este
celŭ ce l'a făcutŭ sânĕtosŭ. De aceea ur- 16
mărĭaŭ Iudeiĭ pre Iisusŭ, şi căutaŭ să-lŭ
omóre, pentru că făcea acestea sâmbăta.
Ĕrŭ Iisusŭ lĭ-a respunsŭ: [g] Păriintele meŭ 17
lucréză până acumŭ, şi eŭ lucrezŭ. Pen- 18
tru acésta maĭ vîrtosŭ [h] căutaŭ Iudeiĭ să-lŭ
omóre, pentru că nu numaĭ călca sâmbăta,
ci şi ḑicea, că Dumneḑeŭ este Părinte alŭ
seŭ, [i] făcêndŭ-se întocmaĭ cu Dumneḑeŭ.
Atuncĭ a respunsŭ Iisusŭ, şi lĭ-a ḑisŭ: 19
Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭi: [j] Fiĭulŭ nu póte
să facă de la sine nimicŭ, de nu vede pre
Părintele făcêndŭ; că cele ce face elŭ, a-
celea şi Fiĭulŭ face asemenea. [k] Că Pări- 20
tele Iubesce pre Fiĭulŭ, şi-ĭ arĕtă tóte cele
ce elŭ face; şi-ĭ va arĕta maĭ marĭ lucrurĭ de
câtŭ acestea, ca voĭ să vĕ miraţĭ. Că pre- 21
cumŭ Părintele scólă pre morţĭ, şi-ĭ învi-
éză; [l] aşa şi Fiĭulŭ înviéză pre cari voĭesce.
Că Părintele nu judecă pre nimenea, ci [m] a 22
datŭ tótă judecata Fiĭuluĭ; Ca toţĭ să o- 23
nóre pre Fiĭulŭ, precumŭ onóră pre părin-
tele. [n] Celŭ ce nu onóră pre Fiĭulŭ, nu o-
nóră pre Părintele, care *l'a* trămesŭ.
Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭi: [o] Celŭ ce 24
ascultă cuvintelo mele, şi crede celuĭ ce
m'a trămesŭ, are viéţă eternă, şi nu va veni
la condemnare; [p] ci a trecutŭ din mórte la
viéţă. Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭi: Vine 25
óra, şi acumŭ este, cândŭ [q] morţiĭ vorŭ auḑi
vócea Fiĭuluĭ luĭ Dumneḑeŭ, şi cari vorŭ
auḑi, vorŭ trăi. Că precumŭ Părintele are 26
viéţă în sine, aşa a datŭ şi Fiĭuluĭ să albă
viéţă în sine. Şi [r] ĭ-a datŭ putere să facă 27
şi judecată, [s] pentru că este Fiĭulŭ omuluĭ.
Nu vĕ miraţĭ de acésta; că vine óra, în care 28
toţĭ ceĭ din morminte vorŭ auḑi vócea luĭ;
[t] Şi vorŭ eşi, [u] ceĭ ce aŭ făcutŭ cele bune, 29
spre înviarea viéţeĭ, ĕrŭ ceĭ ce aŭ făcutŭ
cele rele spre înviarea condemnăreĭ.
[v] Eŭ de la mine însu-mĭ nu potŭ să facŭ 30
nimicŭ; precumŭ auḑŭ, judecŭ, şi judecata
mea este dréptă; pentru că [x] nu cautŭ voía
mea, ci voía Părinteluĭ celuĭ ce m'a tră-
mesŭ. [y] De mărturisescŭ eŭ despre mine, 31
mărturia mea nu este adevĕrată. [z] Altulŭ 32
este celŭ ce mărturisesce despre mine; şi

Capulŭ 5. [a] Lev. 23. 2. Deut. 16. 1. Cap. 2. 13. [b] Neem. 3. 1. & 12. 39. [c] Mat. 9. 6. Marc. 2. 11. Luc. 5. 24. [d] Cap. 9. 14. [e] Exod. 20. 10. Neem. 13. 19. Ier. 17. 21, etc. Mat. 12. 2. Marc. 2. 24. & 3. 4. Luc. 6. 2. & 13. 14. [f] Mat. 12. 45. Cap. 8. 11. [g] Cap. 9. 4. & 14. 10. [h] Cap. 7. 19. [i] Cap. 10. 30, 33. Filip. 2. 6. [j] Vers. 30. Cap. 8. 28. & 9. 4. & 12. 49. & 14. 10. [k] Mat. 3. 17. Cap. 3. 35. 2 Pet. 1. 17. [l] Luc. 7. 14. & 8. 54. Cap. 11. 25, 43. [m] Mat. 11. 27. & 28. 18. Vers. 27. Cap. 3. 35. & 17. 2. Fapt. 17. 31. 1 Pet. 4. 5. [n] 1 Ioan 2. 23. [o] Cap. 3. 16, 18. & 6. 40, 47. & 8. 51. & 20. 31. [p] 1 Ioan 3. 14. [q] Vers. 28. Efes. 2. 1. 5. & 5. 14. [r] Vers. 22. Fapt 10. 42. & 17. 31. [s] Dan. 7. 13, 14. [t] Isa. 26. 19. 1 Cor. 15. 52. 1 Tes. 4. 16. [u] Dan. 12. 2. Mat. 25. 32, 33, 46. [v] Vers. 19. [x] Mat. 26. 39. Cap. 4. 34. & 6. 38. [y] Veţi Cap. 8. 14. Apoc. 3. 14. [z] Mat. 3. 17. & 17. 5. Cap. 8. 18. 1 Ioan 5. 6, 7, 9.

sciŭ, că mărturia ce face despre mine este
adevĕrată.
33 Voĭ aţĭ trămesŭ cătră Ioanŭ, [a] şi elŭ a
34 mărturisitŭ adevĕrulŭ. Ĕrŭ eŭ nu ĭeŭ mărturiă de la omŭ; ci acestea ḑicŭ, ca să vĕ
35 mĕntuiţĭ. Acela era lumină, care ardea [b] şi lumina, şi [c] voĭ aţĭ voitŭ să vĕ veseliţĭ unŭ timpŭ în lumina luĭ.
36 Ĕrŭ [d] eŭ amŭ mărturiă maĭ mare de câtŭ a luĭ Ioanŭ; că [e] lucrările, cari mĭ-a datŭ Părintele să le împlinescŭ, aceste lucrărĭ, cari eŭ facŭ, mărturisescŭ despre mine, că
37 Părintele m'a trămesŭ. Şi părintele care m'a trămesŭ, [f] a mărturisitŭ despre mine.
38 Nicĭ vócea luĭ nu aţĭ auḑitŭ vre-o-dată, [g] nicĭ chipulŭ luĭ nu aţĭ vĕḑutŭ. Şi cuvêntulŭ luĭ nu-lŭ aveţĭ rĕmânêndŭ între voĭ; că pre care elŭ a trămesŭ, acestuĭa nu cre-
39 deţĭ. [h] Cercaţĭ scripturele; că vĭ se pare a avé într'insele vĭéţă eternă; şi [i] acelea sûnt cele ce mărturisescŭ despre mine.
40 [j] Şi nu voiţĭ să veniţĭ la mine, ca să aveţĭ
41 vĭéţă. [k] Eŭ nu primescŭ onóre de la ómenĭ.
42 Dară vĕ cunoscŭ, că nu aveţĭ dragostea luĭ
43 Dumneḑeŭ cu voĭ. Eŭ amŭ venitŭ în numele Pârinteluĭ meŭ, şi nu mĕ primiţĭ; de va veni altulŭ în numele seŭ, pre acela veţĭ
44 primi. [l] Cumŭ puteţĭ voĭ să credeţĭ, cari primiţĭ onóre unulŭ de la altulŭ, şi nu cău-
45 taţĭ [m] onórea cea de la unulŭ Dumneḑeŭ? Să nu gândiţĭ, că eŭ vĕ voiŭ pêrî la Părintele; [n] este cine să vĕ pêréscă, Moisi, în care voĭ
46 vĕ încredeţĭ. Că de aţĭ fi credutŭ luĭ Moisi, aţĭ fi credutŭ şi mie; [o] că elŭ a scrisŭ de-
47 spre mine. Ĕrŭ dacă nu credeţĭ scripturelorŭ luĭ, cumŭ veţĭ crede cuvintelorŭ mele?

Iisusŭ saturĕ cincĭ miĭ de ómenĭ cu cincĭ pânĭ; elŭ ámblă pe apă; şi se întórce la Capernaumŭ, unde învéţă pre poporŭ.

6 DUPĂ [a] acestea s'a dusŭ Iisusŭ dincolo de marea Galileeĭ, care este a Tiberiadeĭ.
2 Şi-ĭ urma mulţime mare, pentru că vedeaŭ
3 semnele luĭ, cari fácea la bolnavĭ. Ĕrŭ Iisusŭ s'a suitŭ în munte, şi a şeḑutŭ acolo
4 cu discipuliĭ seĭ. [b] Şi eraŭ aprópe pascele,
5 serbătóre a Iudeilorŭ. [c] Decĭ, rĕdicându-şĭ Iisusŭ ochiĭ, şi vĕḑêndŭ că multŭ poporŭ vine la d'insulŭ, ḑise luĭ Filipŭ: De unde vomŭ cumpĕra pânĭ, ca să mănânce aces-
6 tia? Ĕrŭ acésta ḑicea elŭ, ispitindu-lŭ; că
7 elŭ însu-şĭ scia ce vrea să facă. Respuns'a Filipŭ luĭ: [d] De dŭoĕ sute de leĭ pânĭ nu li va ajunge, ca fie-care dintr'inşiĭ să ĭee câte puçinŭ. Unulŭ din discipuliĭ luĭ, Andreiŭ, 8
fratele luĭ Simonŭ Petru, ĭ-a ḑisŭ: Este 9
unŭ copilŭ aicea, care are cincĭ pânĭ de orḑŭ, şi dŭoĭ pescĭ; [e] dară ce sûnt acestea la atâţia?
Şi a ḑisŭ Iisusŭ: Faceţĭ pre ómenĭ să 10
şéḑă; şi era érbă multă într'acelŭ looŭ; decĭ aŭ şeḑutŭ bărbaţiĭ cu numerulŭ ca la cincĭ miĭ. Ĕrŭ Iisusŭ luândŭ pânile, şi mul- 11
ţumindŭ, a împărţitŭ discipuliloru, ĕrŭ discipuliĭ celorŭ ce şedeaŭ; asemenea şi din pescĭ câtŭ aŭ cerutŭ eĭ. Ĕrŭ eĭ săturându-se, elŭ a ḑisŭ discipuliloru seĭ: 12
Adunaţĭ fărămăturele ce aŭ prisositŭ, ca să nu se pérdă ce-va. Decĭ aŭ adunatŭ, şi aŭ îm- 13
plutŭ dŭoĕ-spre-ḑece panĭere de fărămăturĭ din cincĭ pânĭ de orḑŭ, cari aŭ rĕmasŭ de la ceĭ ce aŭ mâncatŭ.
Ĕrŭ ómeniĭ vĕḑêndŭ semnulŭ, care a fă- 14
cutŭ Iisusŭ, ḑiceaŭ: Acesta cu adevĕratŭ este [f] profetulŭ celŭ ce va să vină în lume.
Decĭ Iisusŭ sciindŭ, că vorŭ să vină, şi să-lŭ 15
apuce să-lŭ facă rege, s'a dusŭ éră-şĭ în munte elŭ singurŭ.
[g] Şi făcêndu-se séră, s'aŭ pogoritŭ dis- 16
cipuliĭ luĭ la mare. Şi întrândŭ în cora- 17
biă, mergeaŭ dincolo de mare la Capernaumŭ. Şi éccĕ, s'a făcutŭ întunerecŭ, şi nu venise la eĭ Iisusŭ. Şi marea s'a rĕdi- 18
catŭ, vêntŭ tare suflândŭ. Decĭ vêslândŭ eĭ 19
ca la dŭoĕ-ḑecĭ şi cincĭ séŭ treĭ-ḑecĭ de stadiĭ, vĕḑură pre Iisusŭ âmblândŭ pe mare, şi apropiându-se de corabiă; şi s'aŭ înfricoşatŭ. Ĕrŭ elŭ lĭ-a ḑisŭ: Eŭ sûnt, nu 20
vĕ temeţĭ. Decĭ voĭaŭ să-lŭ ĭee în corabiă; 21
şi îndată a sositŭ corabia la pămêntulŭ la care eĭ mergeaŭ.
A dŭoa ḑi poporulŭ, care sta dincolo 22
de mare, vĕḑêndŭ că nu era acolo altă corabiă, de câtŭ numaĭ una, în care întraseră discipuliĭ seĭ, şi că Iisusŭ nu a întratŭ în corabiă împreună cu discipuliĭ seĭ, ci *că* discipuliĭ seĭ s'aŭ dusŭ singurĭ; (Ĕrŭ alte 23
corăbiĭ aŭ venitŭ de la Tiberiada, aprópe de loculŭ unde aŭ mâncatŭ pânea, mulţumindŭ domnulŭ); Decĭ vĕḑêndŭ, *ḑicŭ*, po- 24
porulŭ, *că* Iisusŭ nu este acolo, nicĭ discipuliĭ seĭ, aŭ întratŭ şi eĭ în corăbiĭ, şi aŭ venitŭ la Capernaumŭ, căutândŭ pre Iisusŭ.
Şi aflându-lŭ dincolo de mare, ĭ-aŭ ḑisŭ: 25
Rabbi, cândŭ aĭ venitŭ aicea?
Respuns'a Iisusŭ, şi a ḑisŭ: Adevĕrŭ, a- 26

a Cap. 1. 15, 19, 27, 32.
b 2 Pet. 1. 19.
c Mat. 13. 20. & 21. 26. Marc. 6. 20.
d 1 Ioan 5. 9.
e Cap. 3. 2. & 10. 25. & 15. 24.
f Mat. 3. 17. & 17. 5. Cap. 6. 27. & 8. 18.
g Deut. 4. 19. Cap. 1. 18. 1 Tim. 1. 17. 1 Ioan 4. 12.
h Isa. 8. 20. & 34. 16. Luc. 16. 29. Vers 46. Fapt. 17. 11.
i Deut. 18. 15, 18. Luc. 24. 27. Cap. 1. 45.
j Cap. 1. 11. & 3. 19.
k Vers. 34 1 Tes. 2. 6.
l Cap. 12. 43.
m Rom. 2. 29.
n Rom. 2. 12.
o Fac. 3. 15. & 12. 3. & 18 18. & 22. 18. & 49. 10. Deut. 18. 15, 18. Cap. 1. 45. Fapt. 26. 22. —

Capulŭ 6.
a Mat. 14. 13. Marc. 6. 35. Luc. 9. 10, 12.
b Lev. 23. 5, 7. Deut. 16 1. Cap. 2. 13. & 5. 1.
c Mat. 14. 14. Marc. 6. 35. Luc. 9. 12.
d Veḑi Num. 11. 21, 22.
e 2 Reg. 4. 43.
f Fac. 49. 10.

Deut. 18. 15, 18. Mat. 11. 3. Cap 1. 21. & 4. 19, 25. & 7. 40.
g Mat. 14. 23. Marc. 6. 47.

devĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Mĕ căutaţĭ, nu pentru
că aţĭ vĕḑutŭ semne, ci pentru că aţĭ mâncatŭ din pânĭ, şi v'aţĭ săturatŭ. Lucraţĭ,
nu pentru mâncarea cea peritóre, ci [h] pentru mâncarea aceea care rĕmâne spre vĭéţa eternă, care vĭ va da-o Fiĭulŭ omuluĭ; că [i] pre
acesta l'a adeveritŭ Dumneḑeŭ, Părintele.
Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: Ce vomŭ face, ca să
facemŭ lucrările luĭ Dumneḑeŭ? Respuns'a Iisusŭ, şi lĭ-a ḑisŭ [j] Acesta este lucrulŭ luĭ Dumneḑeŭ, ca să credeţĭ în acela, pre care elŭ a trămesŭ.
Dreptŭ aceea ĭ-aŭ ḑisŭ: Dară [k] ce semnŭ
facĭ tu, ca să vedemŭ, şi să credemŭ în
tine? ce lucrezĭ? [l] Pârinţiĭ nostri aŭ mâncatŭ mannă în pustiiŭ, precumŭ este scrisŭ: [m] Pâne din ceriŭ lĭ-a datŭ să mănânce.
Decĭ lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: Adevĕrŭ, adevĕrŭ
ḑicŭ voŭĭ: Nu Moisi v'a datŭ pânea din
ceriŭ; ci Pârintele meŭ vĭ dă pânea cea a-
devĕrată din ceriŭ. Că pânea luĭ Dumne-
ḑeŭ este ceea ce se pogóră din ceriŭ şi dă
vĭéţă lumeĭ. [n] Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ Dómne, dă-mi
acéstă pâne totŭ-dé-una.
Ĕrŭ Iisusŭ lĭ-a ḑisŭ: [o] Eŭ sûnt pânea vi-
eţeĭ; [p] celŭ ce vine cătră mine nu va flă-
mânḑi, şi celŭ ce crede în mine nu va în-
seta, nicĭ odată. [q] Dară v'amŭ ḑisŭ, că m'aţĭ
vĕḑutŭ, şi nu credeţĭ. [r] Totŭ ce-mĭ dă Pă-
rintele va veni la mine, şi [s] pre celŭ ce vine
la mine, nu-lŭ voiŭ scóte afară. Că m'amŭ
pogoritŭ din ceriŭ, [t] nu ca să facŭ voĭa mea,
[u] ci voĭa celuĭ ce m'a trămesŭ. Şi acésta
este voĭa Pârinteluĭ, care m'a trămesŭ, [v] ca
din totŭ ce mĭ-a datŭ, să nu perdŭ nimicŭ,
ci să-lŭ înviezŭ în ḑiŭa cea de pe urmă.
Şi acésta este voĭa celuĭ ce m'a trămesŭ
[w] ca totŭ cine vede pre Fiĭulŭ, şi crede în
elŭ, să aĭbă vĭéţă eternă; şi eŭ 'lŭ voiŭ în
via în ḑiŭa cea de pe urmă.
Decĭ murmuraŭ Iudeiĭ asupra luĭ, pen-
tru că a ḑisŭ: Eŭ sûnt pânea ce s'a po-
goritŭ din ceriŭ; Şi ḑiceaŭ: [x] Aŭ nu este
acesta Iisusŭ, fiĭulŭ luĭ Iosefŭ, alŭ căruĭ
părinte şi mumă cunóscemŭ? decĭ cumŭ
ḑice elŭ: M'amŭ pogoritŭ din ceriŭ?
Şi a respunsŭ Iisusŭ, şi lĭ-a ḑisŭ Nu
murmuraţĭ între voĭ. [y] Nimene nu póte să
vină cătră mine, de nu-lŭ va trage Pârintele ce m'a trămesŭ: şi eŭ 'lŭ voiŭ învia
în ḑiŭa cea de pe urmă. [z] În profeţĭ scrisŭ
este: Şi vorŭ fi toţĭ învĕţaţĭ de Dumneḑeŭ.
[b] Decĭ totŭ celŭ ce aude şi se învéţă de la
Pârintele, vine cătră mine. [c] Nu că a vĕ-
ḑutŭ cine-va pre Pârintele, [d] de câtŭ numaĭ
celŭ ce este de la Dumneḑeŭ, acela a vĕḑutŭ pre Pârintele.
Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: [e] Celŭ ce
crede în mine, are vĭéţă eternă, [f] Eŭ sûnt
pânea vieţeĭ. [g] Pârinţiĭ vostri aŭ mâncatŭ
mannă în pustiiŭ, şi aŭ muritŭ. [h] Acésta este
pânea care se pogorĭ din ceriŭ, ca să mă-
nânce cine-va dintr'insa, şi să nu móră. Eŭ
sûnt pânea cea viă, [i] care s'a pogoritŭ din
ceriŭ; de va mânca cine-va din acéstă pâ-
ne, va trăi în eternŭ; şi [j] pânea care eŭ voiŭ
da, corpulŭ meŭ este, pre care-lŭ daŭ pen-
tru vĭéţa lumeĭ.
Decĭ Iudeiĭ [k] disputaŭ între sine, ḑicêndŭ:
[l] Cumŭ póte acesta să-şĭ dee noŭĭ corpulŭ *seŭ* să-lŭ mâncămŭ?
Atuncea lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: Adevĕrŭ, ade-
vĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: De nu [m] veţĭ mânca corpulŭ
Fiĭuluĭ omuluĭ, şi nu veţĭ bé sângele luĭ, nu
veţĭ avé vĭéţă în voĭ. [n] Celŭ ce mănâncă cor-
pulŭ meŭ şi bea sângele meŭ, are vĭéţă e-
ternă, şi eŭ 'lŭ voiŭ învia în ḑiŭa cea de
pe urmă. Că corpulŭ meŭ ou adevĕratŭ
mâncare este, şi sângele meŭ cu adevĕratŭ
bĕutură este. Celŭ ce mănâncă corpulŭ meŭ
şi bea sângele meŭ, [o] rĕmâne în mine, şi eŭ
în elŭ. Precumŭ m'a trămesŭ Pârintele celŭ
viŭ, şi eŭ viezŭ prin Pârintele, *aşa* şi celŭ
ce mĕ mănâncă, va trăi prin mine. [p] Acésta
este pânea care s'a pogoritŭ din ceriŭ; nu
precumŭ pârinţii vostri aŭ mâncatŭ mannă,
şi aŭ muritŭ; celŭ ce va mânca pânea a-
césta va trăi în eternŭ.
Acestea a ḑisŭ în sinagogă, învĕţândŭ
în Capernaumŭ.
[q] Decĭ mulţĭ din discipuliĭ luĭ auḑindŭ *a-*
cestea, aŭ ḑisŭ: Greŭ este acestŭ cuvêntŭ,
cine póte să-lŭ auḑă? Ĕrŭ Iisusŭ sciindŭ
în sine, că discipuliĭ luĭ murmuraŭ despre
acestea, lĭ-a ḑisŭ: Acésta vĕ scandaliséză?
[r] Dară de veţĭ vedé pre Fiĭulŭ omuluĭ suin-
du-se unde era maĭ 'naintе? [s] Spiritulŭ este,
care face viŭ; corpulŭ nu folosesce nimicŭ;
cuvintele carĭ eŭ vĭ vorbescŭ sûnt spiritŭ şi
vĭéţă. Dară [t] sûnt unĭia din voĭ carĭ nu credŭ;
că [u] Iisusŭ scia din începutŭ carĭ sûnt ceĭ ce
nu credŭ, şi care este celŭ ce era să-lŭ

h Vers. 54. Cap. 4. 14.
i Mat. 3. 17. & 17. 5. Marc. 1. 11. & 9. 7. Luc. 3. 22. & 9. 35. Cap. 1. 33. & 5. 37. & 8. 18. Fapt. 2. 22. 2 Pet 1. 17.
j 1 Ioan 3. 23.
k Mat. 12. 38. & 16. 1. Marc. 8. 11. 1 Cor 1. 22.
l Esod. 16. 15. Num. 11. 7. Neem. 9. 15. 1 Cor. 10. 3.
m Ps. 78. 24, 25.
n Veḑi Cap. 4. 5.
o Vers. 48, 58.
p Cap. 4. 14. & 7. 37.
q Vers. 26. 64.
r Vers 45.
s Mat. 24. 24. Cap. 10. 28, 29. 2 Tim. 2. 19. 1 Ioan 2. 19.
t Mat. 26. 39. Cap. 5. 30.
u Cap. 4. 34.
v Cap. 10. 28. & 17 12. & 18 9
w Vers. 27. 47, 54 Cap. 3. 15, 16. & 4. 14.
x Mat 13 55 Marc. 6. 3 Luc. 4. 22.
y Cânt 1. 4. Vers. 65.
z Isa. 54 13 Ier. 31. 34. Mic. 4. 2. Ebr. 8. 10 & 10. 16.
a Vers 37
b Cap. 1 18. & 5. 37.
c Mat. 11. 27 Luc. 10 22. Cap 1 18. & 7 29 & 8. 19.
d Cap. 3. 16, 18, 36. Vers. 40.
e Vers 33 35
f Vers 31.
g Vers. 51. 58.
h Cap. 3. 13
i Ebr. 10. 5, 10.
j Cap. 7 43. & 9. 16 & 10 19.
k Cap. 3. 9
l Mat. 26. 26, 28
m Vers 27. 40, 53 Cap. 4. 14
n 1 Ioan 3. 24. & 4. 15, 16
o Vers. 49. 50, 51.
p Mat. 11. 6 Vers 66
q Marc 16. 19. Cap 3. 13. Fapt 1. 9. Efes. 4. 8.
r 2 Cor. 3. 6.
s Vers. 36
t Cap. 2. 24, 25. & 13. 11.
u Mat. 14. 33. Marc. 6. 51.

65 vêndă. Şi ḑicea: Pentru acésta [v] v'amŭ ḑisŭ,
că nimenea nu póte să vină la mine, de
nu-i va fi datŭ de la Părintele meŭ.
66 Dintr'acelŭ *timpŭ* mulţi din discipulii lui
s'aŭ întorsŭ inapoĭ, şi nu maĭ âmblaŭ cu d'in-
67 sulŭ. Atuncĭ a ḑisŭ Iisusŭ celorŭ dŭoĭ-spre-
ḑece: Aŭ dóră şi voĭ voiţi să vĕ duceţi?
68 Atuncĭ i-a respunsŭ Simonŭ Petru: Dómne,
la cine ne vomŭ duce? Tu aĭ [w] cuvintele vie-
69 ţeĭ eterne. [x] Şi noĭ credemŭ şi cunóscemŭ,
că tu escĭ Christosulŭ, Fiĭulŭ luĭ Dumne-
70 ḑeŭ celuĭ viŭ. Respuns'a Iisusŭ lorŭ: [y] Aŭ
nu v'amŭ alesŭ pre voĭ dŭoĭ-spre-ḑece? Şi
71 [z] unulŭ din voĭ este diabolŭ. De Iuda Isca-
riotulŭ alŭ luĭ Simonŭ vorbia, că acela era
să-lŭ vêndă, fiindŭ unulŭ din ceĭ dŭoĭ-spre-
ḑece.

Iisusŭ se duce într'ascunsŭ la serbarea corturilorŭ în Ierusalimŭ, şi învĕţă în templu; maĭ marĭ se încercă a-lŭ prinde.

7 DUPĂ acestea âmbla Iisusŭ în Galilea,
că nu voia să âmble în Iudea, [a] pentru că
Iudeiĭ căutaŭ să-lŭ omóre.
2 [b] Şi era aprópe serbătórea Iudeilorŭ, în-
3 figerea corturilorŭ. [c] Deci i-aŭ ḑisŭ fraţiĭ
seĭ: Treci de aicea, şi mergĭ în Iudea, ca
4 şi discipulii teĭ să vĕḑă lucrurile ce faci. Că
nimenea face ce-va în ascunsŭ, cândŭ caută
însu-şi să se facă cunoscutŭ. De faci ace-
5 stea, arĕtă-te lumeĭ. Că [d] nicĭ fraţiĭ seĭ nu
credeaŭ într'insulŭ.
6 Atuncea lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: [e] Timpulŭ meŭ
încă nu a venitŭ; erŭ timpulŭ vostru este
7 gata totŭ-de-una. [f] Nu póte lumea să vĕ u-
rescă, erŭ pre mine mĕ urésce, [g] pentru că
eŭ mărturisescŭ de d'insa, că lucrările eĭ
8 sûnt rele. Voĭ să vĕ suiţi la acéstă serbătóre,
eŭ încă nu mĕ suiŭ la acéstă serbătóre; [h] că
timpulŭ meŭ încă nu s'a împlinitŭ.
9 Şi acestea ḑicendŭ-lĭ, a rĕmasŭ în Galilea.
10 Erŭ suindu-se fraţiĭ luĭ, atuncea şi elŭ s'a
suitŭ la serbătóre, nu de faţă, ci ca pe a-
scunsŭ.
11 Atuncea [i] Iudeiĭ 'lŭ căutaŭ la serbătóre,
12 şi ḑiceaŭ: Unde este acela? Şi [j] murmurŭ
multŭ era între poporŭ despre d'insulŭ, că
[k] unĭia ḑiceaŭ: Bunŭ este; alţiĭ ḑiceaŭ: Nu,
13 ci amăgesce poporulŭ. Dară nimenea nu
vorbia de faţă de d'insulŭ [l] de frica Iudeilorŭ.
14 Erŭ *fiindŭ* la jumătatea serbătoreĭ, s'a
suitŭ Iisusŭ în templu, şi învĕţa. [m] Şi se mi- 15
raŭ Iudeiĭ, ḑicendŭ: Cumŭ scie acesta carte,
nefindŭ învĕţatŭ.
Respuns'a lorŭ Iisusŭ, şi a ḑisŭ: [n] A mea 16
învĕţătură nu este a mea, ci a celuĭ ce m'a
trămesŭ. [o] De voiesce cine-va să facă voia 17
luĭ, va cunósce din *acéstă* învĕţătură, óre
este de la Dumneḑeŭ, séŭ *óre* eŭ vorbescŭ
de la mine. [p] Celŭ ce vorbesce de la sine, 18
caută onórea sa; erŭ celŭ ce caută onórea
celuĭ ce l'a trămesŭ, acesta este adevĕratŭ,
şi nedreptate nu este într'insulŭ. [q] Aŭ nu 19
Moisi v'a datŭ legea? şi nimenea din voĭ
nu ţine legea. [r] De ce căutaţi să mĕ omoriţi?
Respuns'a poporulŭ, şi a ḑisŭ: [s] Demonŭ 20
aĭ; cine caută să te omóre?
Respunḑendŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ: Unŭ lucru 21
amŭ făcutŭ, şi toţi vĕ miraţi *despre acésta.*
[t] Deci Moisi v'a datŭ circumcisiunea; (nu că 22
este de la Moisi, [u] ci de la părinţi); şi sâm-
bâta circumcideţi pre omŭ. Dacă omulŭ 23
primesce circumcisiune sâmbăta, ca să nu
se strice legea luĭ Moisi, vĕ mâniaţi óre pre
mine, pentru că [v] amŭ făcutŭ omŭ întregŭ
sănĕtosŭ sâmbâta? [x] Nu judecaţi dupre faţă, 24
ci judecaţi *dupre* drĕptă judecată.
Atuncea ḑiceaŭ unĭia din Ierusalimiteni: 25
Aŭ nu este acesta, pre care-lŭ caută *să-lŭ*
omóre? Dară éccĕ, elŭ vorbesce pe faţă, 26
şi nimicŭ nu-i ḑicŭ, [y] cunoscut'aŭ ci adevĕ-
ratŭ diregĕtoriĭ, că acesta este în adevĕrŭ
Christosŭ? [z] Dară noĭ scimŭ pre acesta de 27
unde este; erŭ cândŭ va veni Christosŭ, ni-
menea nu scie de unde este.
Atuncea striga Iisusŭ în templu, învĕ- 28
ţândŭ şi ḑicendŭ: [a] Şi pre mine mĕ sciţi, şi de
unde sûnt sciţi; şi [b] nu amŭ venitŭ de la mine
însu-mi, ci celŭ ce m'a trămesŭ [c] este ade-
vĕratŭ, [d] pre care voĭ nu-lŭ cunóscetĭ; Erŭ 29
[e] eŭ 'lŭ cunoscŭ; că de la d'insulŭ sûnt, şi
acela m'a trămesŭ.
Atuncea [f] căutaŭ să-lŭ prindă; dară [g] ni- 30
menea nu şi-a pusŭ mânele pe d'insulŭ, că
óra luĭ încă nu venise.
Şi [h] mulţi din poporŭ aŭ credutŭ într'in- 31
sulŭ, şi ḑiceaŭ: Cândŭ va veni Christosŭ, aŭ
dóra va face maĭ multe semne de câtŭ acestea,
cari a făcutŭ acesta? Auḑit'aŭ Fariseiĭ pre 32
poporŭ murmurândŭ acestea despre d'insulŭ,
şi Fariseiĭ şi archiereiĭ aŭ trămesŭ servĭ să-lŭ
prindă.

[v] Vers. 44. 45. [w] Vers. 60. [x] Fapt 5. 20 [y] Mat. 16. 16. Marc 8. 29 Luc. 9. 20 Cap. 1. 49. & 11. 27.
Capŭlŭ 7
[a] Cap 5. 16. 18. [b] Lev. 23 34. [c] Mat. 12 46. Marc 3. 31. Fapt. 1 14. [d] Marc. 3. 21 [e] Cap 2. 4 & 8. 20.
[h] Cap. 8. 20. Vers 6 [i] Cap. 11 56. [j] Cap. 9 16. & 10. 19. [k] Mat 21. 46. Luc. 7 16. Cap 6. 14. Vers 40.
[m] Mat. 13. 54. Marc. 6 2. Luc. 4 22. Fapt. 2. 7. [n] Cap 3. 11. & 8. 28. & 12. 49. & 14. 10, 24. [o] Cap. 8. 43
Deut 33. 4. Cap 1 17. Fapt 7 38. [r] Mat. 12. 14. Marc 3. 6 Cap 5 16, 18. & 10. 31, 39. & 11. 53. [s] Cap 8. 48, 52.
[v] Cap. 5. 8, 9, 16 [x] Deut. 1. 16, 17. Prov. 24. 23. Cap 8. 15. Iac. 2. 1. [y] Vers. 48. [z] Mat 13. 55.
14. [b] Cap. 5. 43. & 8 42. [c] Cap. 5. 32. & 8. 26. Rom. 3. 4. [d] Cap. 1. 18. & 8. 55. [e] Mat. 11. 27.
Luc. 19. 41. & 20. 19. [f] Vers. 18. Cap. 8 37. [g] Vers. 44. Cap 8. 20. [h] Mat. 12. 23. Cap. 3. 2. & 8. 30.

33 Atuncea lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: [i] Încă puţinŭ
timpŭ sûnt cu voĭ, şi *apoĭ* mergŭ la celŭ
34 ce m'a trămesŭ. [j] Mĕ veţĭ căuta, şi nu *mĕ*
veţĭ afla; şi unde sûnt eŭ, voĭ nu puteţĭ
veni.
35 Atuncĭ aŭ ḑisŭ Iudeiĭ între sine: Unde
va să mérgă acesta, că noĭ nu-lŭ vomŭ a-
fla? nu cumŭ-va va să mérgă la [k] ceĭ împrăş-
cîaţi pr'între păgânĭ, şi să învĕţe pre pă-
36 gânĭ? Ce este cuvêntulŭ acesta, care a ḑisŭ:
Mĕ veţĭ căuta, şi nu *mĕ* veţĭ afla, şi unde
sûnt eŭ, voĭ nu puteţĭ veni?
37 Erŭ [l] în ḑiua cea de pe urmă, cea mare a
serbătoreĭ, a stătutŭ Iisusŭ, şi a strigatŭ,
ḑicendŭ: [m] De însetéză cine-va, să vină la
38 mine şi să bee. [n] Celŭ ce crede în mine, pre-
cumŭ a ḑisŭ scriptura, [o] din pântecele luĭ
39 vorŭ curge riurĭ de apă viă. [p] Erŭ acésta
a ḑisŭ elŭ despre Spiritulŭ, pre care eraŭ
să-lŭ priméscă ceĭ ce credŭ într'insulŭ; că
Spiritŭ Sântŭ încă nu era, pentru că Iisusŭ
încă nu [q] se mărise.
40 Decĭ mulţi din poporŭ auḑindŭ acestŭ
cuvêntŭ, ḑiceaŭ: Acesta este în adevĕrŭ pro-
41 fetulŭ. Alţiĭ ḑiceaŭ: [r] Acesta este Christosulŭ.
Erŭ alţiĭ ḑiceaŭ: Aŭ dóră va să vină Chri-
42 stosŭ [s] din Galilea? [t] Aŭ nu a ḑisŭ scriptura,
că va veni Christosŭ din semînţa luĭ Da-
43 vidŭ, şi din cetatea Betlehemŭ, [v] unde a fostŭ
Davidŭ? Decĭ [x] s'a făcutŭ desbinare între
44 poporŭ despre d'insulŭ. Erŭ [y] unĭia dintr'în-
şiĭ voĭaŭ să-lŭ prindă; dară nimenea nu
şi-a pusŭ mânele pe d'insulŭ.
45 Decĭ aŭ venitŭ servii către archiereĭ
şi către Fariseĭ; şi acestia lĭ-aŭ ḑisŭ: De
46 ce nu l'aţĭ adusŭ? Respuns'aŭ serviĭ: [z] Nicĭ
odată nu a vorbitŭ omŭ aşa, ca acestŭ omŭ.
47 Atuncea lĭ-aŭ respunsŭ Fariseiĭ: Aŭ dóră şi
48 voĭ v'aţĭ amăgitŭ? [a] Aŭ dóră a credutŭ în-
tr'insulŭ cine-va din diregĕtoriĭ séŭ din Fa-
49 riseiĭ? Dară acestŭ poporŭ, care nu scie
legea, este blăstematŭ.
50 Ḑis'a lorŭ Nicodimŭ, ([b] care venise la d'in-
51 sulŭ nóptea, fiindŭ unulŭ dintr'inşii): [c] Aŭ
dóră legea nóstră judecă pre omŭ, de nu va
auḑi de la elŭ maĭ 'nainte, şi va cunósce
52 ce face? Respuns'aŭ, şi i-aŭ ḑisŭ: Aŭ dóră
şi tu escĭ din Galilea? Cércă şi veḑi; că
[d] din Galilea nu s'a sculatŭ profetŭ.
53 Şi a mersŭ fie-care la casa sa.

8 EARŬ Iisusŭ s'a dusŭ în Muntele Oli-
vilorŭ.

Femea cea adulteriă şi pĕrîţiĭ eĭ.

Şi fórte de demânéţă a venitŭ ĕră-şi în 2
templu, şi totŭ poporulŭ a venitŭ la d'in-
sulŭ; şi şeḑendŭ elŭ, 'i învĕţa.
Şi aŭ adusŭ la d'insulŭ cărturariĭ şi Fa- 3
riseiĭ pre o femeă prinsă în adulteriŭ: şi
puind'o în meḑilocŭ, i-aŭ ḑisŭ: Învĕţătorule,
pre acéstă femeă o-amŭ prinsŭ asupra fap- 4
tuluĭ, sevârşindŭ adulteriŭ. [a] Decĭ Moisi în 5
lege nĭ-a ordinatŭ, ca să se uciḑă cu petre
unele ca acestea; dară tu ce ḑicĭ? Acésta 6
ḑiceaŭ, ispitindu-lŭ; ca să aĭbă *cu* ce să-lŭ
pêréscă. Erŭ Iisusŭ, plecându-se josŭ, scria
cu degetulŭ pe pământŭ. Şi urmândŭ eĭ 7
a-lŭ întreba, s'a rĕdicatŭ, şi lĭ-a ḑisŭ: [b] Celŭ
ce este fără pĕcatŭ între voĭ, acelaântêiŭ
să arunce pétra asupra eĭ. Şi ĕră-şi ple- 8
cându-se josŭ, scria pe pământŭ. Erŭ eĭ 9
auḑindŭ, şi [c] mustraţi fiindŭ de consciinţa *lorŭ*,
eşiaŭ unulŭ după altulŭ, începêndŭ de la
ceĭ maĭ bĕtrânĭ până la ceĭ maĭ de josŭ;
şi a rĕmasŭ Iisusŭ singurŭ, şi femea stândŭ
în meḑilocŭ. Şi rĕdicându-se Iisusŭ, şi ne- 10
vĕḑêndŭ pre nimene de câtŭ numaĭ pre fe-
meă, i-a ḑisŭ: Femeă, unde-ţi sûnt pêrîşiĭ
teĭ? aŭ nimenea nu te-a condemnatŭ? Erŭ 11
ea a ḑisŭ: Nimenea, Dómne. Ḑis'a Iisusŭ
eĭ: [d] Nicĭ eŭ nu te condemnŭ; du-te, şi de a-
cumŭ [e] să nu maĭ pĕcătuescĭ.

Iisusŭ urmézŭ a învĕţa în templu; Iudeiĭ în mâniă se încercă a-lŭ omorî.

Atuncĭ ĕră-şi lĭ-a vorbitŭ Iisusŭ, ḑicendŭ: 12
[f] Eŭ sûnt lumina lumeĭ; celŭ ce-mĭ urméză,
nu va âmbla în întunerecŭ, ci va avé lu-
mina vieţeĭ.
Decĭ i-aŭ ḑisŭ Fariseiĭ: [g] Tu mărturisescĭ 13
despre tine însu-ţĭ; mărturia ta nu este a-
devĕrată. Respuns'a Iisusŭ, şi lĭ-a ḑisŭ: De- 14
şi eŭ mărturisescŭ despre mine însu mĭ, *to-*
tu-şi mărturia mea este adevĕrată; că sciŭ
de unde amŭ venitŭ, şi unde mergŭ; érŭ
[h] voĭ nu sciţĭ de unde vinŭ şi unde mergŭ.
[i] Voĭ judecaţĭ dupre corpŭ, [j] eŭ nu judecŭ pre 15
nimene. Şi de voiŭ şi judeca eŭ, judecata 16
mea este drĕptă; că [k] nu sûnt singurŭ, ci eŭ,
şi Părintele ce m'a trămesŭ. [l] Şi în legea 17
vóstră este scrisŭ, că mărturia a dŭoĭ ómenĭ
este adevĕrată. Eŭ sûnt unulŭ ce mărturi- 18
sescŭ despre mine însu-mĭ; şi [m] mărturisesce
despre mine şi Părintele ce m'a trămesŭ.
Atuncĭ 'i ḑiceaŭ: Unde este Părintele 19

[i] Osea 5. 6. Cap. 8. 21. & 13. 33. [k] Isa. 11 12 Iac. 1. 1 1 Pet. 1. 1. [l] Lev 23. 36
[o] Prov. 18. 4. Isa. 12. 3. & 44. 3. Cap. 4. 14. [p] Isa. 44. 3. Joel 2. 28. Cap. 16. 7.
[r] Deut 18. 15, 18. Cap. 1. 21. & 6. 14. [s] Cap. 4. 42. & 6 69. [t] Cap. 1. 46.
Mat. 2. 5. Luc. 2. 4. [v] 1 Sam. 16. 1, 4. [x] Vers. 12. Cap. 9. 16. & 10. 19.
1 Cor. 1. 20, 26. & 2. 8. [b] Cap. 3. 2. [c] Deut. 1 17. & 17. 8. etc. & 19. 15. [d] Isa. 9. 1. 2.
Capulŭ 8. [a] Lev. 20. 10. Deut. 22. 22. [b] Deut. 17. 7. Rom. 2. 1. [c] Rom. 2 22.
[e] Cap. 5. 14. [f] Cap 1. 4. 5, 9. & 3 19. & 9. 5. & 12. 35, 36, 46. [g] Cap. 5. 31. [h] Vedĭ Cap. 7
13. 47. & 18. 36 [k] Vers 29. Cap 16. 32. [l] Deut. 17. 6. & 19 15. Mat. 18. 16.

teŭ? Respuns'a Iisusŭ: [m]Voĭ nu sciţĭ nicĭ pre
mine, nicĭ pre Părintele meŭ; [o]de m'aţĭ sci
pre mine, aţĭ eşi şi pre Părintele meŭ.
20 Aceste cuvinte a vorbitŭ Iisusŭ în [p]vistieriă, învĕţându în templu; dară [q]nimenea nu
l'a prinsŭ; că [r]încă nu venise óra luĭ.
21 Atuncĭ éră-şĭ lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: Eŭ mergŭ,
şi [s]mĕ veţĭ căuta, şi [t]veţĭ muri în pĕcatele
vóstre; unde mergŭ eŭ, voĭ nu puteţĭ veni.
22 Atuncea ḑiceaŭ Iudeiĭ: Aŭ dóră va să
se omóre însu-şĭ, că ḑice? Unde mergŭ eŭ,
23 voĭ nu puteţĭ veni? Şi lĭ-a ḑisŭ: [u]Voĭ sûnteţĭ de josŭ, eŭ sûnt de susŭ; [v]voĭ sûnteţĭ
din lumea acésta, eŭ nu sûnt din lumea a-
24 césta. [w]Decĭ v'amŭ ḑisŭ, că veţĭ muri în
pĕcatele vóstre; [x]că de nu veţĭ crede, că
eŭ sûnt, veţĭ muri în pĕcatele vóstre.
25 Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: Tu cine escĭ? Ḑis'a
lorŭ Iisusŭ: Ceea ce amŭ ḑisŭ voŭî de la
26 începutŭ. Multe amŭ a vorbi şi a judeca
despre voĭ; dară [y]celŭ ce m'a trămesŭ este
adevĕratŭ; şi [z]eŭ vorbescŭ lumeĭ cele ce
27 amŭ auḑitŭ de la d'însulŭ. Éră eĭ nu aŭ
înţelesŭ, că lĭ vorbîa despre Părintele.
28 Atuncea lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: Cândŭ veţĭ
[a]înălţa pre Fiĭulŭ omuluĭ, [b]atuncea veţĭ cunósce, că eŭ sûnt, şi [c]*că* nu facŭ nimicŭ de
la mine însu-mĭ; ci [d]precumŭ m'a învĕţatŭ
29 Părintele meŭ, acestea vorbescŭ. Şi [e]celŭ
ce m'a trămesŭ este cu mine; [f]Părintele nu
m'a lăsatŭ singurŭ; [g]că eŭ facŭ totŭ-dé-una
cele ce-ĭ sûnt plăcute.
30 Acestea vorbindŭ elŭ, [h]mulţĭ aŭ crediutŭ
31 într'insulŭ. Atuncea ḑicea Iisusŭ acelorŭ
Iudeĭ, ce crediuseră într'insulŭ: Dacă rĕmâneţĭ în cuvêntulŭ meŭ, *atuncea* discipulĭ
32 aĭ meĭ în adevĕrŭ sûnteţĭ; Şi veţĭ cunósce
adevĕrulŭ, şi [i]adevĕrulŭ vĕ va face liberĭ.
33 Respuns'aŭ luĭ: [k]Noĭ sûntemŭ semînţă a
luĭ Abraamŭ, şi nimĕnuĭ nu amŭ fostŭ servĭ
nicĭ o dată; cumŭ ḑicĭ tu *dară*: Veţĭ fi liberĭ?
34 Respuns'a Iisusŭ lorŭ: Adevĕrŭ, adevĕrŭ
ḑicŭ voŭî: [l]Totŭ celŭ ce face pĕcatŭ, ser-
35 vulŭ pĕcatuluĭ este. Éră [m]servulŭ nu rĕmâne în casă pururea; *dară* Fiĭulŭ rĕmâne
36 pururea. Decĭ, [n]dacă vĕ va face liberĭ Fi-
37 iulŭ, veţĭ fi liberĭ în adevĕrŭ. Sciŭ că sûnteţĭ semînţă a luĭ Abraamŭ; dară [o]căutaţĭ
să mĕ omoriţĭ, pentru că cuvêntulŭ meŭ nu
38 încape în voĭ. [p]Eŭ vorbescŭ ceea ce amŭ
vĕḑutŭ la Părintele meŭ; şi voĭ faceţĭ ceea
ce aţĭ vĕḑutŭ la părintele vostru.

Respuns'aŭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: [q]Abraamŭ este pă- 39
rintele nostru. Ḑis'a lorŭ Iisusŭ: [r]De aţĭ fi fiĭ
aĭ luĭ Abraamŭ, aţĭ face faptele luĭ Abraamŭ.
[s]Éră acumŭ căutaţĭ să mĕ omoriţĭ pre mine, 40
omulŭ carele v'amŭ vorbitŭ adevĕrulŭ, [t]ce de
la Dumneḑeŭ amŭ auḑitŭ; acésta nu a fă-
cutŭ Abraamŭ. Voĭ faceţĭ faptele părinte- 41
luĭ vostru.

Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: Noĭ nu sûntemŭ născuţĭ din desfrênare, [u]unŭ părinte avemŭ, pre
Dumneḑeŭ.

Ḑis'a lorŭ Iisusŭ: [v]De era Dumneḑeŭ 42
părintele vostru, m'aţĭ fi iubitŭ pre mine;
[w]că eŭ amŭ eşitŭ şi amŭ venitŭ de la Dum-
neḑeŭ; [x]nu amŭ venitŭ de la mine însu-mĭ,
ci acela m'a trămesŭ. [y]Pentru ce nu înţe- 43
legeţĭ cuvêntulŭ meŭ? pentru că nu puteţĭ
să auḑiţĭ cuvêntulŭ meŭ. [z]Voĭ sûnteţĭ de la 44
părintele *vostru*, diabolulŭ, şi poftele părin-
teluĭ vostru voiţĭ a face. Acela a fostŭ u-
ciḑĕtorŭ de ómenĭ de la începutŭ, şi [a]nu a
rĕmasŭ în adevĕrŭ, pentru că nu este ade-
vĕrŭ într'insulŭ. Cândŭ vorbesce mincĭună,
vorbesce dintr'ale sale; că mincĭunosŭ este
şi părinte alŭ mincĭuneĭ. Éră mie nu-mĭ 45
crediţĭ, pentru că vorbescŭ adevĕrulŭ. Cine 46
d'intre voĭ mĕ îufruntă de pĕcatŭ? Éră
dacă vorbescŭ adevĕrulŭ, de ce nu-mĭ cre-
deţĭ? [b]Celŭ ce este de la Dumneḑeŭ, as- 47
cultă cuvintele luĭ Dumneḑeŭ; pentru a-
césta voĭ nu ascultaţĭ, pentru că nu sûnteţĭ
de la Dumneḑeŭ.

Atuncĭ aŭ respunsŭ Iudeiĭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: 48
Óre nu ḑicemŭ bine, că escĭ Samaritĕnŭ şi
[c]aĭ demonŭ?

Respuns'a Iisusŭ: Nu amŭ demonŭ, ci 49
onorezŭ pre Părintele meŭ, şi voĭ mĕ de-
sonoraţĭ. Éră [d]eŭ nu cautŭ onórea mea; 50
este celŭ ce caută şi judecă. Adevĕrŭ, a- 51
devĕrŭ ḑicŭ voŭî: [e]De va păzi cine-va cu-
vêntulŭ meŭ, nu va vedé mórtea în eternŭ.

Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ Iudeiĭ: Acumŭ cunos- 52
curămŭ că aĭ demonŭ; [f]Abraamŭ a muritŭ,
şi profeţiĭ; şi tu ḑicĭ: De va păzi cine-va
cuvêntulŭ meŭ, nu va gusta mórtea în e-
ternŭ. Aŭ dóră tu escĭ maĭ mare de câtŭ 53
părintele nostru Abraamŭ, care a muritŭ?
şi *de câtŭ* profeţiĭ, *carĭ* aŭ muritŭ? cine te
facĭ tu pre tine?

Respuns'a Iisusŭ: [g]De mĕ onorezŭ în- 54
su-mĭ, onórea mea nimicŭ nu este; [h]este Pă-
rintele meŭ care mĕ onóră, despre care voĭ

m Vers. 55. Cap. 16. 3.
o Cap. 14. 7.
p Marc. 12. 41.
q Cap. 7. 30.
r Cap. 7. 8.
s Cap. 7. 34. & 13. 33.
t Vers. 24.
u Cap. 3. 31.
& 17. 16.
1 Ioan 4. 5.
x Vers. 21
y Marc. 16. 16.
z Cap. 7. 28.
a Cap. 3. 32. & 15. 15.
b Cap. 3. 14. & 12. 32.
c Rom. 1. 4.
d Cap. 5. 19. 30.
e Cap. 3. 11.
f Cap. 14. 10, 11.
g Vers. 16.
h Cap. 4. 34. & 5. 30. & 6. 38.
i Cap. 7. 31 & 10. 42. & 11. 45.
j Rom. 6. 14, 18. 22. & 8 2.
Isac. 1. 25. & 2. 12.
k Lev. 25. 42. Mat. 3. 9. Vers. 39.
l Rom. 6. 16, 20.
2 Pet. 2. 19.
m Gal. 4. 30.
n Rom. 8. 2. Gal. 5. 1.
o Cap. 7. 19. Vers. 40.
p Cap. 3. 32. & 5. 19. 30. & 14. 10. 24.
q Mat. 3. 9. Vers. 33.
r Rom. 2. 28. & 9. 7. Gal. 3, 7, 29.
s Vers. 37.
t Vers. 26.
u Isa. 63. 16. & 64. 8. Mal. 1. 6.
v 1 Ioan 5. 1.
x Cap. 16. 27. & 17. 8, 25.
y Cap. 5 43, & 7. 28, 29.
z Cap. 7. 17.
a Mat 13. 38.
1 Ioan 3. 8.
b Iuda 6.
c Cap. 10. 26, 27.
1 Ioan 4. 6.
d Cap. 7. 20. & 10. 20. Vers 51.
e Cap 5. 41. & 7 18.
f Cap. 5. 24. & 11. 26.
g Zech. 1. 5. Evr. 11. 17.
h Cap. 5. 31.
i Cap. 5 41. & 16. 14. & 17 1. Fapt. 3 13.

55 ḑiceţĭ, că este Dumneḑeulŭ vostru. Dară [i]nu-lŭ
cunósceţĭ; éră eŭ 'lŭ sciŭ; şi de voiŭ ḑice, că
nu-lŭ sciŭ, voiŭ fi asemenea voŭî mincĭunosŭ;
56 dară 'lŭ sciŭ, şi păzescŭ cuvêntulŭ luĭ. A-
braamŭ, părintele vostru, [k]a fostŭ bucurosŭ
să vĕḑă ḑiua mea; [l]a vĕḑutŭ, şi s'a bucuratŭ.
57 Atuncĭ ĭ-aŭ ḑisŭ Iudeiĭ: Cincĭ-ḑecĭ de
anĭ încă nu aĭ, şi aĭ vĕḑutŭ pre Abraamŭ?
58 Ḑis'a lorŭ Iisusŭ: Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ
voŭî: Maĭ 'nainte de a fi Abraamŭ, [m]sûnt eŭ.
59 Atuncĭ [n]aŭ rĕdicatŭ petre să arunce a-
supra luĭ; éră Iisusŭ s'a ascunsŭ, şi a eşitŭ
din templu, [o]mergîndŭ prin meḑilocŭlŭ lorŭ,
şi uşa a trecutŭ.

Iisusŭ dă vedere sâmbăta la unŭ orbŭ, care se cercetéză aspru de maĭ marĭ despre minunea şi despre celŭ ce a făcut'o; elŭ se scóte din sinagogă pentru mărturisirea cea îndrăznéţă a sa.

9 Şi trecîndŭ, a vĕḑutŭ pre unŭ omŭ orbŭ
2 din nascere. Şi l'aŭ întrebatŭ discipulĭ luĭ, ḑicîndŭ: Rabbi, [a]cine a pĕcătuitŭ,
acesta séŭ părinţiĭ luĭ, de s'a născutŭ orbŭ?
3 Respuns'a Iisusŭ: Nicĭ acesta nu a pĕcă-
tuitŭ, nicĭ părinţiĭ luĭ; [b]ci ca să se arete
4 lucrările luĭ Dumneḑeŭ într'insulŭ. [c]Eŭ tre-
bue să lucrezŭ lucrările celuĭ ce m'a tră-
mesŭ, până este ḑiua; vine nóptea, cândŭ
5 nimenea nu póte lucra. Până cândŭ sûnt
în lume, [d]sûnt lumina lumeĭ.
6 Acestea ḑicîndŭ, [e]a scuîpatŭ josŭ, a fă-
cutŭ tină din scuîpatŭ, şi a unsŭ ochiĭ or-
7 buluĭ cu tină; Şi ĭ-a ḑisŭ: Mergĭ de te
spală [f]în scăldătórea Şiloamuluĭ, (adecă trămesŭ). [g]Decĭ s'a dusŭ, şi s'a spălatŭ, şi a
venitŭ vĕḑîndŭ.
8 Éră vecinii şi ceĭ ce-lŭ vĕḑuseră maĭ
'nainte, că era orbŭ, ḑiceaŭ: Aŭ nu este
9 acesta celŭ ce şedea şi cerşitorĭa. Uniĭa
ḑiceaŭ: Acesta este; *éră* alţiĭ: Sémĕnă cu
10 elŭ; *éră* acela ḑicea: Eŭ sûnt. Decĭ 'ĭ ḑi-
11 ceaŭ: Cumŭ ţi s'aŭ deschisŭ ochiĭ? Re-
spuns'a acela, şi a ḑisŭ: [h]Unŭ omŭ, ce se
numesce Iisusŭ, a făcutŭ tină, şi a unsŭ
ochiĭ meĭ, şi mĭ-a ḑisŭ: Mergĭ la scăldă-
tórea Şiloamuluĭ, şi te spală: şi mergîndŭ
12 şi spălându-mĕ, amŭ vĕḑutŭ. Atuncĭ ĭ-aŭ
ḑisŭ: Unde este acela? Ḑis'a: Nu sciŭ.
13 Adus'aŭ la Fariseĭ pre celŭ ce óre-cândŭ
14 a fostŭ orbŭ. Şi era sâmbătă, cândŭ Ii-
susŭ a făcutŭ tină, şi ĭ-a deschisŭ ochiĭ.
15 Atuncĭ éră-şĭ l'aŭ întrebatŭ şi Fariseiĭ, cumŭ
a primitŭ vedere. Ḑis'a elŭ: Tină a pusŭ
pe ochiĭ meĭ, şi m'amŭ spălatŭ, şi vĕḑŭ.

Decĭ ḑiceaŭ uniĭa din Fariseĭ: Acestŭ omŭ 16
nu este de la Dumneḑeŭ; că nu păzesce
sâmbăta. Alţiĭ ḑiceaŭ: [i]Cumŭ póte omŭ
pĕcătosŭ să facă semne ca aceste? [j]Şi era
desbinare între eĭ. Ḑis'aŭ orbuluĭ éră-şĭ: 17
Tu, ce ḑicĭ despre d'însulŭ, că a deschisŭ
ochiĭ teĭ? Ḑis'a elŭ: [k]Este profetŭ.
Éră Iudeiĭ nu aŭ crediutŭ despre d'în- 18
sulŭ, că a fostŭ orbŭ şi a primitŭ vedere,
până ce aŭ chĭămatŭ pre părinţiĭ acestuĭa
ce a primitŭ vedere. Şi ĭ-aŭ întrebatŭ, ḑi- 19
cîndŭ: Acesta este fiĭulŭ vostru, care voĭ
ḑiceţĭ, că s'a născutŭ orbŭ? cumŭ dară a-
cumŭ vede? Respuns'aŭ lorŭ părinţĭ luĭ, 20
şi aŭ ḑisŭ: Scimŭ că acesta este fiĭulŭ no-
stru, şi că s'a născutŭ orbŭ; Dară cumŭ 21
acumŭ vede, nu scimŭ; séŭ cine ĭ-a des-
chisŭ ochiĭ, nu scimŭ; elŭ este în vrêstă,
întrebaţi-lŭ; elŭ va vorbi pentru sine-şĭ.
Acestea aŭ ḑisŭ părinţiĭ luĭ, pentru că 22
[l]se temeaŭ de Iudeĭ; că deja s'aŭ înţelesŭ
Iudeiĭ, că de-lŭ va mărturisi cine-va a fi
Christosŭ, [m]să fie scosŭ din sinagogă. Pen-
tru aceea aŭ ḑisŭ părinţiĭ luĭ: Elŭ este în
vrêstă, întrebaţi-lŭ.
Atuncĭ aŭ chiămatŭ a dŭoa óră pre o- 24
mulŭ care fusese orbŭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: [n]Dă
mărire luĭ Dumneḑeŭ; [o]noĭ scimŭ, că acestŭ
omŭ este pĕcatosŭ. Éră acela a respunsŭ 25
şi a ḑisŭ: De este pĕcătosŭ, nu sciŭ; una
sciŭ; că amŭ fostŭ orbŭ, şi acumŭ vĕḑŭ.
Atuncĭ l-aŭ ḑisŭ éră-şĭ: Ce ţĭ-a făcutŭ? 26
cumŭ ţĭ-a deschisŭ ochiĭ? Respuns'a lorŭ: 27
V'amŭ ḑisŭ deja, şi nu aţĭ auḑitŭ; pentru
ce éră-şĭ voiţĭ să auḑiţĭ? aŭ dóră şi voĭ
voiţĭ să vĕ faceţĭ discipulĭ aĭ luĭ?
Atuncea l'aŭ înjuratŭ, şi aŭ ḑisŭ: Tu 28
escĭ discipulŭ alŭ aceluĭa; éră noĭ sûntemŭ
discipulĭ aĭ luĭ Moisi. Scimŭ că cu Moisi 29
a vorbitŭ Dumneḑeŭ; éră pre acesta [p]nu
scimŭ de unde este. Respuns'a omulŭ, şi 30
lĭ-a ḑisŭ: [q]Într'acésta este minunea, că voĭ
nu sciţĭ de unde este, şi elŭ a deschisŭ o-
chiĭ meĭ. Éră scimŭ, că [r]Dumneḑeŭ nu as- 31
cultă pre pĕcătoşĭ; ci de se închină cine-
va luĭ Dumneḑeŭ şi face voĭa luĭ, pre a-
cesta 'lŭ ascultă. Din eternŭ nu s'a auḑitŭ, 32
ca să fi deschisŭ cine-va ochiĭ vre-unuĭ
orbŭ din nascere. [s]De nu arŭ fi acesta de 33
la Dumneḑeŭ, nu arŭ puté face nimicŭ.
Respuns'aŭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: [t]În pĕcate tu te-aĭ 34
născutŭ cu totulŭ, şi tu ne înveţĭ pre noĭ!
Şi l'aŭ scosŭ afară.
Auḑit'a Iisusŭ, că l'aŭ scosŭ afară; şi 35

i Cap. 7. 28, 29.
k Luc. 10. 24.
l Ebr. 11. 13.
m Esod. 3. 14. Isa 43 13. Cap. 17. 5. 24. Col. 1. 17. Apoc. 1. 8.
n Cap. 10. 31, 39. & 11. 8.
o Luc. 4. 30.
—
Capulŭ 9.
a Vers. 34.
b Cap. 11. 4.
c Cap. 4. 34. & 5. 19, 36. & 11. 9. & 12. 35. & 17. 4.
d Cap. 1. 5, 9. & 8 19. & 8. 12. & 12. 35, 46.
e Marc. 7. 33. & 8. 23.
f Neem. 3. 15.
g Veţĭ 2 Reg. 5. 14.
h Vers. 6, 7.
i Vers. 33. Cap. 3. 2.
j Cap. 7. 12, 43. & 10. 19.
k Cap. 4. 19. & 6. 14.
l Cap. 7. 13. & 12. 42. & 19. 38. Fapt 5. 13.
m Vers. 34. Cap. 16. 2.
n Ioa. 7. 19. 1 Sam. 6. 5.
o Vers. 16.
p Cap. 3 14.
q Cap. 3 10.
r Iov 27. 9. & 35. 12.
Psa. 18. 41. & 34. 15. & 66. 18. Prov. 1. 28. & 15. 29. & 28. 9. Isa. 1. 15.
Ier. 11. 11. & 14. 12. Esec. 8. 18. Mic. 3. 4. Zech. 7. 13.
t Vers. 16. 14. 12.
Vers. 2.

aflându-lŭ, ĭ-a ḑisŭ: Credĭ în [u] Fiĭulŭ luĭ
36 Dumneḑeŭ? Respuns'a acela, şi a ḑisŭ. Cine
37 este, dómne, ca să credŭ într'însulŭ. Ḑis'a
Iisusŭ luĭ: L'aĭ vĕḑutŭ, şi [v] celŭ ce vorbesce
38 cu tine, acela este. Ĕrŭ elŭ a ḑisŭ: Credŭ,
dómne; şi i s'a închinatŭ.

Vorba domnuluĭ nostru despre păstorĭ mincĭunoşĭ şi adevĕraţĭ, şi despre Păstorulŭ celŭ Bunŭ.

39 Şi a ḑisŭ Iisusŭ: [w] Spre judecată amŭ
venitŭ într'acéstă lume, [v] ca ceĭ ce nu vĕḑŭ,
să vĕḑă, şi ceĭ ce vĕḑŭ, să fie orbĭ.
40 Şi aŭ auḑitŭ acestea *uniĭa* din Fariseĭ,
cari eraŭ cu d'insulŭ, [x] şi ĭ-aŭ ḑisŭ: Aŭ dóră
41 şi noĭ sûntemŭ orbĭ? Ḑis'a lorŭ Iisusŭ:
[y] De aţĭ fi orbĭ, nu aţĭ avé pĕcatŭ; ĕrŭ a-
cumŭ ḑiceţĭ: Vedemŭ; pentru acósta rĕmâne
pĕcatulŭ vostru.

10 ADEVĔRŬ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Celŭ ce
nu întră prin uşă în staululŭ oilorŭ,
ci sare pe aĭurea, acela este furŭ şi hoţŭ.
2 Ĕrŭ celŭ ce întră prin uşă este păstorulŭ
3 oilorŭ. Aceluĭa 'ĭ deschide portarulŭ; şi
oile ascultă vócea luĭ, şi oile sale le chĭamă
4 pe nume, şi le scóte. Şi cândŭ scóte o-
ile sale, merge înaintea lorŭ; şi oile 'ĭ ur
5 méză; că cunoscŭ vócea luĭ. Ĕrŭ unuĭ străi-
nŭ nu-ĭ urméză, ci fugŭ de la d'insulŭ;
că nu cunoscŭ vócea străinilorŭ.
6 Acéstă parabolă lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ; ĕrŭ eĭ
nu aŭ înţelesŭ ce eraŭ acelea ce li vorbĭa.
7 Atuncĭ ĕră-şĭ lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ: Adevĕrŭ,
adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Eŭ sûnt uşa oilorŭ.
8 Toţĭ câţĭ aŭ venitŭ maĭ 'nainte de mine,
sûnt furĭ şi hoţĭ; dară nu ĭ-aŭ ascultatŭ
9 oile. [a] Eŭ sûnt uşa; prin mine de va întra
cine-va, se va mĕntui, şi va întra, şi va eşi,
10 şi va afla păsclune. Furulŭ nu vine de
câtŭ numaĭ să fure, şi să junghie, şi să pĕr-
ḑă; eŭ amŭ venitŭ, ca să albă vĭéţă, şi să *o*
11 albă cu prisosinţă. [b] Eŭ sûnt păstorulŭ celŭ
bunŭ; păstorulŭ celŭ bunŭ 'şĭ pune vĭéţa sa
12 pentru oĭ. Dară năimitulŭ şi *care* nu este
păstorŭ, căruĭa nu sûnt oile ale luĭ, vede
lupulŭ venindŭ, şi [c] lasă oile, şi fuge; şi
13 lupulŭ le răpesce, şi rĕsipesce oile. Năi-
mitulŭ fuge, pentru că este năimitŭ, şi nu
14 are grijă de oĭ. Eŭ sûnt păstorulŭ celŭ
bunŭ, şi cunoscŭ [d] pre ale mele, şi sûnt cu-
15 noscutŭ de ale mele. [e] Precumŭ Părintele
mĕ cunósce, şi eŭ cunoscŭ pre Părintele;
16 [f] şi-mĭ puiŭ vĭéţa mea pentru oĭ. Şi [g] alte oĭ
amŭ, cari nu sûnt din staululŭ acesta, şi
pre acestea trebue să *le* aducŭ, şi vorŭ auḑi
vócea mea; [h] şi va fi o turmă *şi* unŭ pă-
storŭ. Pentru acésta mĕ ĭubesce Părintele 17
meŭ, [i] pentru că eŭ 'mĭ punŭ vĭéţa mea,
ca ĕră-şĭ să o ĭéŭ. Nimenea nu o ĭea 18
de la mine, ci eŭ o punŭ însu-mĭ. Amŭ
putere să o punŭ, [j] şi amŭ putere ĕră-şĭ să
o ĭéŭ. [k] Acestŭ ordinŭ amŭ primitŭ de la
Părintele meŭ.

[l] Deci ĕră-şĭ s'a făcutŭ desbinare între 19
Iudeĭ pentru aceste cuvinte. Şi ḑiceaŭ 20
mulţĭ dintr'înşiĭ: [m] Are demonŭ, şi este ne-
bunŭ: de ce 'lŭ ascultaţĭ? Alţiĭ ḑiceaŭ: A- 21
ceste cuvinte nu sûnt de demonisatŭ; [n] póte
demonŭ [o] să deschiḑă ochiĭ orbilorŭ?

Iisusŭ în Ierusalimŭ la serbătórea Innoireĭ; este întrebatŭ de Iudeĭ; eĭ 'lŭ acusă de blasfemă, şi ĕră-şĭ se încércă a-lŭ prinde.

Şi se serba atuncea serbătórea Innoireĭ 22
în Ierusalimŭ, şi era ĕrnă. Şi âmblândŭ 23
Iisusŭ în templu, [p] în porticulŭ luĭ Solomonŭ,
L'aŭ încunjuratŭ Iudeiĭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: Până 24
cândŭ ne ţiĭ în îndŭoélă? De escĭ tu Chris-
tosulŭ, spune-ni de faţă.

Respuns'a lorŭ Iisusŭ: Eŭ ḑisu-v'amŭ, şi 25
nu credeţĭ; [q] lucrările carĭ eŭ facŭ în nu-
mele Părinteluĭ meŭ, acele mărturisescŭ pen-
tru mine. Dară voĭ [r] nu credeţĭ, pentru că 26
nu sûnteţĭ din oile mele, precumŭ v'amŭ
ḑisŭ. [s] Oile mele ascultă vócea mea, şi eŭ 27
le cunoscŭ, şi ele 'mĭ urméză. Şi lĭ daŭ 28
vĭéţă eternă, şi [t] nu se vorŭ perde în eternŭ;
şi nimenea nu le va răpi din mâna mea.
[u] Părintele meŭ, [v] care mi *le*-a datŭ, este maĭ 29
mare de câtŭ toţĭ; şi nimenea nu le póte
răpi din mâna Părinteluĭ meŭ. [x] Eŭ şi Pă- 30
rintele una sûntemŭ.

Atuncea [y] Iudeiĭ ĕră-şĭ aŭ rĕdicatŭ petre, 31
ca să *le* arunce asupra luĭ.

Respuns'a lorŭ Iisusŭ: Multe lucrărĭ 32
bune v'amŭ arĕtatŭ de la Părintele meŭ:
pentru care lucru din acestea aruncaţĭ cu
petre asupra mea? Respuns'au luĭ Iudeiĭ: 33
Pentru lucru bunŭ nu aruncămŭ cu petre
asupra ta, ci pentru blăstemŭ, şi pentru că
tu, fiindŭ omŭ, [z] te facĭ însu-ţĭ Dumneḑeŭ.

Respuns'a lorŭ Iisusŭ: [a] Aŭ nu este scrisŭ 34
în legea vóstră: Eŭ amŭ ḑisŭ, deĭ sûnteţĭ?
Dacă pre aceĭa ĭ-a numitŭ ḑeĭ, [b] cătră cari 35
a fostŭ cuvêntulŭ luĭ Dumneḑeŭ, (şi nu se
póte strica scriptura); Pre acela [c] ce Pă- 36
rintele a sânţitŭ, şi l'a [d] trămesŭ în lume, voĭ

w Mat. 14. 33. & 16. 16. Marc. 1. 1. Cap. 10. 36. 1 Ioan 5. 13.
v Cap 4. 26.
x Cap. 5 32, 37. Vedĭ Cap. 3. 17. & 12. 47.
y Mat 13 13.
z Rom. 2. 19.
a Cap. 15. 22, 24.
— *Capulŭ 10.*
a Cap. 14. 6. Efes. 2. 18.
b Ezec. 40. 11. Isa. 34. 13, 33. & 37 24. Ebr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25. & 5. 4
c Zech. 11. 16, 17.
d 2 Tim. 2. 19.
e Mat. 11. 27.
f Cap. 15. 13.
g Isa. 56. 8.
h Ezec. 37. 22. Efes 2. 14.
i 1 Pet 2 25.
j Isa. 53. 7, 8, 12 Ebr. 2. 9.
j Cap. 2. 19.
k Cap 6. 38. & 15. 10. Fapt. 2. 24, 32.
l Cap 7. 43. & 9. 16.
m Cap. 7 20. & 8. 48, 52.
n Esod. 4. 11. Ps 94. 9. & 146. 8.
o Cap. 9. 6, 7, 32, 33.
p Fapt. 3. 11. & 5. 12.
q Cap. 3. 2. & 5. 36 Vers. 38.
r Cap. 8. 47. 1 Ioan 4. 6.
s Vers. 4. 14.
t Cap. 6. 37, & 17. 11, 12, & 18. 9.
u Cap. 14. 28.
v Cap. 17. 2, 6, etc.
x Cap. 17. 11, 22
y Cap. 8. 59.
z Cap. 5. 18.
a Ps. 82. 6.
b Rom. 13. 1.
c Cap. 6. 37.
d Cap. 3. 17. & 5. 30. 37. & 8. 42.

diceţĭ că blastemă, [e] pentru că a ḑisŭ, că este
37 [f] Fiiŭ alŭ luĭ Dumneḑeŭ? [g] De nu facŭ lu-
crările Părinteluĭ meŭ, să nu-mĭ credeţĭ.
38 Dară de facŭ, dacă nu credeţĭ în mine, [h] cre-
deţĭ lucrărilorŭ; ca să înţelegeţĭ şi să cre-
deţĭ, [i] că Părintele *este* în mine, şi eŭ în elŭ.
39 [j] Deci căutaŭ ĕră-şĭ să-lŭ prindă; ĕrŭ elŭ
40 a scăpatŭ din mâna lorŭ; Şi a mersŭ ĕ-
ră-şĭ dincolo de Iordanŭ, în loculŭ [k] unde
41 Ioanŭ boteza întĕiŭ; şi a rĕmasŭ acolo. Şi
mulţĭ veniaŭ la d'însulŭ, şi ḑiceaŭ: Ioanŭ
nicĭ unŭ semnŭ nu a făcutŭ, [l] ĕrŭ tóte câte
a ḑisŭ Ioanŭ despre acesta eraŭ adevĕrate.
42 [m] Şi mulţĭ aŭ credutŭ acolo într'insulŭ.

Inviarea luĭ Lazarŭ; ceea ce face pre mulţĭ să crĕḑă în Iisusŭ; dară maĭ marĭĭ se hotărĕscŭ să-lŭ omóre; elŭ se retrage la Efraimŭ.

11 SI era bolnavŭ unŭ omŭ, *anume* Lazarŭ,
din Betania, satulŭ [a] Marieĭ şi alŭ Marteĭ,
2 sora eĭ. ([b] Era *acea* Maria, ce a unsŭ pre
domnulŭ cu mirŭ, şi a stersŭ picĭórele luĭ
cu pĕrulŭ *capuluĭ* eĭ, alŭ căreĭ frate La-
3 zarŭ era bolnavŭ). Decĭ aŭ tramesŭ suro-
rile cătră elŭ, ḑicendŭ: Dómne, éccĕ, acela
pre care ĭubescĭ, este bolnavŭ.
4 Ĕrŭ Iisusŭ auḑindŭ, a ḑisŭ: Acéstă bólă
nu este spre mórte, [c] ci spre mărirea luĭ Dum-
neḑeŭ, ca să se mărĕscă printr'insa Fiiŭlŭ
luĭ Dumneḑeŭ.
5 Şi ĭubĭa Iisusŭ pre Marta, şi pre sora
6 eĭ, şi pre Lazarŭ. Decĭ auḑindŭ că este
bolnavŭ, [d] a rĕmasŭ încă dŭoĕ ḑile în loculŭ, în
7 care era. Şi apoĭ [a] ḑisŭ discipuliilorŭ: Să
8 mergemŭ ĕră-şĭ în Iudea. Ḑis'aŭ luĭ dis-
cipuliĭ: Rabbi, [e] acumŭ te căutaŭ Iudeiĭ să
te uciḑă cu petre, şi ĕră-şĭ mergĭ acolo?
9 Respuns'a Iisusŭ: Aŭ nu sûnt dŭoĕ-spre-
ḑece óre în ḑi? [f] De va âmbla cine-va ḑiua,
nu se va potecni, pentru că vede lumina
10 lumeĭ acesteĭa. Ĕrŭ [g] de va âmbla cine-va
nóptea, se va potecni, pentru că nu are lumină.
11 Acestea vorbindŭ, apoĭ lĭ-a ḑisŭ: Lazarŭ,
amiculŭ nostru, [h] a adormitŭ; dară mergŭ ca
12 să-lŭ desceptŭ. Atuncĭ aŭ ḑisŭ discipuliĭ
luĭ: Dómne, de a adormitŭ, 'ĭ va fi bine.
13 Dară Iisusŭ vorbĭa despre mórtea luĭ; ĕrŭ
lorŭ li se părea că vorbesce despre dor-
14 mirea somnuluĭ. Atuncea lĭ-a ḑisŭ Iisusŭ
15 pe faţă: Lazarŭ a muritŭ; Şi mĕ bucurŭ
pentru voĭ, că nu amŭ fostŭ acolo, ca să
credeţĭ; dară să mergemŭ la elŭ.
16 Decĭ a ḑisŭ Toma, care se numesce gé-
mĕnŭ, condiscipulilorŭ *seĭ*. Să mergemŭ şi
noĭ, ca să murimŭ cu elŭ.

Atuncea venindŭ Iisusŭ, a aflatŭ, că era 17
de patru ḑile acumŭ în morméntŭ.

Şi era Betania aprópe de Ierusalimŭ, 18
ca la cincĭ-spre-ḑece stadiĭ. Şi mulţĭ din 19
Iudeĭ veniseră la Marta şi la Maria, să le
mângăie pentru fratele lorŭ. Atuncea Marta, 20
auḑindŭ că venise Iisusŭ, a eşitŭ spre în-
timpinarea luĭ; ĕrŭ Maria şedea în casă.

Atuncea a ḑisŭ Marta cătră Iisusŭ: Dóm- 21
ne, de aĭ fi fostŭ aicea, fratele meŭ nu arŭ
fi muritŭ; Dară şi acumŭ sciŭ, că [i] orĭ-câte 22
veĭ cere de la Dumneḑeŭ, 'ţĭ va da Dum-
neḑeŭ. Ḑis'a eĭ Iisusŭ: Fratele teŭ va în- 23
via. Ḑis'a Marta luĭ: [j] Sciŭ că va învia la 24
înviare, în ḑiŭa cea de pe urmă. Ḑis'a eĭ 25
Iisusŭ: Eŭ sûnt [k] înviarea şi [l] vĭéţa; [m] celŭ ce
crede în mine, de va şi muri, va trăi;
Şi totŭ celŭ ce trăesce şi crede în mine, nu 26
va muri în eternŭ; credĭ acésta? Ḑis'a luĭ: 27
Da, dómne; [n] credŭ, că tu escĭ Christosulŭ,
Fiiŭlŭ luĭ Dumneḑeŭ, celŭ ce aĭ venitŭ în
lume

Şi acestea ḑicendŭ, s'a dusŭ, şi a chiă- 28
matŭ pre Maria, sora sa, într'ascunsŭ, ḑi-
cendŭ: Învĕţătorulŭ a venitŭ, şi te chĭamă.
Aceea, cumŭ a auḑitŭ, s'a sculatŭ iute, şi a 29
mersŭ la d'insulŭ. Dară Iisusŭ încă nu 30
venise în satŭ, ci era în loculŭ, unde l'a în-
timpinatŭ Marta. [o] Ĕrŭ Iudeiĭ, cari eraŭ cu 31
d'insa în casă şi o mângăiaŭ, vĕḑendŭ pre
Maria, că s'a sculatŭ iute şi a eşitŭ, ĭ-aŭ
urmatŭ, ḑicendŭ: Merge la morméntŭ, ca
să plângă acolo.

Atuncea Maria, venindŭ unde era Iisusŭ, 32
şi vĕḑendu-lŭ, a căḑutŭ la picĭórele luĭ, ḑi-
cendu-ĭ: [p] Dómne, de aĭ fi fostŭ aicea, fra-
tele meŭ nu arŭ fi muritŭ. Decĭ Iisusŭ, 33
cândŭ a vĕḑutŭ plângendŭ, şi pre Iudeiĭ,
cari veniseră cu d'insa, plângendŭ, a suspi-
natŭ în spiritŭ, şi s'a turburatŭ; Şi a ḑisŭ: 34
Unde l'aţĭ pusŭ? Ḑis'aŭ luĭ: Dómne, vino, 35
şi vedĭ. Şi [q] a plânsŭ Iisusŭ. Atuncea ḑi- 36
ceaŭ Iudeiĭ: Éccĕ, cumŭ 'lŭ ĭubĭa! Ĕrŭ unĭia 37
dintr'înşiĭ aŭ ḑisŭ: Aŭ nu putea acesta, [r] care
a deschisŭ ochiĭ orbuluĭ, să facă şi ca a-
cesta să nu móră? Atuncea Iisusŭ, suspi- 38
nândŭ în sine, a mersŭ la morméntŭ. Era
pescere, şi pétră era preste d'insa. Ḑis'a 39
Iisusŭ: Rĕdicaţĭ pétra. Ḑis'a luĭ Marta, sora
mortuluĭ: Dómne, pute deja; că este *mortŭ*
de patru ḑile. Ḑis'a eĭ Iisusŭ: Aŭ nu ţĭ-amŭ 40
spusŭ, că, de veĭ crede, veĭ [s] vedé mărirea
luĭ Dumneḑeŭ? Şi aŭ rĕdicatŭ pétra *de* unde 41
jăcea mortulŭ.

e Cap. 5. 17, 18. Vers. 30.
f Luc. 1. 35. Cap. 9. 35, 37.
g Cap. 15. 24.
h Cap. 5. 36. & 14. 10, 11.
i Cap. 14. 10, 11. & 17. 21.
j Cap. 7. 30, 44. & 8. 59.
k Cap. 1. 28.
l Cap. 3. 30.
m Cap. 8. 31. & 11. 45.
— *Capulŭ 11.*
a Luc. 10. 38, 39.
b Mat. 26. 7. Marc. 14. 3. Cap. 12. 3.
c Cap. 9. 3. Vers. 40.
d Cap. 10. 40.
e Cap. 10. 31.
f Cap. 9. 4.
g Cap. 12. 35.
h Asa Dout. 31, 16. Dan. 12. 2. Mat. 9. 24. Fapt. 7. 60. 1 Cor. 15. 18, 51.
i Cap. 9. 31.
j Luc. 14. 14. Cap. 5. 29.
k Cap. 5. 21. & 6. 39, 40, 44.
l Cap. 1. 4. & 6. 35. & 14. 6.
m Col. 3. 4. 1 Ioan. 1. 1, 2. & 5. 11.
n Cap. 3. 36. 1 Ioan 5. 10, etc.
o Mat. 18, 10. Cap. 4. 42. & 6. 14, 69.
p Vers. 19.
q Vers. 21.
r Luc. 10. 41.
s Cap 9. 6.
t Vers. 4, 23.

Érŭ Iisusŭ şĭ-a rĕdicatŭ ochiĭ *seĭ* în susŭ,
şi a ḑisŭ: Părinte, 'ţĭ mulţumescŭ, că m'aĭ
42 ascultatŭ. Şi sciamŭ, că totŭ-dé-una mĕ
asculţĭ; înse [t]pentru poporulŭ, care stă îm-
prejurŭ, amŭ vorbitŭ; ca să créḑă, că tu
43 m'aĭ trămesŭ. Şi acestea ḑicêndŭ, a stri-
gatŭ cu vóce tare: Lazare, vino afară?
44 Şi a eşitŭ celŭ mortŭ, înfăşuratŭ la mânĭ
şi la picĭórele şi făşe, şi [u]faça luĭ era legată
cu màhramă. Ḑis'a loru Iisusŭ: Deslega-
ţi-lŭ, şi-lŭ lăsaţĭ să mérgă!
45 Atuncea mulţĭ din Iudeiĭ, cari veniseră
la Maria, [v]şi aŭ vĕḑutŭ cele ce a făcutŭ Ii-
46 susŭ, aŭ creḑutŭ într'insulŭ. Érŭ uniĭa din
eĭ aŭ mersŭ la Fariseĭ, şi lĭ-aŭ spusŭ cele
ce a făcutŭ Iisusŭ.
47 [w]Atuncĭ archiereiĭ şi Fariseiĭ aŭ adunatŭ
sfatŭ, şi ḑiceaŭ: [x]Ce facemŭ noĭ? că omulŭ
48 acesta face multe semne; De-lŭ vomŭ lăsa
aşa, toţĭ vorŭ crede într'insulŭ; şi vorŭ veni
Romaniĭ, şi vorŭ lua şi loculŭ şi poporulŭ
49 nostru. Érŭ unulŭ dintr'inşiĭ, *anume* [y]Caiafa,
fiindŭ archiereŭ în anulŭ acela, lĭ-a ḑisŭ:
50 Voĭ nu sciţĭ nimicŭ; [z]Nicĭ cugetaţĭ, că ni
este de folosŭ, ca să móră unŭ omŭ pentru
poporŭ, şi ca să nu să pérdă poporulŭ în-
51 tregŭ. Érŭ acésta nu a ḑis'o de la sine;
ci, fiindŭ archiereŭ în anulŭ acela, a pro-
feţitŭ, că era să móră Iisusŭ pentru poporŭ.
52 [a]Şi nu numaĭ pentru poporulŭ acesta, [b]ci şi
ca să adune într'una fiiĭ luĭ Dumneḑeŭ ceĭ
împrăscIaţĭ.
53 Şi dintr'acea ḑi s'aŭ sfătuitŭ, ca să-lŭ
54 omóre. [c]Decĭ Iisusŭ nu maĭ ámbla de façă
intre Iudeĭ, ci s'a dusŭ de acolo într'unŭ
locŭ aprópe de pustiiŭ, într'o cetate, ce se
ḑiamă [d]Éfraimŭ; şi acolo petrecea cŭ discipuliĭ seĭ.

Iisusŭ sosesce în Betania şese ḑile înainte de pascĭ, şi este unsŭ de Maria; şi a dŭoa ḑi intră de façă în Ierusalimŭ.

55 [e]Şi eraŭ aprópe pascele Iudeilorŭ; şi s'aŭ
suitŭ mulţĭ din ţéră la Ierusalimŭ maĭ na-
56 inte de pascĭ, să se curăţéscă. [f]Atuncea că-
utaŭ pre Iisusŭ; şi stândŭ în templu, vorbĭaŭ
intre sine: Ce vi se pare? că nu va veni
57 la serbătóre? Érŭ archiereiĭ şi Fariseiĭ dă-
duseră ordinŭ, ca, de va sci cine-va unde
este, să spună, ca să-lŭ prindă.

12 EARŬ cu şese ḑile maĭ 'nainte de pascĭ a
venitŭ Iisusŭ la Betania, [a]unde era La-
zarŭ celŭ ce fusese mortŭ, pre care l'a în-
2 viatŭ din morţĭ. Şi [b]I-aŭ făcutŭ acolo cină,
şi Marta servĭa; érŭ Lazarŭ era unulŭ din
ceĭ ce şedeaŭ la mésă împreună cu d'insulŭ.
Atuncea [c]Maria luândŭ o litră cu mirŭ 3
de nardŭ adevĕratŭ, de mare preţŭ, a unsŭ
picĭórele luĭ Iisusŭ, şi a stersŭ picĭórele luĭ
cu pĕrulŭ seŭ; érŭ casa s'a împlutŭ de mi-
rosulŭ miruluĭ.
Atuncea ḑicea unulŭ din discipuluĭ luĭ, 4
Iuda Iscariotulŭ alŭ luĭ Simonŭ, care era să-lŭ
vêndă: De ce nu s'a vêndutŭ acestŭ mirŭ 5
dreptŭ treĭ sute de denarĭ, şi să fie datŭ
saracilorŭ? Érŭ acésta a ḑisŭ, nu pentru 6
că se îngrijĭa de saracĭ, ci pentru că era
furŭ, şi [d]avea punga, şi purta ce se punea
într'insa. Atuncĭ a ḑisŭ Iisusŭ: Lasă-o; spre 7
ḑiua îngropăreĭ mele a păzitŭ acesta. Că 8
[e]pre saracĭ pururea 'ĭ aveţĭ cu voĭ; érŭ pre
mine nu m'aveţĭ pururea.
Decĭ mulţime mare din Iudeĭ sciindŭ că 9
este acolo, a venitŭ, nu numaĭ pentru Ii-
susŭ, ci ca să véḑă şi pre Lazarŭ, [f]pre care
l'a sculatŭ din morţĭ. [g]Érŭ archiereiĭ s'aŭ 10
sfătuitŭ, ca să omóre şi pre Lazarŭ; [h]Căcĭ 11
pentru elŭ mulţĭ din Iudeĭ mergeaŭ, şi cre-
deaŭ în Iisusŭ.
[i]Érŭ a dŭoa ḑi mulţime mare, care ve- 12
nise la serbătóre, auḑindŭ că vine Iisusŭ la
Ierusalimŭ, A luatŭ ramurĭ de finicŭ, şi a 13
eşitŭ spre întimpinarea luĭ, şi striga; [j]Osan-
na, bine-cuvêntatŭ *fie* regele luĭ Israelŭ, care
vine în numele Domnuluĭ.
[k]Şi aflândŭ Iisusŭ unŭ asinŭ, a şeḑutŭ 14
pe elŭ, precumŭ este scrisŭ: [l]Nu te teme, 15
fiică a Sionuluĭ: eccĕ, regele teŭ vine *la ti-*
ne, şeḑêndŭ pe mânzulŭ asineĭ. Érŭ pre 16
acestea [m]nu le-aŭ înţelesŭ discipuliĭ luĭ maĭ
'nainte; [n]dară după ce s'a măritŭ Iisusŭ, [o]a-
tuncea şĭ-aŭ adusŭ aminte, că acestea eraŭ
scrise despre elŭ, şi *că* acestea I-aŭ făcutŭ.
Decĭ mărturisĭa poporulŭ, care era cu elŭ, 17
cândŭ a strigatŭ pre Lazarŭ din mormêntŭ,
şi l'a sculatŭ din morţĭ. [p]Pentru aceea l'a 18
şi întimpinatŭ poporulŭ; căcĭ a auḑitŭ că
elŭ a făcutŭ acéstă minune. Decĭ aŭ ḑisŭ 19
Fariseiĭ intre sine: [q]Vedeţĭ, că nimicŭ nu
folosiţĭ? éccĕ, lumea merge după d'insulŭ.

Nisce Ellinĭ dorescŭ de a vedé pre Iisusŭ; vorba luĭ la acéstă ocasiune.

Şi [r]eraŭ óre-cari Ellinĭ, din ceĭ [s]ce se su- 20
iseră să se închine la serbătóre. Decĭ a- 21
cestia s'aŭ apropiatŭ la Filipŭ, [t]care era
din Betsaida Galileeĭ, şi l'aŭ rugatŭ, ḑi-
cêndŭ: Domnule, voimŭ să vedemŭ pre Ii-

[t] Cap. 19. 30.
[u] Cap. 20. 7.
[v] Cap. 2. 23. & 10. 42. & 12. 11, 18.
[w] Ps 2 2. Mat. 26. 3. Marc. 14. 1.
Luc. 22. 2.
[x] Cap. 12. 19. Fapt. 4. 16.
[y] Luc. 3. 2. Cap. 18. 14. Fapt. 4. 6.
[z] Isa. 40. 6.
1 Ioan 2. 2.
[a] Cap. 18. 14.
[b] Cap. 10. 16. Efes. 2. 14—17.
[c] Veţĭ 2 Cron. 13. 19.
[d] Cap. 4. 1, 3. & 7. 1.
[e] Veţĭ 2 Cron. 13. 19.
[f] Cap 2. 13. & 5. 1. & 6. 4.
[g] Cap. 7. 11. Vers. 8.
— *Capŭlŭ 12.*
[a] Cap. 11. 1. 43.
[b] Mat. 26. 6. Marc. 14. 3.
[c] Luc. 10. 38, 39.
Cap. 11. 2.
[d] Cap. 13. 29.
[e] Mat 26. 11. Marc. 14. 7.
[f] Cap. 11. 43. 44.
[g] Luc. 16. 31.
[h] Cap. 11. 45. Vers. 18.
[i] Mat. 21. 8. Marc. 11. 8. Luc. 19. 35.
36. etc.
[j] Ps. 118. 25, 26.
[k] Mat. 21. 7.
[l] Zoch. 9. 9.
[m] Luc. 18. 34.
[n] Cap. 7. 39.
[o] Cap. 14. 26.
[p] Vers. 11.
[q] Cap. 11. 47, 48.
[r] Fapt. 17. 4.
[s] 1 Reg 8. 41, 42.
Fapt 8. 27.

22 susŭ. Venit'a Filipŭ, şi a spusŭ luĭ Andreiŭ,
şi éră-şĭ Andreiŭ şi Filipŭ aŭ spusŭ luĭ Iisusŭ.
23 Érŭ Iisusŭ lĭ-a respunsŭ, ḑicêndŭ: [u]A ve-
nitŭ óra, ca să se măréscă Fiĭulŭ omuluĭ.
24 Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: [v]Grăuntele de
grâŭ, căḑêndŭ pe pământŭ, de nu va mu-
ri, elŭ rĕmâne singurŭ; érŭ de va muri, a-
25 duce multŭ fruptŭ. [w]Celŭ ce-şĭ ĭubesce vĭéţa
sa, o va perde: şi celŭ ce-şĭ urĕsce vĭéţa
sa în acéstă lume, o va păstra pentru vĭéţa
26 cea eternă. De-mĭ servesce cine-va, să-mĭ
urmeze; şi [x]unde voiŭ fi eŭ, acolo va fi şi
servulŭ meŭ; şi de-mĭ va servi cine-va, [y]lŭ
27 va onora Părintele *meŭ*. [z]Acumŭ sufletulŭ
meŭ s'a turburatŭ; şi ce voiŭ ḑice? Părinte,
mêntui-mĕ de óra acésta; [a]dară pentru a-
28 césta amŭ venitŭ la óra acésta. Părinte,
măresce numele teŭ.
[b]Atuncĭ a venitŭ vóce din ceriŭ, *ḑicêndŭ;*
Şi *l'*amŭ măritŭ, şi éră-şĭ *'lŭ* voiŭ mări.
29 Érŭ poporulŭ, care sta şi auḑia, ḑicea:
Tunetŭ se făcu. Alţĭĭ ḑiceaŭ: Ângerŭ vorbi
30 luĭ. Respuns'a Iisusŭ, şi a ḑisŭ: [c]Acéstă vóce
nu s'a făcutŭ pentru mine, ci pentru voĭ.
31 Acumŭ este judecata acesteĭ lumĭ; acumŭ
32 se va alunga [d]stĕpânitorulŭ acesteĭ lumĭ. Şi
eŭ [e]de mĕ voiŭ înălţa de la pământŭ, voiŭ
33 trage la mine [f]pre toţĭ. [g]Érŭ acésta ḑicea,
însemnândŭ cu ce mórte era să móră.
34 Respuns'a luĭ poporulŭ: [h]Noĭ amŭ auḑitŭ
din lege, că Christosŭ rĕmâne în eternŭ;
şi tu cumŭ ḑicĭ: Fiĭulŭ omuluĭ trebue să
se înalţe? cine este acestŭ Fiiŭ alŭ omu-
35 luĭ? Atuncea Iisusŭ lĭ-a ḑisŭ: Încă puçinŭ
timpŭ [i]este lumina cu voĭ. [j]Âmblaţĭ, pânä
cândŭ aveţĭ lumina, ca să nu vĕ cuprinḑă
întunerecŭ; că [k]celŭ ce âmblă în întune-
36 recŭ nu scie unde merge. Pânä cândŭ a-
veţĭ lumina, credeţĭ în lumină, ca să fiţĭ [l]fiĭ
aĭ luminei.
Acestea a vorbitŭ Iisusŭ, şi mergêndŭ,
[m]s'a ascunsŭ de d'înşiĭ.

Necredinţa Iudeilorŭ.

37 Érŭ de şi făcea atâtea semne înaintea
38 lorŭ, totŭ nu credeaŭ într'insulŭ; Ca să se
împlinéscă cuvêntulŭ profetuluĭ Isaia, pre
care l'a ḑisŭ: [n]Dómne, cine a creḑutŭ cu-
vêntuluĭ nostru? şi braçĭulŭ Domnuluĭ, cuĭ
39 s'a descoperitŭ? Pentru acésta nu puteaŭ
40 să créḑă; căcĭ éră-şĭ a ḑisŭ Isaia: [o]Elŭ a
orbitŭ ochiĭ lorŭ, şi a împetritŭ ânima lorŭ;
ca să nu véḑă cu ochiĭ *lorŭ*, nicĭ să înţe-
légă cu ânima, şi să se întórcă, ca să-ĭ vin-
decŭ. [p]Acestea a ḑisŭ Isaia, câudŭ a vĕ- 41
ḑutŭ mărirea luĭ, şi a vorbitŭ despre d'in-
sulŭ. Înse şi din dirĕgĕtorĭ mulţĭ aŭ cre- 42
ḑutŭ într'insulŭ; dară [q]pentru Fariseĭ nu-*lŭ*
mărturisĭaŭ, ca să nu fie scoşĭ din sinago-
gă. [r]Că eĭ aŭ ĭubitŭ onórea ómenilorŭ maĭ 43
multŭ de câtŭ onórea luĭ Dumneḑeŭ.
Érŭ Iisusŭ a strigatŭ, şi a ḑisŭ: [s]Celŭ ce 44
crede în mine, nu crede în mine, ci în acela
ce m'a trămesŭ. Şi [t]celŭ ce mĕ vede pre 45
mine, vede pre celŭ ce m'a trămesŭ. [u]Eŭ 46
amŭ venitŭ lumină în lume, ca totŭ celŭ ce
crede în mine să nu rĕmână în întunerecŭ.
Şi de aude cine-va cuvintele mele, şi nu 47
crede, [v]eŭ nu-lŭ judecŭ; că [w]n'amŭ venitŭ
să judecŭ lumea, ci să mêntuiŭ lumea. [x]Celŭ 48
ce se lépĕdă de mine, şi nu primesce cu-
vintele mele, are pre celŭ ce-lŭ judecă; [y]cu-
vêntulŭ care amŭ vorbitŭ, acela 'lŭ va ju-
deca în ḑiua cea de pe urmă. Că [z]eŭ nu 49
amŭ vorbitŭ de la mine însu-mĭ, ci Părin-
tele ce m'a trămesŭ, acela mĭ-a datŭ or-
dinŭ [a]ce să ḑicŭ şi ce să vorbescŭ. Şi sciŭ 50
că ordinulŭ luĭ este vĭéţă eternă; decĭ cele
ce vorbescŭ eŭ, precumŭ mĭ-a ḑisŭ Părin-
tele, aşa vorbescŭ.

Iisusŭ spală picĭórele discipulilorŭ seĭ, elŭ pre-ḑice că Iuda 'lŭ va vinde, care atuncea se şi depărtéză.

EARŬ [a]maĭ 'nainte de serbătórea pasce- 13
lorŭ, sciindŭ Iisusŭ, că [b]I-a venitŭ óra,
ca să trécă dintr'acéstă lume cătră Părin-
tele, ĭubindŭ pre aĭ seĭ, pre ceĭ din lume,
I-a ĭubitŭ pânä în sfârşitŭ; Şi sfârşindu-se 2
cina, (cândŭ [c]diabolulŭ acumŭ pusese în â-
nima luĭ Iuda Iscariotulŭ alŭ luĭ Simonŭ, ca
să-lŭ vêndă;) Sciindŭ Iisusŭ, [d]că Părintele 3
I-a datŭ tóte în mânĭ, şi [e]că a eşitŭ de la
Dumneḑeŭ, şi merge la Dumneḑeŭ; [f]S'a 4
sculatŭ de la cină, şi şĭ-a pusŭ vestmin-
tele; şi luândŭ stergarŭ, s'a încinsŭ. După 5
aceea a turnatŭ apă în spălătóre, şi a în-
ceputŭ a spăla picĭórele discipulilorŭ, şi a
le sterge cu stergarulŭ, cu care era încinsŭ.
Atuncĭ a venitŭ la Simonŭ Petru; şi I-a 6
ḑisŭ Petru: Dómne, [g]aŭ tu veĭ să-mĭ spălĭ
picĭórele? Respuns'a Iisusŭ, şi I-a ḑisŭ: 7

[u] Cap. 13. 32. & 17 1.
[v] 1 Cor. 15. 36.
[w] Mat. 10. 39. & 16. 25. Marc. 8. 35. Luc. 9. 24. & 17. 33.
[x] Cap. 14. 3. & 17. 24.
1 Tes. 4. 17.
[y] Mat. 26. 35, 39.
Luc. 12. 50.
Cap. 13. 21.
[a] Luc. 22. 53. Cap. 18. 37.
[b] Mat. 3. 17.
[c] Cap. 11. 42.
[d] Mat. 12. 29. Luc. 10. 18.
Cap. 14. 30. & 16. 11
Fapt. 26 18
2 Cor. 4. 4.
6. 12.
[e] Cap 3 14. & 8. 28.
[f] Rom. 5. 18
Ebr. 2. 9.
[g] Cap. 18. 32.
[h] Ps. 89. 136, 37. & 110 4.
Isa. 9 7. & 35. 8.
Exec. 37. 25.
Dan. 2 44. &
Mic. 4. 7.
[i] Cap 1. 9. & 8. 12. & 9. 5.
Vers. 46
[j] Ier. 13 16.
Efes. 5. 8.
[k] Cap 11. 10.
1 Ioan 2 11
[l] Luc 16 8.
Efes. 5. 8.
1 Tes 5. 5.
1 Ioan 2. 9—11.
[m] Cap. 8. 59. & 11 54.
[n] Isa. 53 1.
Rom. 10 16.
[o] Isa 6. 9, 10.
Mat. 13. 14.
[p] Isa. 6 1
[q] Cap. 7. 13. & 9. 22.
[r] Cap 5. 44.
[s] Marc. 9 37.
1 Pet. 1. 21.
[t] Cap. 14. 9.
[u] Cap. 3. 19. & 8. 12. & 9 5, 39.
Vers. 35. 36
[v] Cap. 5. 45. & 8. 15, 26.
[w] Cap. 3. 17.
[x] Luc. 10 16
[y] Deut. 18. 19.
Marc. 16. 16.
[a] Cap 8. 38. & 14. 10.
[b] Deut. 18. 18.
—
Capŭlŭ 12.
[a] Mat. 26. 2.
[b] Cap 12. 23. & 17. 1, 11.
[c] Luc. 22. 3
Vers. 27.
28. 18.
Cap. 3. 35. & 17. 2.
Fapt. 2. 36.
1 Cor 15. 27.
Ebr. 2. 8.
[d] Cap. 8. 42. & 16. 28.
[e] Luc 22. 27.
Filip. 2. 7, 8.
[f] Veţĭ Mat. 3.

Ceea ce facŭ eŭ, tu nu scii acumŭ; [h] dară
8 veĭ cunósce după acestea. Dis'a Petru luĭ:
Nu veĭ spăla picĭórele mele nicĭ odată. Re-
spuns'a Iisusŭ luĭ: [i]De nu te voiŭ spăla, nu
9 aĭ parte cu mine. Dis'a Simonŭ Petru luĭ:
Dómne, nu numaĭ picĭórele mele, ci şi mâ-
10 nele şi capulŭ. Dis'a Iisusŭ luĭ: Celŭ spă-
latŭ nu are trebuinţă a-şĭ spăla de câtŭ
numaĭ picĭórele; fiindŭ că este curatŭ totŭ;
11 şi [j]voĭ sûnteţĭ curaţĭ, dară nu toţĭ. Că [k]elŭ
scia pre celŭ ce era să-lŭ vêndă; pentru
aceea a disŭ: Nu toţĭ sûnteţĭ curaţĭ.
12 Decĭ după ce a spălatŭ picĭórele lorŭ,
şi şĭ-a luatŭ vestmintele sale, şedêndŭ éră-şĭ,
13 lĭ-a disŭ: Înţelegeţĭ ce v'amŭ făcutŭ! [l]Voĭ
mĕ chiămaţĭ Învĕţătorulŭ şi Domnulŭ; şi
14 bine diceţĭ, căcĭ sûnt. [m]Decĭ dacă eŭ, Dom-
nulŭ şi Învĕţătorulŭ *vostru*, v'amŭ spălatŭ
picĭórele, [n]sûnteţĭ dĕtorĭ şi voĭ a spăla u-
15 nulŭ altuia picĭórele. Că [o]v'am datŭ esem-
plu, ca să faceţĭ precumŭ eŭ amŭ făcutŭ
16 voŭĭ. [p]Adevĕrŭ, adevĕrŭ diciŭ voŭĭ: Servulŭ
nu este maĭ mare de câtŭ domnulŭ seŭ, nicĭ
celŭ trămesŭ maĭ mare de câtŭ celŭ ce l'a
17 trămesŭ. [q]De sciţĭ acestea, fericiţĭ sûnteţĭ,
18 de le veţĭ face. Nu despre voĭ toţĭ vor-
bescŭ; sciŭ pre carĭ ĭ-amŭ alesŭ; ci ca să
împlinéscă scriptura: [r]Celŭ ce mănâncă cu
mine pâne, a rĕdicatŭ contra mea călcăiulŭ
19 seŭ. [s]Acumŭ vĭ dicŭ maĭ 'nainte de a se face,
ca *atuncea*, cândŭ se va face, să credeţĭ că eŭ
20 sûnt. [t]Adevĕrŭ, adevĕrŭ diciŭ voŭĭ: Celŭ ce
primesce pre care eŭ voiŭ trămete, pre mine
mĕ primesce; érŭ celŭ ce primesce pre mine,
primesce pre celŭ ce m'a trămesŭ pre mine.
21 [u]Acestea dicêndŭ Iisusŭ, [v]s'a turburatŭ în
spiritŭ, şi a vorbitŭ lămuritŭ; Adevĕrŭ, a-
devĕrŭ, diciŭ voŭĭ, că [w]unulŭ din voĭ va să
22 mĕ vêndă. Atuncea discipuliĭ căutaŭ unulŭ
la altulŭ, neînţelegêndŭ despre cine vor-
23 besce. Érŭ unulŭ din discipuliĭ seĭ, pre
care-lŭ ĭubĭa Iisusŭ, [x]era culcatŭ pe sînulŭ
24 seŭ. Decĭ Simonŭ Petru a făcutŭ semnŭ
acestuia să întrebe, cine arŭ fi de care vor-
25 besce. Şi acela rĕdămându-se pe peptulŭ
luĭ Iisusŭ, ĭ-a disŭ: Dómne, cine este?
26 Respuns'a Iisusŭ: Acela este căruia eŭ în-
tingêndŭ bucata, *o* voiŭ da. Şi întingêndŭ
bucata, a dat'o luĭ Iuda Iscariotulŭ, alŭ
27 luĭ Simonŭ. [y]Şi după ce a luatŭ bucata, a
întratŭ într'însulŭ Satana. Atuncĭ ĭ-a disŭ
Iisusŭ: Ce aĭ să facĭ, fă maĭ ĭute. Érŭ a-
28 césta nimenea din ceĭ ce şedeaŭ la mésă
nu a înţelesŭ pentru ce ĭ-a dis'o. Că uniia
29 socotiaŭ, fiindŭ-că [z]Iuda avea punga, că-ĭ
dice Iisusŭ: Cumpĕră cele ce ni trebuescŭ
la serbătóre, séŭ ca să dee ce-va saracilorŭ.
30 Atuncĭ elŭ, după ce a luatŭ bucata, îndată
a eşitŭ; şi era *acumŭ* nópte.

Vorba cea de pe urmă a domnuluĭ nostru. Temeie pentru depărtarea luĭ; făgăduinţa Mângăitoruluĭ.

Decĭ eşindŭ elŭ, a disŭ Iisusŭ: [a]Acumŭ 31
s'a măritŭ Fiĭulŭ omuluĭ, şi [b]Dumnedeŭ s'a
măritŭ prin elŭ. [c]Dacă Dumnedeŭ s'a mă- 32
ritŭ prin elŭ, 'lŭ va mări Dumnedeŭ în sine,
şi [d]îndată 'lŭ va mări. Copiilorŭ, încă pu- 33
ţinŭ sûnt cu voĭ; mĕ veţĭ căuta; [e]şi, pre-
cumŭ amŭ disŭ Iudeilorŭ: Unde eŭ mergŭ,
voĭ nu puteţĭ veni; aşa acumŭ dicŭ voŭĭ.
[f]Ordinŭ noŭ daŭ voŭĭ: Ca să vĕ ĭubiţĭ u- 34
nulŭ pre altulŭ; precumŭ eŭ v'amŭ ĭubitŭ,
ca şi voĭ să vĕ ĭubiţĭ unulŭ pre altulŭ. [g]În-
tr'acésta vorŭ cunósce toţĭ, că sûnteţĭ dis- 35
cipulĭ aĭ meĭ, de veţĭ avé dragoste intre voĭ.
Dis'a-i Simonŭ Petru: Dómne, unde 36
mergĭ? respuns'a Iisusŭ luĭ: Unde mergŭ eŭ,
nu-mĭ poţĭ urma acumŭ, érŭ [h]maĭ pe urmă
'mĭ veĭ urma. Dis'a Petru luĭ: Dómne, de 37
ce nu-ţĭ potŭ urma acumŭ? [i]Vĭéţa mea 'mĭ
voiŭ pune pentru tine. Respuns'a Iisusŭ luĭ: 38
Vĭéţa ta o veĭ pune pentru mine? Adevĕrŭ,
adevĕrŭ 'ţĭ dicŭ: Nu va cânta cocoşulŭ,
până ce de treĭ orĭ te veĭ lepĕda de mine.
SĂ [a]nu se turbure ânima vóstră; credeţĭ 14
în Dumnedeŭ, credeţĭ şi în mine. În
casa părinteluĭ meŭ sûnt multe lŏcaşurĭ; érŭ
de nu, aşĭ fi disŭ voŭĭ. [b]Eŭ mergŭ să vĭ gătescŭ
locŭ. Şi de mergŭ să vĭ gătescŭ locŭ, [c]éră-şĭ
voiŭ veni, şi vĭ voiŭ lua la mine, [d]ca unde
sûnt eŭ, *acolo* să fiţĭ şi voĭ. Şi unde mergŭ
eŭ, sciţĭ, şi calea sciţĭ.
Dis'a Toma luĭ: Dómne, nu scimŭ unde
mergĭ; şi cumŭ putemŭ să scimŭ calea?
Dis'a Iisusŭ luĭ: Eŭ sûnt [e]calea, [f]adevĕrulŭ
şi [g]vĭéţa; [h]nimenea nu vine la Părintele, de
câtŭ numaĭ prin mine. [i]De m'aţĭ fi cunos-
cutŭ pre mine, aţĭ fi cunoscutŭ şi pre Pă-
rintele meŭ; şi de acumŭ 'lŭ cunósceţĭ, şi
l'aţĭ vĕdutŭ.
Dis'a Filipŭ luĭ: Dómne, arĕtă-ni pre
Părintele, şi ni ajunge. Dis'a Iisusŭ luĭ: A-

[a] Vers. 12.
[b] Cap. 3. 5.
[c] 1 Cor. 6 11. Efes. 5. 26. Tit. 3. 5.
[d] Ebr. 10. 22.
[e] Cap. 15. 3.
[f] Cap. 8. 64.
[g] Mat. 23. 6, 10. Luc. 6. 46.
[h] 1 Cor. 8. 6. & 12. 3.
[i] Filip. 2. 11.
[j] Luc. 22. 27.
[k] Rom. 12. 10. Gal. 6. 1, 2. 1 Pet. 5. 5.
[l] Mat. 11. 29. Filip. 2. 5. 1 Pet. 2 21. 1 Ioan 2. 6.
[m] Mat. 10. 24. Luc. 6. 40. Cap. 15. 20.
[n] Iac. 1. 25.
[o] Ps 41. 9. Mat. 26 23. Vers. 21.
[p] Cap 14. 29. & 16. 4.
[q] Mat. 10. 40. & 25. 40. Luc. 10. 16.
[r] Mat. 26. 21. Marc. 14. 18. Luc. 22. 21.
[s] Cap. 12. 27.
[t] Fapt. 1. 17. 1 Ioan 2. 19.
[u] Cap. 19. 26. & 20. 2. & 21. 7, 20, 24.
[v] Luc. 22. 3. Cap 6. 70.
[w] Cap. 12. 6.
[x] Cap. 13. 23.
[y] Cap. 14. 13. 1 Pet. 4. 11.
[a] Cap. 17. 1, 4—6.
[b] Cap 12. 23.
[c] Cap. 7. 34. & 8. 21.
[d] Lev. 19. 18. Cap. 15. 12, 17. Efes. 5. 2. 1 Tes. 4. 9. Iac 2. 8. 1 Pet. 1. 22.
[e] 1 Ioan 2. 7, 8. & 3. 11, 23. & 4. 21.
[f] 1 Ioan 2. 5. & 4. 20.
[g] Cap. 21. 18. 2 Pet. 1. 14.
[h] Mat. 26. 33—35. Marc 14. 29—31.
[i] Luc. 22. 33, 34.

Capulŭ 14.

[a] Vers. 27. Cap 16. 22, 23.
[b] Cap 13. 33, 36.
[c] Vers. 18. 28.

[d] Fapt 1. 11.
[e] Cap 12. 8. & 17. 24.
[f] 1 Tes. 4. 9.
[g] Ebr. 9. 8.
[h] Cap. 1. 18. 8. 32.
[i] Cap 1. 18. 8. 32.
[j] Cap. 15. 25.
[k] Cap. 10. 9.
[l] Cap. 8. 19.

Iac 3. 5.

Ps 119. 9.

Isa 35.

tâta timpŭ sûnt cu voĭ, şi nu m'aĭ cunoscutŭ,
Filipe? [j]celŭ ce m'a vĕdutŭ pre mine, a vĕ-
dutŭ pre Părintele; şi cumŭ dicĭ: Arĕtă-ni
10 pre Părintelo? Aŭ nu credĭ, că [k]eŭ în Pă-
rintele, şi Părintele în mine *este*? cuvintele
carĭ oŭ vĭ vorbescŭ, [l]nu *le* vorbescŭ de la
mine; érŭ Părintele, celŭ ce locuesce în mine,
11 acela face lucrările. Credeţĭ mie, că eŭ în
Părintele, şi Părintele în mine *este*; [m]érŭ de
nu, credeţĭ mie pentru inse-şĭ lucrările.
12 [n]Adevĕrŭ, adevĕrŭ dicŭ voŭĭ: Celŭ ce
crede în mine, şi acela va face lucrările,
carĭ eŭ facŭ; da, va face maĭ marĭ de câtŭ
acestea; că eŭ mergŭ la Părintele meŭ.
13 [o]Şi orĭ-ce veţĭ cere în numele meŭ, aceea
voiŭ face; ca să se măréscă Părintele în
14 Fiĭulŭ. Orĭ ce veţĭ cere în numele meŭ, eŭ
voiŭ face.
15 [p]De mĕ ĭubiţĭ, păziţĭ ordinele mele. Şi
16 eŭ voiŭ ruga pre Părintele, şi [q]altŭ Mângă-
iătorŭ va da voŭĭ, ca să rĕmână cu voĭ în
17 eternŭ: [r]Spiritulŭ adevĕruluĭ, [s]pre care lu-
mea nu-lŭ póte primi, pentru că nu-lŭ vede,
nicĭ nu-lŭ cunósce; érŭ voĭ 'lŭ cunósceţĭ;
18 că petrece cu voĭ, [t]şi va fi în voĭ. [u]Nu vĕ
19 voiŭ lăsa orfanĭ; [v]voiŭ veni la voĭ. Încă pu-
ţinŭ, şi lumea nu mĕ va maĭ vedé; érŭ
[w]voĭ mĕ veţĭ vedé; [x]fiindŭ-că eŭ trăescŭ, şi
20 voĭ veţĭ trăi. Într'acea dĭ veţĭ cunósce voĭ,
că [y]eŭ *sûnt* în Părintele meŭ, şi voĭ în mine,
21 şi eŭ în voĭ. [a]Celŭ ce are ordinele mele şi
le păzesce, acela este care mĕ ĭubesce, şi
celŭ ce mĕ ĭubesce, va fi ĭubitŭ de Pări-
tele meŭ, şi eŭ 'lŭ voiŭ ĭubi, şi mĕ voiŭ face
cunoscutŭ luĭ.
22 [b]Dis'a cătră d'insulŭ Iuda, (nu Iscariotulŭ):
Dómne, de unde vine, că noŭĭ veĭ să te a-
reţĭ, şi nu lumeĭ?
23 Respuns'a Iisusŭ, şi ĭ-a disŭ: [c]De mĕ ĭu-
besce cine-va, va păzi cuvêntulŭ meŭ; şi
Părintele meŭ 'lŭ va ĭubi, şi vomŭ veni
la elŭ, [d]şi vomŭ face lŏcaşŭ la d'insulŭ.
24 Celŭ ce nu mĕ ĭubesce, nu păzesce cuvin-
tele mele; şi [e]cuvêntulŭ, care auditĭ, nu este
alŭ meŭ, ci alŭ Părinteluĭ ce m'a trămesŭ.
25 Acestea vĭ dicŭ, *încă* fiindŭ la voĭ. Érŭ
26 [f]Mângăiătorulŭ, Spiritulŭ celŭ Sântŭ, pre
care-lŭ va trămete Părintele în numele meŭ,
[g]acela vĕ va învĕţa tóte, şi vĭ va aduce a-
minte tóte cele ce amŭ vorbitŭ voŭĭ.

[j] Cap. 12. 45. Col. 1. 15. Ebr. 1. 3
[k] Cap. 10. 38. & 17. 21, 23. Vers 20.
[l] Cap. 5. 19. & 7. 16. & 8. 28. & 11. 43.
[m] Cap. 5. 36. & 10. 38
[n] Mat. 21. 21. Marc. 16. 17. Luc. 10. 17.
[o] Mat. 7. 7. & 21.
22.
Marc. 11. 24. Luc. 11 9. Cap. 15. 7, 16. & 16. 23, 24. Iac. 1. 5. 1 Ioan 3. 22. & 5. 14.
[p] Vers. 21, 23. Cap. 15. 10, 14. 1 Ioan 5. 3.
[q] Cap. 15. 26. & 16. 7. Rom. 8. 15,
26.
[r] Cap. 15. 26. & 16. 13. 1 Ioan 4. 6.
[s] 1 Cor. 2. 14.
[t] 1 Ioan 2 27.
[u] Mat. 28. 20.
[v] Vers. 3. 28.
[w] Cap. 16. 16.
[x] 1 Cor. 15. 20.
[y] Cap. 10. 38. & 17. 21, 23, 26, Vers. 10.
[a] Vers. 1[illegible]. 23. 1 Ioan 2. 5.
& 5. 3.
[b] Luc. 6 16.
[c] Vers 15
[d] 1 Ioan 2. 24. Apoc. 3 20.
[e] Cap 5. 19, 38. & 7. 16. & 8. 28. & 12. 49.
Vers. 10.
[f] Luc. 24. 49. Vers. 16. Cap. 15. 26. & 16. 7.
[g] Cap. 2. 22. & 12. 16. & 16.
13.
1 Ioan 2. 20, 27
[h] Filip. 4. 7. Col. 3. 15.
[i] Vers. 1.
[j] Vers. 3. 18.
[k] Vers. 12. Cap. 16. 16. & 28. 17.
[l] Vedĭ Cap. 5. 18 & 10. 30. Filip. 2. 6.
[m] Cap. 13. 19. & 16. 4.
[n] Cap 12. 31. & 16. 11.
[o] Cap. 10 18. Filip. 2. 8. Ebr. 5. 8.

Capulŭ 15.

[a] Mat 15. 13
[b] Cap. 13. 10. & 17 17.
[c] Efes. 5. 26. 1 Pet. 1. 22
[d] Osea 14. 8 Filip 1. 11. & 4 13.
[e] Mat 3. 10 & 7. 19.
[f] Cap 14. 13. 14. & 16. 23. Vers 16.
[g] Mat. 5 16. Filip. 1. 11.
[h] Cap. 8. 31. & 13. 35.
[i] Cap. 14. 15, 21, 23.
[j] Cap. 16. 24.
& 17. 13.
1 Ioan 1. 4.
[k] Cap. 13. 34. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. 1 Ioan 3. 11. & 4. 21.
[l] Cap. 10. 11, 15. Rom. 5. 7, 8. Efes. 5. 2. 1 Ioan 3. 16. Cap. 14. 15, 23

[h] Pace lasŭ voŭĭ, pacea mea daŭ voŭĭ; nu 27
precumŭ lumea dă, eŭ daŭ voŭĭ; [i]să nu se
turbure ânima vóstră, nicĭ să se înfricoşeze.
Aţĭ auditŭ că [j]v'amŭ disŭ: Eŭ mergŭ, şi vinŭ 28
éră-şĭ la voĭ. De m'aţĭ ĭubi, v'aţĭ fi bucu-
ratŭ, că amŭ disŭ: [k]Mergŭ la Părintele; că
[l]Părintele meŭ maĭ mare de câtŭ mine este.
Şi [m]acumŭ v'amŭ disŭ maĭ 'nainte, până a 29
nu se întêmpla, ca *atuncea*, cândŭ se va
întêmpla, să credeţĭ. Nu voiŭ maĭ vorbi 30
multe cu voĭ; [n]că vine stĕpânitorulŭ ace-
steĭ lumĭ, dară nu are nimicŭ în mine.
Dară să cunóscă lumea, că ĭubescŭ pre 31
Părintele, şi *că* aşa facŭ, [o]precumŭ mĭ-a
ordinatŭ Părintele. Sculaţi-vĕ, să mergemŭ
de aicea.

Vorba cea de pe urmă a domnuluĭ nostru. — Uniunea cea nesfârşită între elŭ şi discipuliĭ luĭ.

EŬ sûnt viia cea adevĕrată, şi vierulŭ este 15
Părintele meŭ. [a]Tótă viţa din mine, 2
care nu face fruptŭ o scóte; şi tótă, care
face fruptŭ, o curăţesce, ca să facă maĭ
multŭ fruptŭ. [b]Voĭ sûnteţĭ acumŭ curaţĭ în 3
privinţa cuvêntuluĭ, care v'amŭ vorbitŭ. [c]Ră- 4
mâneţĭ în mine, şi eŭ în voĭ. Precumŭ viţa
nu póte să facă fruptŭ din sine, de nu va
rĕmâné în viiă, aşa nicĭ voĭ, de nu veţĭ rĕ-
mâné în mine. Eŭ sûnt viin, voĭ viţele. 5
Celŭ ce rĕmâne în mine şi eŭ într'insulŭ,
acela aduce multŭ [d]fruptŭ; că fără de mine
nu puteţĭ face nimicŭ. De nu rĕmâne ci- 6
ne-va în mine, [e]se scóte afară ca viţa, şi se
usucă; şi o adună, şi *o* aruncă în focŭ, şi
arde. De rĕmâneţĭ în mine, şi cuvintele 7
mele rĕmânŭ în voĭ, [f]orĭ-ce veţĭ vré, veţĭ
cere, şi vĭ se va face. [g]Într'acésta se mă- 8
resce Părintele meŭ, ca să aduceţĭ multŭ
fruptŭ, [h]şi *ca* să fiţĭ discipulĭ aĭ meĭ.
Precumŭ m'a ĭubitŭ Părintele pre mine, 9
aşa eŭ v'amŭ ĭubitŭ pre voĭ; rĕmâneţĭ în
dragostea mea. [i]De veţĭ păzi ordinele mele, 10
veţĭ rĕmâné în dragostea mea, precumŭ eŭ
amŭ păzitŭ ordinele Părinteluĭ meŭ, şi rĕ-
mâiŭ în dragostea luĭ. Acestea amŭ vor- 11
bitŭ voŭĭ, ca bucuria mea să rĕmână în
voĭ, şi [j]bucuria vóstră să fie plină.
[k]Acesta este ordinulŭ meŭ, ca să vĕ ĭu- 12
biţĭ unulŭ pre altulŭ, precumŭ eŭ v'amŭ
ĭubitŭ pre voĭ. [l]Maĭ mare dragoste de câtŭ 13

[a] Cap 12. 31. & 16. 11.
[b] Cap. 10 18. Filip. 2. 8. Ebr. 5. 8.

Capulŭ 15.

[a] Mat 15. 13
[b] Cap. 13. 10. & 17 17.
[c] Efes. 5. 26. 1 Pet. 1. 22
[d] Osea 14. 8 Filip 1. 11. & 4 13.
[e] Mat 3. 10 & 7. 19.
[f] Cap 14. 13. 14. & 16. 23. Vers 16.
[g] Mat. 5 16. Filip. 1. 11.
[h] Cap. 8. 31. & 13. 35.
[i] Cap. 14. 15, 21, 23.
[j] Cap. 16. 24.
& 17. 13.
1 Ioan 1. 4.
[k] Cap. 13. 34. 1 Tes. 4. 9. 1 Pet. 4. 8. 1 Ioan 3. 11. & 4. 21.
[l] Cap. 10. 11, 15. Rom. 5. 7, 8. Efes. 5. 2. 1 Ioan 3. 16. Cap. 14. 15, 23

acésta nimenea nu are: ca să-şĭ pună cine-
14 va viéţa sa pentru amicii seĭ. [m] Voĭ sûnteţĭ
15 amicii meĭ, de faceţĭ câte eŭ vĭ ḑicŭ. De
acumŭ nu vĕ maĭ ḑicŭ servĭ; că servulŭ nu
scie ce face domnulŭ seŭ; ci v'amŭ ḑisŭ
amicĭ; [n] că tóte câte amŭ auḑitŭ de la Pă-
16 rintele meŭ, amŭ arĕtatŭ şi voŭĭ. [o] Nu voĭ
m'aţĭ alesŭ pre mine; ci eŭ v'amŭ alesŭ pre
voĭ; şi [p] v'amŭ rônduitŭ, ca să mergeţĭ, şi să
aduceţĭ fruptŭ, şi *ca* să rĕmână fruptulŭ
vostru; ca [q] orĭ-ce veţĭ cere de la Párintele
17 în numele meŭ, să vĭ dee. [r] Acestea vĭ ḑicŭ,
ca să vĕ iubiţĭ unulŭ pre altulŭ.
18 [s] De vĕ urĕsce lumea, sciţĭ că m'a urîtŭ
19 pre mine maĭ 'nainte de câtŭ pre voĭ. [t] De
aţĭ fi din lume, lumea arŭ iubi pro alŭ seŭ;
érŭ [u] pentru că nu sûnteţĭ din lume, ci eŭ
v'amŭ alesŭ din lume, pentru acésta vĕ u-
20 rĕsce lumea. Aduceţi-ve aminte de cuvên-
tulŭ, care v'amŭ ḑisŭ: [v] Servulŭ nu este maĭ
mare de câtŭ domnulŭ seŭ. De m'aŭ per-
secutatŭ pre mine, vĕ vorŭ persecuta şi pre
voĭ; [w] de aŭ păzitŭ cuvêntulŭ meŭ, vorŭ păzi
21 şi alŭ vostru. Dară [x] tóte acestea vĭ vorŭ
face pentru numele meŭ, pentru că eĭ nu
22 sciŭ pre celŭ ce m'a trămesŭ. [y] De nu aşĭ
fi venitŭ şi nu lĭ-aşĭ fi vorbitŭ, nu arŭ avé
pĕcatŭ; [z] érŭ acumŭ nu aŭ cuvêntŭ pentru
23 pĕcatulŭ lorŭ. [a] Celŭ ce mĕ urĕsce, urĕsce
24 şi pre Párintele meŭ. De nu aşĭ fi făcutŭ
[b] lucrări intre eĭ, cari nimenea altulŭ nu a
făcutŭ, nu arŭ avé pĕcatŭ; érŭ acumŭ aŭ
şi vĕḑutŭ, şi m'aŭ urîtŭ şi pre mine şi pre
25 Párintele meŭ. Dară *aşa* se va împlini cu-
vêntulŭ celŭ scrisŭ în legea lorŭ: [c] M'aŭ u-
rîtŭ fără cuvêntŭ.
26 [d] Érŭ cândŭ va veni Mângăiătorulŭ, pre
care eŭ voiŭ trămete de la Párintele, *adecă*
Spiritulŭ adevĕruluĭ, care purcede de la Pă-
27 rintele, [e] acela va mărturisi despre mine. Încă
şi [f] voĭ veţĭ mărturisi, fiindŭ-că [g] sûnteţĭ cu
mine de la începutŭ.

16 ACESTEA v'amŭ vorbitŭ, ca [h] să nu vĕ
2 scandalisaţĭ. [i] Eĭ vĕ vorŭ scóte din si-
nagogĭ; şi vine timpulŭ, [k] ca totŭ celŭ ce vĕ
va ucide, să i se pară că face unŭ serviciŭ
3 luĭ Dumneḑeŭ. Şi [l] acestea vĭ vorŭ face,
pentru că nu aŭ cunoscutŭ pre Párintele,
4 nicĭ pre mine. Înse [m] acestea v'amŭ vorbitŭ,
ca, dacă va veni timpulŭ, să vĭ aduceţĭ a-
minte de ele, că eŭ v'amŭ spusŭ. Şi [n] ce-
estea nu v'amŭ spusŭ de la începutŭ, pe-
tru că eramŭ cu voĭ.

*Vorba cea de pe urmă a domnuluĭ nostru — Mă-
găduinţă reînnoită de Mângăiătorulŭ şi de re-
tórcerea luĭ.*

Dară acumŭ [o] mergŭ la celŭ ce m'a tr-
mesŭ, şi nimenea din voĭ nu mĕ întrĕb
Unde mergĭ? Ci pentru că v'amŭ vorbi
acestea, [p] întristarea a împlutŭ ânima vóstră.
Dară eŭ vĭ ḑicŭ adevĕrulŭ: Vĭ este
folosŭ, ca să mĕ ducŭ; că de nu mĕ du-
duce, [q] Mângăiătorulŭ nu va veni la voĭ;
érŭ [r] de mĕ voiŭ duce, 'lŭ voiŭ trămete
voĭ. Şi venindŭ acela, va mustra lume
de pĕcatŭ şi de dreptate şi de judecată:
[s] De pĕcatŭ, pentru că nu credŭ în mine;
[t] De dreptate, [u] pentru că mergŭ la Párinte
meŭ, şi nu mĕ maĭ vedeţĭ; [v] De judecată
pentru că [w] stĕpânitorulŭ acesteĭ lumĭ s
judecatŭ.
Încă multe amŭ a ḑice, [x] dară nu puteţĭ
a le purta acumŭ. Érŭ cândŭ va veni a-
cela, [y] Spiritulŭ adevĕruluĭ, [z] vĕ va conduce la
totŭ adevĕrulŭ; că elŭ nu va vorbi de la
sine; ci câte va auḑi va vorbi, şi vĭ va vest
cele viitóre. Acela mĕ va mări; că va lu
dintr'alŭ meŭ, şi vĭ va da în scire. [a] Tóte
câte are Párintele, sûnt ale mele; pentr
acésta amŭ ḑisŭ, că va lua dintr'alŭ meŭ
şi vĭ va da în scire.
[b] Puçinŭ, şi nu mĕ veţĭ vedé; şi éră-şĭ pu-
çinŭ, şi mĕ veţĭ vedé, [c] că mergŭ la Pări-
tele *meŭ*.
Atuncea *unĭĭa* din discipuliĭ luĭ aŭ di
între sine: Ce este acésta ce ni ḑice: Pu-
çinŭ, şi nu mĕ veţĭ vedé; şi éră-şĭ puçinŭ
şi mĕ veţĭ vedé; şi mergŭ la Párintele meŭ
Decĭ ḑiceaŭ: Ce este acésta ce ḑice: Pu-
çinŭ? Nu scimŭ ce vorbesce.
Érŭ cunoscêndŭ Iisusŭ că voĭaŭ să-lŭ ĭ-
trebe, lĭ-a ḑisŭ: De acésta vĕ întrebaţĭ in-
tre voĭ, că amŭ ḑisŭ: Puçinŭ, şi nu mĕ veţĭ
vedé, şi éră-şĭ puçinŭ, şi mĕ veţĭ vedé
Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Voĭ veţĭ plânge
şi vĕ veţĭ tângui; érŭ lumea se va bucura
şi voĭ vĕ veţĭ întrista; dară întristarea vó-
stră se va preface în bucuriă. [d] Femea
cândŭ nasce, are întristare, pentru că a so-

m Mat. 17. 50. Cap. 14. 15, 23.
n Veţĭ Fac. 18. 17. Cap. 17. 26. Fapt. 20. 27.
o Cap. 6. 70. & 13. 18. 1 Ioan 4. 10, 19.
p Mat. 28. 19. Marc. 16. 15. Col. 1. 6.
q Cap. 4. 13. Vers. 7.
r Vers. 12.
s 1 Ioan 3. 1, 13.
t 1 Ioan 4. 5.
u Cap. 17. 14.
v Mat. 10. 24. Luc. 6. 40. Cap. 13. 16.
w Exec. 3. 7.
x Mat 10. 22. & 24. 9. Cap. 16. 3.
y Cap. 9. 41.
z Rom. 1. 20. Iac. 4. 17.
a 1 Ioan 2. 23.
b Cap. 3. 2. & 7. 31. & 9. 32
c Ps 35. 19. & 69. 4.
d Luc. 24. 49. Cap. 14. 17, 26. & 16. 7, 13. Fapt. 2. 23.
e 1 Ioan 5. 6.
f Luc. 24. 48. Fapt. 1. 8, & 21. 22, & 2. 32. & 3. 15. & 4 20, 33. & 5. 32. & 10. 39. & 13. 31. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16.
g Luc. 1. 2. 1 Ioan 1. 1, 2.
— *Capulŭ* 16.
a Mat. 11. 6. & 24. 10. & 26. 31.
b Cap. 9. 22, 34. & 12. 42.
c Fapt. 8. 1. & 9. 1 & 26. 9, 10, 11.
d Cap. 15. 21. Rom. 10. 2. 1 Cor. 2. 8. 1 Tim 1. 13.
e Cap. 13, 19. & 14. 29.
f Veţĭ. Mat. 9, 15.
g Cap. 7. 33. & 13. 3. & 14. 28. Vers. 10. 16.
h Cap. 14. 1. Vers. 22.
i Cap. 7. 39. & 14. 16, 26. & 15. 26.
j Fapt. 2. 33. Efes. 4. 8.
k Fapt. 2. 21—37.
l Fapt. 2. 32.
m Cap. 3. 14. & 5. 32.
n Fapt. 26. 18.
o Luc. 10. 18. Cap. 17. 31. Efes. 2. 2. Col. 2. 15. Ebr. 2. 14.
p Marc. 4. 33. 1 Cor. 3. 2. Ebr. 5. 12.
q Cap. 14. 17. & 15. 26.
r Cap. 16. 7.
s 1 Ioan 2. 27.
t Cap. 17. 8.
u Mat. 13. 11.
v Cap. 13. 16. & 15. 20.
w Cap. 14. 23.
x Cap. 14. 31. & 15. 10.
y Cap. 1. 1, 2. & 10. 30. & 14. 9. Filip. 2. 6. Col. 1. 15, 17. Ebr 1 3. 10.
z Ps 22 22. Vers. 26.
a Vers. 2. 9, 11. Cap. 6. 37, 39. & 10. 29. & 15. 19.
b Cap. 8. 28. & 17. 49. & 14. 10.
c Cap. 16. 27.
d Cap. 13. 3.
e Cap. 21. 17.
f Vers. 27. Cap. 17. 8.
g Mat 26. 31. Marc. 14. 27.
h Cap. 20. 10.
i Cap 8. 29. & 11. 10, 11.
j Dan. 7. 14. Mat 11. 27. & 28. 18. Cap. 3. 35. & 5. 27. 1 Cor 15 25, 27. Filip. 2. 10.
k Cap. 12. 23. & 13. 32.
l Dan. 7. 14. Mat 11. 27. & 28. 18. Cap. 3. 35. & 5. 27. 1 Cor 15 25, 27. Filip. 2. 10.
m Cap 14. 1.
n Rom 8. 37. 1 Ioan 4. 4. & 5. 4.
— *Capulŭ* 17.
a Cap. 12. 23. & 13. 32.
b Dan. 7. 14. Mat 11. 27. & 28. 18. Cap. 3. 35. & 5. 27. 1 Cor 15 25, 27. Filip. 2. 10.
c Cap. 6. 37. Ebr. 2. 14.
d Isa. 53. 11. Ier. 9. 24.
e 1 Cor. 8. 4. 1 Tes 1. 9
f Cap. 3 31 & 5. 36, 37 & 6. 29, 57 & 7. 29. & 10. 36, & 11. 42.
g Cap. 13. 31. & 14. 13.
h Cap. 4 34. & 5. 36. & 9. 3. & 19. 30.
i Cap 14. 31. & 15. 10.
j Cap. 1. 1, 2. & 10. 30. & 14. 9.
k Ps 22 22. Vers. 26.
l Vers. 2. 9, 11. Cap. 6. 37, 39. & 10. 29. & 15. 19.
m Cap. 8. 28. & 17. 49. & 14. 10.
n Cap. 16. 27.
o 1 Ioan 5. 19.
p Cap. 16 15.
q Cap. 13. 1. & 16 28.
r 1 Pet. 1. 5. Iuda 1.
s Vers. 21, etc.
t Cap 10. 30.
u Cap. 6 39. & 10. 28.
v Cap. 13. 9. 1 Ioan 2. 19.
w Cap. 6. 70. & 13. 18.
x Ps. 109. 8.
y Fapt 1. 20.
z Vers 8.
a Cap 15. 18, 19. 1 Ioan 3. 13
b Cap 8. 23. Vers. 28.
c Mat 6. 13. Gal. 1. 4. 2 Tes. 3 3. 1 Ioan 5. 18.
d Vers. 14.
e Cap 15. 3. Fapt. 15 9. Efes 5. 26. 1 Pet. 1. 22.
f 2 Sam. 7. 28. Ps. 119. 142, 151.
g Cap. 8 40.
h Cap 15. 18, 19. 1 Ioan 3. 13
i Cap. 20. 21. 1 Cor. 1. 2, 30 1 Tes. 4. 7. Ebr. 10. 10.
j Cap. 10 16. Vers. 11, 22, 23. Rom. 12. 5. Gal 3. 28.
k Cap. 10. 36. & 14. 11.
l Cap. 14. 20. 1 Ioan 1. 3. & 3. 24.
m Col. 3. 14.

sitŭ óra eĭ; *érŭ* dacă nasce copilulŭ, nu-şĭ
maĭ aduce aminte de dureri pentru bucu-
ria, că s'a născutŭ omŭ în lume. [a] Decĭ şi
voĭ avêţĭ întristare acumŭ; dară éră-şĭ vĕ
voiŭ vedé, şi [b] se va bucura ânima vóstră, şi
bucuria vóstră nimenea nu o va lua de la
voĭ. Şi într'acea ḑi nu mĕ veţĭ întreba ni-
micŭ. [c] Adevĕrŭ, adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Orĭ-ce
veţĭ cere de la Párintele în numele meŭ vĭ
va da. Până acumŭ nŭ aţĭ cerutŭ nimicŭ
în numele meŭ; cereţĭ, şi veţĭ lua, [d] ca bu-
curia vóstră să fie deplină.
Acestea v'amŭ ḑisŭ în parabole; dară
va veni óra, cândŭ nu vĭ voiŭ maĭ vorbi în
parabole, ci vĭ voiŭ da în scire lămuritŭ
despre Párintele. [e] Într'acea ḑi veţĭ cere în
numele meŭ, şi nu vĭ ḑicŭ, că eŭ voiŭ ruga
pre Párintele pentru voĭ: [f] Că însu-şĭ Pă-
rintele vĕ iubesce, pentru că m'aţĭ iubitŭ,
şi [g] aţĭ credutŭ, că amŭ eşitŭ de la Dumne-
ḑeŭ. [h] Eşit'amŭ de la Párintele, şi amŭ ve-
nitŭ în lume; éră-şĭ lasŭ lumea, şi mergŭ la
Párintele.
Ḑis'aŭ luĭ discipuliĭ. Éccĕ, acumŭ vor-
bescĭ lămuritŭ, şi nu vorbescĭ în parabole.
Acumŭ cunóscemŭ, [i] că scii tóte, şi nu-ţĭ tre-
bue, ca să te întrebe cine-va; prin acésta
[j] credemŭ, că aĭ eşitŭ de la Dumneḑeŭ.
Respuns'a lorŭ Iisusŭ: Acumŭ credeţĭ?
[k] Éccĕ, vine óra, şi acumŭ a sositŭ, ca să
vĕ rĕsipiţĭ [l] fie-care la ale sale şi să mĕ lă-
saţĭ singurŭ; [m] dară nu sûnt singurŭ; că Pă-
rintele este cu mine. Acestea v'amŭ vor-
bitŭ, ca [n] în mine să aveţĭ pace. [o] În lume
strimtorare veţĭ avé, [p] dară îndrăsniţĭ; [q] eŭ
amŭ biruitŭ lumea.

Rugăciunea luĭ Iisusŭ cea meḑilocitóre.

ACESTEA vorbindŭ Iisusŭ, şĭ-a rĕdicatŭ
ochiĭ la ceriŭ, şi a ḑisŭ; Párinte, [r] a
venitŭ óra: mărésce pre Fiiulŭ teŭ, ca şi
Fiiulŭ teŭ să te mărésca; [s] Precumŭ ĭ-aĭ datŭ
putere preste totŭ corpulŭ, ca să dee viéţa
eternă tuturorŭ celorŭ [t] ce ĭ-aĭ datŭ. Şi [u] a-
césta este viéţa cea eternă, ca să te cu-
nósca pre tine, [v] pre unulŭ adevĕratulŭ Dum-
neḑeŭ, şi pre Iisusŭ Christosŭ, [w] pre care aĭ
trămesŭ. [x] Eŭ te-amŭ mărîtŭ pe pământŭ;
[y] amŭ sfârşitŭ lucrulŭ, [z] care mĭ-aĭ datŭ să-lŭ
facŭ. Şi acumŭ, Párinte, mărésce-mĕ tu
la tine însu-ţĭ cu mărirea, [a] care amŭ avutŭ
la tine, maĭ 'naínte de a fi lumea.
[b] Eŭ amŭ arĕtatŭ numele teŭ ómenilorŭ,
[c] pre cari mĭ-aĭ datŭ din lume; aĭ teĭ eraŭ,
şi mie ĭ-aĭ datŭ, şi aŭ păzitŭ cuvêntulŭ teŭ.
Acumŭ aŭ cunoscutŭ, că tóte câte mĭ-aĭ
datŭ sûnt de la tine. Că cuvintele, [d] cari
mĭ-aĭ datŭ, *le*-amŭ datŭ lorŭ; şi eĭ *le*-aŭ
primitŭ; [e] şi aŭ cunoscutŭ în adevĕrŭ, că amŭ
eşitŭ de la tine; şi aŭ crediutŭ, că tu m'aĭ
trămesŭ. Pentru acestia mĕ rogŭ; [f] nu pen-
tru lume mĕ rogŭ; ci pentru acestia, pre
cari mĭ-aĭ datŭ, că sûnt aĭ teĭ. Şi tóte ale
mele sûnt ale tale, şi [g] ale tale sûnt ale mele;
şi m'amŭ mărîtŭ într'inşiĭ; [h] Şi eŭ nu maĭ
sûnt în lume; érŭ acestia sûnt în lume, şi
eŭ vinŭ la tine. Párinte sânte, [i] păzesce-ĭ în
numele teŭ, pre cari mĭ-aĭ datŭ, [k] ca să fie
una, [l] precumŭ şi noĭ. Cândŭ eramŭ cu oĭ
în lume, [m] eŭ 'l păzîamŭ în numele teŭ; pre
cari mĭ-aĭ datŭ, ĭ-amŭ păzitŭ, [n] şi nimenea
dintr'inşiĭ nu s'a perdutŭ, [o] de câtŭ numaĭ
fiiulŭ perḑăreĭ; [p] ca să se împlinéscă scrip-
tura. Érŭ acumŭ vinŭ la tine, şi acestea
vorbescŭ în lume, ca să aîba bucuria mea
deplină întru eĭ.
[q] Eŭ lĭ-amŭ datŭ cuvêntulŭ teŭ; [r] şi lumea
ĭ-a urîtŭ, pentru că eĭ nu sûnt din lume,
[s] precumŭ eŭ nu sûnt din lume. Nu mĕ rogŭ,
ca să-ĭ ieĭ din lume, ci [t] ca să-ĭ păzescĭ de
celŭ rĕŭ. [u] Eĭ nu sûnt din lume, precumŭ
nicĭ eŭ nu sûnt din lume. [v] Sânţesce-ĭ în
adevĕrulŭ teŭ; [w] cuvêntulŭ teŭ este adevĕrŭ.
[x] Precumŭ m'aĭ trămesŭ în lume, aşa şi eŭ
ĭ-amŭ trămesŭ pre eĭ în lume. [y] Şi pentru
d'inşiĭ eŭ mĕ sânţescŭ, ca şi eĭ să fie sân-
ţiţĭ într'adevĕrŭ.
Şi nu numaĭ pentru acestia mĕ rogŭ, ci
şi pentru cei ce vorŭ crede în mine prin cu-
vêntulŭ lorŭ, [z] Ca toţĭ să fie una, precumŭ
[a] tu Párinte în mine şi eŭ în tine, ca acestia
să fie una în noĭ; ca să crédă lumea, că
tu m'aĭ trămesŭ. Încă şi mărirea, care mĭ-
aĭ datŭ, amŭ dat'o lorŭ; [b] ca să fie una, pre-
cumŭ noĭ sûntemŭ una. Eŭ întru eĭ, şi tu
în mine, [c] ca eĭ să fie desevârşiţĭ într'una, şi

a Cap. 14. 31. & 15. 10.
b Cap. 1. 1, 2. & 10. 30. & 14. 9.
c Cap. 13. 1. & 16 28.
d Cap 8. 23. Vers. 18.
e Mat 6. 13. Gal. 1. 4. 2 Tes. 3 3. 1 Ioan 5. 18.
f Vers. 14.
g Cap 15. 3. Fapt. 15 9. Efes 5. 26. 1 Pet. 1. 22.
h Cap. 10. 36. & 14. 11.
i Cap. 14. 20. 1 Ioan 1. 3. & 3. 24.
j Cap. 20. 21.
k 1 Cor. 1. 2, 30 1 Tes. 4. 7. Ebr. 10. 10.
l Cap. 10 16. Vers. 11, 22, 23. Rom. 12. 5. Gal 3. 28.
m Cap. 10. 36. & 14. 11.
n Cap. 14. 20. 1 Ioan 1. 3. & 3. 24.
o Col. 3. 14.
p Cap. 20. 21.
q 1 Ioan 3. 13
r Cap. 8 40.
s Cap 15. 18, 19. 1 Ioan 3. 13
t Cap. 8. 23. Vers. 18.
u Mat 6. 13. Gal. 1. 4. 2 Tes. 3 3. 1 Ioan 5. 18.
v Cap. 10 16. Vers. 11, 22, 23. Rom. 12. 5. Gal 3. 28.
w Cap. 10. 36. & 14. 11.
x Cap. 14. 20. 1 Ioan 1. 3. & 3. 24.
y Col. 3. 14.
z Cap. 10. 36. & 14. 11.
a Cap. 14. 20. 1 Ioan 1. 3. & 3. 24.
b Cap. 20. 21.
c Cap. 17. 23.

ca să cunóscă lumea, că tu m'aĭ trămesŭ, și ĭ-aĭ
iubitŭ pre eĭ, precumŭ m'aĭ iubitŭ pre mine.
24 [m] Părinte, voĭescŭ ca aceĭ, pre cari mĭ-aĭ
datŭ, unde sûnt eŭ, să fie și eĭ cu mine, ca
să vĕdă mărirea mea, care tu mĭ-aĭ datŭ; [n] că
tu m'aĭ iubitŭ maĭ'nainte de întemeĭerea lu-
25 meĭ. Părinte drepte, [o] lumea nu te-a cunos-
cutŭ; érŭ [p] eŭ te-amŭ cunoscutŭ; și [q] acestia
26 aŭ cunoscutŭ, că tu m'aĭ trămesŭ. [r] Și lĭ-
amŭ facutŭ cunoscutŭ númele teŭ, și-lŭ voiŭ
maĭ face cunoscutŭ; ca dragostea, [s] cu care
m'aĭ iubitŭ, *să fie* într'înșiĭ, și eŭ întru eĭ.

Iisusŭ se prinde și se duce înaintea luĭ Anna și luĭ Caiafa. Petru se lépădă de d'insulŭ.

18 ACESTEA vorbindŭ Iisusŭ, [a] a eșitŭ cu di-
scipuliĭ seĭ dincolo de [b] pĕrĕulŭ Ke-
dronŭ, unde era o grădină, în care a întratŭ
cu discipuliĭ seĭ.
2 Și scia și Iuda, celŭ ce l'a vêndutŭ, lo-
culŭ; [c] că de multe orĭ se aduna acolo Iisusŭ
3 cu discipuliĭ seĭ. [d] Atuncea Iuda, luândŭ co-
horta și serviĭ de la archereĭ și de la Fa-
riseĭ, a venitŭ acolo cu felinare și cu făcliĭ
și cu arme.
4 Érŭ Iisusŭ sciindŭ tóte cele ce eraŭ
să vină asupra luĭ, eșindŭ, lĭ-a disŭ: Pre
5 cine căutațĭ? Respuns'aŭ luĭ: Pre Iisusŭ
Nazarinénulŭ. Dis'a lorŭ Iisusŭ: Eŭ sûnt.
Și era și Iuda, celŭ ce-lŭ vindea, cu d'în-
6 șiĭ. Decĭ după ce lĭ-a disŭ: Eŭ sûnt, s'aŭ
întorsŭ înapoĭ, și aŭ cădutŭ josŭ.
7 Și ĕră-și l'a întrebatŭ: Pre cine căutațĭ?
8 Dis'aŭ eĭ: Pre Iisusŭ Nazarinénulŭ. Re-
spuns'a Iisusŭ: V'amŭ spusŭ, că eŭ sûnt,
decĭ, de mĕ căutațĭ pre mine, lăsațĭ pre a-
9 cestia să se ducă: Ca să se împlinéscă cu-
vêntulŭ, ce elŭ a disŭ: [e] Pre cari l'aĭ datŭ
mie, nu amŭ perdutŭ dintr'înșiĭ nicĭ pre unulŭ.
10 [f] Atuncea Simonŭ Petru, avêndŭ sabiă, a
scos'o, și a lovitŭ pre servulŭ archereului,
și l'a tălatŭ urechia luĭ cea dréptă. Nu-
11 mele servuluĭ era Malcŭ. Atuncĭ a disŭ
Iisusŭ luĭ Petru: Bagă sabia ta în técă; [g] pa-
harulŭ, care mĭ-a datŭ Părintele, aŭ nu-lŭ
voiŭ bé?
12 Atuncea cohorta și căpitenia și servii Iu-
deilorŭ aŭ prinsŭ pre Iisusŭ, și l'aŭ legatŭ:
13 Și [h] l'aŭ dusŭ maĭ ântêiŭ la [i] Anna; că era
socru luĭ Caiafa, care era archereŭ în anulŭ
14 acela. [j] Și era Caiafa celŭ ce a sfătuitŭ pre
Iudeĭ, că este de folosŭ să móră unŭ omŭ
pentru poporŭ.

[k] Érŭ Simonŭ Petru urma luĭ Iisusŭ, și
cela-l-altŭ discipulŭ; acelŭ discipulŭ era cu-
noscutŭ archereuluĭ, și a întratŭ împreună
cu Iisusŭ în curtea archereuluĭ. [l] Érŭ Petru
a stătutŭ la ușă, afară. Atuncĭ a eșitŭ cela-
l-altŭ discipulŭ, care era cunoscutŭ arche-
reuluĭ, și a vorbitŭ cu portărésa, și a dusŭ
în întru pre Petru. Atuncea serva portă-
résă a'disŭ luĭ Petru: Nu cumŭ-va și tu escĭ din
discipuliĭ acestuĭ omŭ? Elŭ dicea: Nu sûnt.
Și sta serviĭ și ceĭ cari făcuseră focŭ,
că era frigŭ, și se încălțiaŭ; și Petru sta
cu d'înșiĭ încălțindu-se.
Într'acestea archereulŭ a întrebatŭ pre
Iisusŭ de discipuliĭ luĭ și de învĕțătura luĭ.
Respuns'a Iisusŭ luĭ: [m] Eŭ amŭ vorbitŭ lu-
meĭ în față; eŭ totŭ-dé-una amŭ învĕțatŭ
în sinagogă și în templu, unde toțĭ Iudeĭ
se adună; și într'ascunsŭ nu amŭ vorbitŭ
nimicŭ. Ce mĕ întrebĭ? întrébă pre ceĭ ce
aŭ auditŭ ce lĭ-amŭ vorbitŭ; éccĕ, acestia
sciŭ cele ce amŭ vorbitŭ eŭ.
Și acestea dicêndŭ elŭ, unulŭ din servii
ce sta înainte, [n] a pălmuitŭ pre Iisusŭ, di-
cêndŭ: Așa respundĭ archereuluĭ? Re-
spuns'a Iisusŭ luĭ; De amŭ vorbitŭ rĕŭ,
mărturisesce de rĕŭ, érŭ de *amŭ vorbitŭ* bine,
pentru ce mĕ batĭ? [o] Érŭ Anna l'a tramesŭ
legatŭ la Caiafa, archereulŭ.
Érŭ Simonŭ Petru sta, și se încălția.
[p] Decĭ diseră luĭ: Nu cumŭ-va și tu escĭ din
discipuliĭ luĭ? *Érŭ* elŭ a tăgăduitŭ, dicêndŭ:
Nu sûnt. Dară unulŭ din servii archere-
uluĭ, fiindŭ rudă a celuĭ ce ĭ-a tălatŭ Pe-
tru urechia, a disŭ: Aŭ nu te-amŭ vĕdutŭ
eŭ în grădină cu d'insulŭ? Atuncea Petru
ĕră-și a tăgăduitŭ; și [q] îndată a cântatŭ co-
coșulŭ.

Iisusŭ înaintea luĭ Pilatŭ, care-lŭ dice nevinovatŭ, și caută a-lŭ scăpa, dară în sfârșitŭ 'lŭ dă la mórte.

[r] Atuncea aduseră pre Iisusŭ de la Caiafa
în pretoriŭ, și era demânețĭ; dară [s] eĭ nu aĭ
întratŭ în pretoriŭ, ca să nu se spurce, fi-
indŭ-că aveaŭ să mănânce pascele.
Dreptŭ aceea Pilatŭ a eșitŭ la eĭ, și a
disŭ: Ce pêră aduceți asupra omuluĭ ac-
stuĭa? Respuns'aŭ, și ĭ-aŭ disŭ: De nu
arŭ fi acesta făcĕtorŭ de rele, nu l'amĭ
fi datŭ ție. Atuncea Pilatŭ lĭ-a disŭ: Lu-
ațĭ-lŭ voĭ, și judecațĭ-lŭ dupre legea vóstră.
Decĭ ĭ-aŭ disŭ Iudeiĭ: Nu ni este iertatŭ
să omorîmŭ pre nimenea. [t] Ca să se împli-

m Cap. 17. 26. & 14. 3. 1 Tes. 4. 17.
n Vers. 5.
o Cap. 15. 21. & 16. 3.
p Cap. 7. 29 & 8 55. & 10. 15.
q Cap. 16. 27.
r Vers. 8.
s Cap. 15. 1. Vers. 6.
t Cap. 15. 9. —
Capulŭ 18.
a Mat. 26. 36. Marc. 14. 32.
b 2 Sam. 15. 23.
c Luc. 21. 37. & 22. 39
d Mat. 26 47. Marc 14. 43. Luc. 22. 47. Fapt. 1. 16.
e Cap. 17. 12.
f Mat. 26. 51. Marc. 14. 47. Luc. 22. 49, 50.
g Mat 20. 22. & 26. 39, 42.
h Vedĭ Mat. 26. 57.
i Luc. 3. 2.
j Cap. 11. 50.
k Mat 26. 58 Marc 14. 54. Luc. 22, 54.
l Mat. 26. 69 Marc. 14. 66. Luc. 22. 54.
m Mat 26. 55. Luc. 4. 15. Cap 7. 14, 26, 28 & 8. 2.
n Ier. 20. 2. Fapt. 23. 2.
o Mat 26. 57.
p Mat. 26. 69, 71. Marc. 14. 69. Luc. 22 58.
q Mat. 26 74. Marc. 14 71. Luc. 22. 60. Cap. 13. 38.
r Mat. 27. 2.
s Fapt. 3. & 11. 3.
t Mat. 23. 33.

nescă cuvêntulŭ luĭ Iisusŭ, carele a disŭ,
însemnândŭ cu ce mórte era să móră.
[u] Atuncea Pilatŭ ĕră-și a întratŭ în pre-
toriŭ, și a chiămatŭ pre Iisusŭ, și ĭ-a disŭ:
Tu escĭ regele Iudeilorŭ? Respuns'a Iisusŭ
luĭ: De la tine dicĭ acésta, séŭ ți-aŭ spusŭ
alțiĭ despre mine? Respuns'a Pilatŭ: Aŭ
dóră sûnt Iudeŭ? Poporulŭ teŭ și arche-
reiĭ te-aŭ datŭ mie; ce aĭ făcutŭ? [v] Respuns'a
Iisusŭ: [x] Împĕrăția mea nu este dintr'acéstă
lume; dacă împĕrăția mea arŭ fi dintr'acéstă
lume, apoĭ serviĭ meĭ s'arŭ lupta, ca să nu
fiŭ datŭ Iudeilorŭ; érŭ acumŭ împĕrăția
mea nu este de aicea. Decĭ ĭ-a disŭ Pi-
latŭ: Aŭ rege escĭ tu? Respuns'a Iisusŭ:
Tu dicĭ; că rege sûnt eŭ. Spre acésta
m'amŭ născutŭ, și spre acésta amŭ venitŭ
în lume, ca să mărturisescŭ adevĕrulŭ. Totŭ
celŭ ce [y] este din adevĕrŭ, ascultă vócea mea.
Dis'a Pilatŭ luĭ: Ce este adevĕrulŭ?
Și acésta dicêndŭ, ĕră-și a eșitŭ la Iu-
deĭ, și lĭ-a disŭ: [z] Eŭ nu aflŭ nicĭ o vină
într'insulŭ. [a] Dară aveți datină, ca să vĭ
liberezŭ pre unulŭ la pascĭ; decĭ voițĭ să
vĭ liberezŭ pre regele Iudeilorŭ? [b] Atuncea
toțĭ ĕră-și aŭ strigatŭ, dicêndŭ: Nu pre a-
cesta, ci pre Barabba. [c] Érŭ Barabba era hoțŭ.
19 ATUNCEA [d] luândŭ Pilatŭ pre Iisusŭ, l'a
bicĭuitŭ. Și ostașiĭ împletindŭ cunună
de spinĭ, aŭ pus'o pe capulŭ luĭ, și l'aŭ îm
brăcatŭ în vestmêntŭ de purpură, Și dicêaŭ:
Bucură-te, regele Iudeilorŭ! Și-lŭ pălmuiaŭ.
Atuncea Pilatŭ ĕră-și a eșitŭ afară, și lĭ-a
disŭ: Éccĕ, 'lŭ aducŭ voŭĭ afară, [e] ca să cu-
nóscețĭ, că nu aflu nicĭ o vină într'insulŭ.
Atuncea Iisusŭ a eșitŭ afară, purtândŭ cu-
nuna de spinĭ și vestmêntulŭ de purpură.
[f] Și *Pilatŭ* lĭ-a disŭ: Éccĕ omulŭ! Érŭ arche-
reiĭ și serviĭ vĕdêndu-lŭ, aŭ strigatŭ, dicêndŭ:
Crucifică-*lŭ*, crucifică-*lŭ*. Dis'a lorŭ Pilatŭ:
Luațĭ-lŭ voĭ, și-*lŭ* crucificațĭ; că eŭ nu aflu
nicĭ o vină într'insulŭ. Respuns'aŭ Iudeiĭ
luĭ: [g] Lege avemŭ, și dupre legea nóstră i
se cuvine să móră, pentru că [h] s'a făcutŭ în-
au-și Fiiŭ alŭ luĭ Dumnedeŭ.
Decĭ Pilatŭ, auzindŭ acestŭ cuvêntŭ, maĭ
multŭ s'a temutŭ. Și ĕră-și întrândŭ în pre-
toriŭ, a disŭ luĭ Iisusŭ: De unde escĭ tu?
[i] Érŭ Iisusŭ nu ĭ-a respunsŭ. Atuncea Pi-
latŭ ĭ-a disŭ: Mie nu-mĭ vorbescĭ? aŭ nu
scĭi, că amŭ putere să te crucificŭ, și amŭ
putere să te liberezŭ? Respuns'a Iisusŭ:
[j] Nu aĭ avé nicĭ o putere asupra mea, de nu
ți-arŭ fi fostŭ datŭ de susŭ: de aceea celŭ
ce m'a datŭ ție, maĭ mare pĕcatŭ are.
Din acelŭ *timpŭ* căuta Pilatŭ să-lŭ li- 12
bereze; érŭ Iudeiĭ strigaŭ, dicêndŭ: [k] De veĭ
libera pre acesta, nu escĭ amicŭ Cesaruluĭ;
[l] totŭ celŭ ce se face însu-și rege, se rescólă
asupra Cesaruluĭ. Érŭ Pilatŭ auzindŭ acestŭ 13
cuvêntŭ, a scosŭ afară pre Iisusŭ, și și-
dutŭ pe scaunŭ de judecată, în loculŭ ce
se chiamă Litostratonŭ, érŭ evreesce, Gab-
bata. Și [j] era ziua cea de d'inaintea pasce- 14
lorŭ, și óra ca la a șesea; și a disŭ Iudei-
lorŭ: Éccĕ regele vostru! Érŭ eĭ aŭ stri- 15
gatŭ: ĭe-*lŭ*, ĭe-*lŭ*, crucifică-lŭ! Dis'a Pilatŭ
lorŭ: Să crucificŭ pre regele vostru? Re-
spuns'aŭ archereiĭ: [k] Nu avemŭ rege de câtŭ
numaĭ pre Cesarulŭ. [l] Decĭ l'a datŭ lorŭ la 16
crucificare.

Crucificarea.

Și aŭ luatŭ pre Iisusŭ, și l'aŭ dusŭ.
[m] Și ducêndu-și crucea sa, [n] a eșitŭ la lo- 17
culŭ ce se chiamă alŭ Căpățineĭ, care se
dice evreesce Golgota; Aicea l'aŭ crucifi- 18
catŭ, și împreună cu elŭ alțĭ doĭ, de o
parte și de alta, și în medilocŭ pre Iisusŭ.
[o] Érŭ Pilatŭ a scrisŭ titlu, și l'a pusŭ pe cru- 19
ce. Și era scrisŭ: IISUSŬ NAZARINENULŬ
REGELE IUDEILORŬ. Decĭ mulțĭ din Iu- 20
deĭ aŭ cetitŭ acestŭ titlu; că loculŭ unde s'a
crucificatŭ Iisusŭ era aprópe de cetate, și
era scrisŭ evreesce, ellinesce *și* latinesce.
Atuncĭ archereiĭ Iudeilorŭ aŭ disŭ luĭ Pi- 21
latŭ: Nu scrie: Regele Iudeilorŭ; ci că elŭ
a disŭ: Eŭ sûnt Regele Iudeilorŭ. Respun- 22
s'a Pilatŭ: Ceea ce amŭ scrisŭ, amŭ scrisŭ.
[p] Érŭ ostașiĭ, cândŭ aŭ crucificatŭ pre 23
Iisusŭ, aŭ luatŭ vestmintele luĭ, și *le*-aŭ fă-
cutŭ patru părțĭ, fie-căruĭ ostașŭ o parte; *aŭ*
luatŭ și chitonulŭ. Și chitonulŭ era necu-
sutŭ, țesutŭ de susŭ preste totŭ. Decĭ aŭ 24
disŭ intre d'inșiĭ: Să nu-lŭ sfâșciămŭ, ci să
aruncămŭ sorțĭ pentru d'insulŭ, alŭ căruia
va fi; ca să se împlinéscă scriptura, ce di-
ce: [q] Împărțit'aŭ vestmintele mele loru-și, și
pentru chitonulŭ meŭ aŭ aruncatŭ sorțĭ.
Acestea aŭ făcutŭ ostașiĭ.
[r] Érŭ lûngă crucea luĭ Iisusŭ sta muma 25
luĭ și sora mumeĭ luĭ, Maria a luĭ [s] Cleopa,
și Maria Magdalena. Și Iisusŭ vĕdêndŭ pre 26
muma sa, și [t] pre discipululŭ stândŭ pre care
iubia, a disŭ mumeĭ sale: [u] Femeă, éccĕ fi- 27
iulŭ teŭ! Apoĭ a disŭ discipululuĭ: Éccĕ

u Mat. 27. 11. & 4 6.
v 1 Tim. 6. 13.
x Dan. 2. 44. & 7. 14.
y Luc. 18. 14.
z Cap. 6. 14. & 8. 15.
a Cap. 8. 47.
b Luca 3. 19.
Capulŭ 19.
a Mat 20. 19. & 27. 26
b Cap 18 38.
c Fapt. 3. 13.
d Lev. 24. 16.
e Mat. 26. 65. Cap. 5. 18. & 10. 33.
f Isa. 53. 7. Mat. 27. 12, 14.
g Luc. 22. 53.
h Cap. 7. 30.
i Luc 23. 2.
j Fapt. 17. 7.
k Fac. 49. 10.
l Mat. 27. 26, 31. Marc. 15. 15.
Luc. 23. 24.
m Mat. 27. 31, 33. Marc. 15. 21, 22. Luc. 23. 26, 33.
n Num 15. 36.
Ebr. 13. 12.
o Mat 27 37. Marc. 15. 26. Luc. 23. 38.
p Mat. 27. 35. Marc. 15. 24. Luc. 23. 34.
q Ps. 22. 18.
r Mat. 27 55. Marc. 15. 40. Luc. 23. 49.
s Luc. 24. 18.
t Cap. 13. 23. & 20. 2. & 21. 7, 20, 24.
u Cap. 2. 4.

muma ta! Şi dintr'aceea oră a luat'o disci-
pululŭ acela *într'ale sale.
28 . După aceea sciindŭ Iisusŭ, că tóte s'aŭ
sfârşitŭ, *ca să se împlinéscă scriptura, a
29 disŭ: Mi-i sete. Şi era acolo unŭ vasŭ
plinŭ de oçetŭ, érŭ *ei împlêndu unŭ bu-
rete de oçetŭ, şi puindu-lŭ în isopŭ, l-aŭ
30 adusŭ la gura lui. Deci Iisusŭ, cândŭ a luatŭ
oçetulŭ, a disŭ: *S'a sfârşitŭ; şi plecându-şi
capulŭ, şi-a datŭ sufletulŭ.

Ingroparea.

31 Érŭ Iudeii, *ca să nu rĕmână pe cruce tru-
purile sâmbăta, *fiindŭ-că era vineri, (că diŭa
sâmbătei aceleia era mare,) aŭ rugatŭ pre
Pilatŭ să li se sdrobéscă fluerile, şi să se
32 rĕdice. Deci aŭ venitŭ ostaşii, şi aŭ sdro-
bitŭ fluerile celui d'ântêiŭ, şi celui-l-altŭ ce
33 s'a crucificatŭ cu elŭ. Érŭ venindŭ la Ii-
susŭ, şi vĕdêndŭ că murise deja, nu I-aŭ
34 sdrobitŭ fluerile. Ci unulŭ din ostaşi a îm-
punsŭ cu suliţă cósta lui; şi îndată *a e-
şitŭ sânge şi apă.
35 Şi celŭ ce a vĕdutŭ a mărturisitŭ, şi
mărturia lui este adevĕrată, şi acela scie,
că dicea adevĕrate, ca şi voi să credeţi.
36 Că acestea s'aŭ făcutŭ, *ca să se împliné-
scă scriptura: Osŭ nu se va sdrobi dintr'în-
37 sulŭ. Şi éră-şi altă scriptură dice: *Vorŭ
vedé pre care l-aŭ împunsŭ.
38 *Érŭ după acestea Iosefŭ din Arimatia,
fiindŭ şi elŭ discipulŭ alŭ lui Iisusŭ, dară
într'ascunsŭ *pentru frica Iudeilorŭ, a ru-
gatŭ pre Pilatŭ, ca să iee trupulŭ lui Ii-
susŭ; şi a datŭ voiă Pilatŭ. Deci a ve-
39 nitŭ, şi a luatŭ trupulŭ lui Iisusŭ. A venitŭ
şi *Nicodimŭ, celŭ ce mai 'nainte venise la
Iisusŭ nóptea, aducêndŭ amestecătură de
40 smirnă şi de aloe, ca o sută de litre. A-
tunci aŭ luatŭ trupulŭ lui Iisusŭ, şi *l'aŭ
înfăşuratŭ în giulgiuri cu miresme, pre-
cumŭ este datina Iudeilorŭ a îngropa.
41 Érŭ în loculŭ unde s'a crucificatŭ era
grădină, şi în grădină mormêntŭ noŭ, în
care nimenea nici o dată nu a fostŭ pusŭ.
42 *Deci acolo aŭ pusŭ pre Iisusŭ, *pentru
că era vinerea Iudeilorŭ, şi aprópe mor-
mêntulŭ.

Arĕtările domnului nostru discipulilorŭ sei după învierea lui.

20 IN *diŭa d'ântêiŭ a septĕmânei de demâ-
néţă, încă fiindŭ întunerecŭ, a venitŭ
Maria Magdalena la mormêntŭ, şi a vĕdutŭ
pétra luată de la mormêntŭ. Atunci ea a 2
alergatŭ, şi a venitŭ la Simonŭ Petru, şi
la *celŭ-l-altŭ discipulŭ, pre care-lŭ iubia
Iisusŭ, şi li-a disŭ: Aŭ luatŭ pre Domnulŭ
din mormêntŭ, şi nu scimŭ unde l'aŭ pusŭ.
*Deci a eşitŭ Petru şi celŭ-l-altŭ discipulŭ, 3
şi veniaŭ la mormêntŭ. Érŭ amîndŭoi a- 4
lergaŭ împreună, şi celŭ-l-altŭ discipulŭ a
alergatŭ înainte, mai curêndŭ de câtŭ Pe-
tru, şi a venitŭ mai ântêiŭ la mormêntŭ.
Şi plecându-se, a vĕdutŭ *giulgiurile jă- 5
cêndŭ; dară nu a intratŭ. Atunci a venitŭ 6
şi Simonŭ Petru urmându-i, şi a intratŭ în
mormêntŭ, şi a vĕdutŭ giulgiurile jăcêndŭ;
Şi *pânza, care a fostŭ pe capulŭ lui, nu 7
jăcêndŭ cu giulgiurile, ci deosebi învĕlătu-
cită într'unŭ locŭ. Atunci a intratŭ şi celŭ- 8
l-altŭ discipulŭ, care venise ântêiŭ la mor-
mêntŭ, şi a vĕdutŭ, şi a credutŭ. Că încă 9
nu sciaŭ *scriptura, că elŭ trebuiă să se
scóle din morţi. Atuncea discipulii s'aŭ 10
dusŭ éră şi la ai sei.
*Érŭ Maria sta afară la mormêntŭ plân- 11
gêndŭ şi plângêndŭ, s'a plecatŭ, *şi a căutatŭ*
în mormêntŭ; Şi a vĕdutŭ dŭoi ângeri în 12
vestminte albe, şedêndŭ unulŭ de către capŭ
şi altulŭ către picióre, unde jăcuse corpulŭ
lui Iisusŭ. Şi i-aŭ disŭ aceia: Femeă, de 13
ce plângi? Dis'a lorŭ: Aŭ luatŭ pre dom-
nulŭ meŭ, şi nu sciŭ unde l'aŭ pusŭ. *Şi 14
acestea dicêndŭ, s'a întorsŭ înapoi, şi a vĕ-
dutŭ pre Iisusŭ stândŭ; şi nu scia, că este
Iisusŭ. Dis'a ei Iisusŭ: Femeă, de ce plângi? 15
pre cine cauţi? Érŭ ea pârêndu-i-se, că
este grădinarulŭ, i-a disŭ: Domnule, de l'ai
luatŭ tu, spune-mi unde l'ai pusŭ, şi eŭ 'lŭ
voiŭ lua. Dis'a ei Iisusŭ: Maria! Ea în- 16
torcêndu-se, i-a disŭ: Rabbuni! ce se dice,
Învĕţătorule. Dis'a ei Iisusŭ: Nu te atinge 17
de mine, că încă nu m'amŭ suitŭ la Părin-
tele meŭ, ci mergi la *fraţii mei, şi li spune:
*Mĕ suiŭ la Părintele meŭ, şi Părintele vo-
stru, şi *la* *Dumnedeulŭ meŭ, şi Dumnede-
ulŭ vostru.
*A venitŭ Maria Magdalena, dândŭ în- 18
scire discipulilorŭ, că a vĕdutŭ pre Dom-
nulŭ, şi *că* a disŭ ei acestea.
*Apoi într'acea séră, adecă în *diŭa* ântêiŭ 19
a septĕmânei, cândŭ uşele eraŭ închise, fi-
indŭ discipulii adunaţi, pentru frica Iudei-
lorŭ, venit'a Iisusŭ, şi a stătutŭ în medi-
locŭ, şi li-a disŭ: Pace voŭi. Şi acésta 20
dicêndŭ, li a arĕtatŭ mânele şi cósta sa;
*atuncea s'aŭ bucuratŭ discipulii, vĕdêndŭ

a Cap. 1. 11. & 16. 32. x Ps. 69. 21. y Mat. 27. 48. z Cap. 17. 4. a Marc. 15. 42. Deut. 21. 23. b Vers 42.	c 1 Ioan 5. 6, 8. d Esod. 12. 46. Num. 9. 12. Ps. 34. 20. e Ps. 22. 16, 17. Zech. 12. 10. Apoc. 1. 7. f Mat. 27. 57.	Marc. 15. 42. Luc. 23. 50. g Cap. 9. 22. & 12. 42. h Cap. 3. 1, 2. & 7. 50. i Fapt. 5. 6.	j Isa. 53. 9. k Vers. 31. — *Capulŭ 20.* a Mat. 28. 1. Marc. 16. 1.	Luc. 24. 1. b Cap. 13. 23. & 19. 26. & 21. 7. 20, 24. c Luc. 24. 12. d Cap. 19. 40. e Cap. 11. 44.	f Ps. 16. 10. Fapt. 2. 25—31. & 13. 34, 35. g Marc. 16. 5. h Mat. 28. 9. Marc. 16. 9.	i Luc. 24. 16, 31. Cap. 21. 4. j Ps. 22. 22. Mat. 28. 10. Rom. 8. 29. Ebr. 2. 11.

21 pre Domnulŭ. Érŭ Iisusŭ éră-şi li-a disŭ:
Pace voŭi: *precumŭ m'a trămesŭ Părintele,
22 aşa eŭ trămetŭ pre voi. Şi acésta dicêndŭ,
a suflatŭ asupra *lorŭ*, şi li-a disŭ: Luaţi
23 Spiritŭ Săntŭ: *Cărora veţi ierta pĕcatele,
li se vorŭ ierta; şi cărora li veţi ţiné, vorŭ
fi ţinute.
24 Érŭ Toma, unulŭ din cei dŭoi-spre-dece,
*care se dice gémĕnŭ, nu era cu d'înşii,
25 cândŭ a venitŭ Iisusŭ. Deci cei-l-alţi dis-
cipuli i-aŭ disŭ: Vĕdurămŭ pre domnulŭ.
Érŭ elŭ li-a disŭ: De nu voiŭ vedé în mâ-
nele lui semnulŭ cuelorŭ, şi *de* nu voiŭ pune
degetulŭ meŭ în semnulŭ cuelorŭ, şi *de* nu
voiŭ pune mâna mea în cósta lui, nu voiŭ
crede.
26 Şi după optŭ dile éră-şi eraŭ în lă-întru
discipulii lui, şi Toma cu d'înşii; venit'a
Iisusŭ, fiindŭ uşele încuiete, şi a stătutŭ în
27 medilocŭ, şi a disŭ: Pace voŭi! Atunci
a disŭ lui Toma: Adă-ţi încóce degetulŭ
teŭ, şi vedi mânele mele; şi *adă mâna ta,
şi *o* pune în cósta mea; şi nu fii necrediu-
28 ciosŭ, ci credinciosŭ. Şi a respunsŭ Toma,
şi i-a disŭ: Domnulŭ meŭ şi Dumnedeulŭ
29 meŭ! Dis'a Iisusŭ lui: Toma, pentru că
m'ai vĕdutŭ, ai credutŭ; *fericiţi *sûnt* cei ce
nu aŭ vĕdutŭ, şi *totŭ* aŭ credutŭ.
30 *Şi multe alte semne a făcutŭ Iisusŭ îna-
intea discipulilorŭ sei, cari nu sûnt scrise
31 în acésta carte. *Érŭ acestea s'aŭ scrisŭ,
ca să credeţi, că Iisusŭ este Christosulŭ,
Fiiulŭ lui Dumnedeŭ; *şi credêndŭ să aveţi
viéţă în numele *lui*.

Arĕtările domnului nostru unora din discipulii sei în Galilea. Sfârşitulŭ.

21 DUPĂ acestea Iisusŭ éră-şi s'a arĕtatŭ dis-
cipulilorŭ sei la Marea Tiberiadei; şi
2 aşa *s'a* arĕtatŭ. Eraŭ împreună Simonŭ
Petru şi Toma, ce se dice gémĕnŭ, şi *Na-
tanaelŭ din Cana Galileei, şi *fiii* lui Zebe-
3 deiŭ, şi alţi dŭoi discipuli ai lui. Dis'a lorŭ
Simonŭ Petru: Mĕ ducŭ să prindŭ pesci.
Disu-i-aŭ ei: Mergemŭ şi noi cu tine. Ei
aŭ eşitŭ, şi s'aŭ suitŭ în corabiă îndată;
şi într'acea nópte nu aŭ prinsŭ nimicŭ.
4 Érŭ făcêndu-se demânéţă, a stătutŭ Iisusŭ
la ţermŭ, dară discipulii *nu sciaŭ că este
5 Iisusŭ. Atuncea *Iisusŭ li-a disŭ: Copiilorŭ,
nu cumŭ-va aveţi ce-va de mâncare? Re-
6 spunsu-i-aŭ: Nu. Érŭ elŭ li-a *disŭ: Aruncaţi
mreja despre drépta corăbiei, şi veţi afla.
Deci aŭ aruncatŭ, şi nu mai puteaŭ să o
7 tragă de mulţimea pescilorŭ. Atuncea *dis-
cipululŭ acela, pre care lŭ iubia Iisusŭ, a
disŭ lui Petru: Domnulŭ este. Érŭ Simonŭ
Petru audindŭ că este domnulŭ, s'a încinsŭ
cu fótă, (că era golŭ,) şi s'a aruncatŭ în
mare. Érŭ cei-l-alţi discipuli aŭ venitŭ cu 8
luntrea, (că nu eraŭ departe de pământŭ,
ci ca la dŭoĕ sute de coţi;) trăgêndŭ mreja
cu pesci.
Deci eşindŭ la pămêntŭ, aŭ vĕdutŭ jă- 9
ratecŭ, şi pesce pusŭ d'asupra, şi pâne.
Dis'a lorŭ Iisusŭ: Aduceţi din pescii cari 10
aţi prinsŭ acumŭ. S'a suitŭ Simonŭ Petru, 11
şi a trasŭ mreja la uscatŭ, plină de pesci
mari, o sută cinci-deci şi trei; şi deşi eraŭ
atâţia, totŭ nu s'a ruptŭ mreja.
Dis'a lorŭ Iisusŭ: *Veniţi de prândiţi. 12
Şi nimenea din discipuli nu cuteza să-lŭ
întrebe: Cine esci? sciindŭ că este dom-
nulŭ. Şi a venitŭ Iisusŭ, a luatŭ pânea, şi 13
li-a datŭ, şi pescele asemenea.
Cu acésta *a treia óră s'a arĕtatŭ Iisusŭ 14
discipulilorŭ sei, după ce s'a sculatŭ din morţi.
Érŭ cândŭ aŭ prândiţŭ, a disŭ Iisusŭ 15
lui Simonŭ Petru: Simóne, alŭ lui Ióna, mĕ
iubesci mai multŭ de câtŭ acestia? Dis'a lui:
Da, dómne, scii că te iubescŭ. Dis'a lui:
Pasce miei mei. Dis'a lui éră-şi, a duoa óră: 16
Simóne, alŭ lui Ióna, mĕ iubesci? Respuns'a
lui: Da, dómne, scii că te iubescŭ. *Dis'a
lui: Pasce oile mele. Dis'a lui a treia óră: 17
Simone, alŭ lui Iona, mĕ iubesci? Şi s'a
întristatŭ Petru, pentru că i-a disŭ a treia
óră, mĕ iubesci? şi i-a disŭ: Dómne, *tóte
scii; scii că eŭ te iubescŭ. Dis'a Iisusŭ lui:
Pasce oile mele. *Adevĕrŭ, adevĕrŭ dicŭ ţie: 18
Cândŭ erai mai tênĕrŭ, te încingeai însu-ţi,
şi âmblai unde voiai: érŭ după ce vei îm-
bĕtrâni, vei întinde mânele tale, şi altulŭ te
va încinge, şi *te* va duce unde nu voiesci.
Érŭ acésta a disŭ, însemnândŭ *cu ce mórte 19
va mări pre Dumnedeŭ. Şi acésta vorbindŭ,
i a disŭ: Urméză mi.
Erŭ Petru întorcêndu-se, a vĕdutŭ pre 20
discipululŭ, *pre care iubia Iisusŭ, urmândŭ;
care s'a şi rĕdămatŭ la cină pe peptulŭ lui,
şi a disŭ, Dómne, cine este celŭ ce te vinde?
Vĕdêndu-lŭ Petru, a disŭ lui Iisusŭ: Dómne, 21
dară acestuia, ce *i se va întêmpla*? Disu- 22
i-a Iisusŭ: De voiŭ voi, ca să rĕmână a-
cesta *până voiŭ veni, ce-ţi *este*? tu urmé-
ză-mi. Deci s'a respânditŭ acestŭ cuvêntŭ 23
între fraţi, că acestŭ discipulŭ nu va muri;
dară Iisusŭ nu i-a disŭ, *că* nu va muri; ci:
De voiŭ voi ca să rĕmână acesta până voiŭ
veni, ce-ţi *este*?

k Cap. … l Efes. 1 … m Mat. … Luc. … n Marc. … Luc. … 1 Cor. …	o Cap. 14. 22. p Mat. 28. 18. q Cap. 17. 18, 28. 2 Tim. 2. 2. Ebr. 3. 1.	q Mat. 16. 19. & 18. 18. r Cap. 11. 16. s 1 Ioan 1. 1. t 2 Cor. 5. 7. 1 Pet. 1. 8.	u Cap. 21. 25. v Luc. 1. 4. x Cap. 8. 15, 16. & 5. 24. 1 Pet. 1. 8, 9. —	*Capulŭ 21.* a Cap. 1. 45. b Mat. 4. 21. c Cap. 20. 14. d Luc. 24. 41.	e Luc. 5. 4, 6, 7. f Cap. 13. 23. & 20. 2. g Fapt. 10. 41. h Vedi cap. 20. 19, 26.	i Fapt. 20. 28. Ebr. 13. 20. 1 Pet. 2. 25. & 5. 2, 4. j Cap. 2. 24, 25. & 16. 30.	k Cap. 13. 36. Fapt. 12. 3, 4. l 2 Pet. 1. 14. m Cap. 13. 23, 25. & 10. 2. n Mat. 16. 27,	28. & 25. 31. 1 Cor. 4. 5. & 11. 26. Apoc. 2. 25. & 3. 11. & 22. 7, 20.

24 Acesta este discipululŭ care mărturisesce
despre acestea, şi a scrisŭ acestea, şi [o]scimŭ,
că mărturia luĭ este adevĕrată.
25 [p]Şi sûnt şi multe altele, câte a făcutŭ Ii-
susŭ, cari, de s'arŭ fi scrisŭ câte une, [q]mi se
pare, că nicĭ în lumea acésta nu arŭ încăpé
cărţile ce s'arŭ fi scrisŭ. Aminŭ.

FAPTELE APOSTOLILORŬ.

Introducere; ordinele cele din urmă ale domnuluĭ nostru la discipulii luĭ, şi înălţarea sa.

1 PRIN espunerea cea d'ântâiŭ te-amŭ in-
formatŭ, o [a]Theofile, de tóte câte a fă-
cutŭ şi a învĕţatŭ Iisusŭ de la începutŭ,
2 [b]Până în ḑiua în care s'a înălţatŭ, după ce
prin Spiritulŭ Sântŭ [c]a datŭ ordine aposto-
3 lilorŭ, pre cari ĭ-a alesŭ; [d]Cărora viŭ s'a şi
arĕtatŭ după patima sa, dându-*li despre a-*
césta multe dovedĭ în curgere de patru-ḑecĭ
de ḑile, şi vorbindu-*li* despre cele ale împĕ-
4 răţieĭ luĭ Dumneḑeŭ. [e]Şi adunându-*ĭ impre-*
jurulŭ seŭ, lĭ-a ordinatŭ să nu se depărteze
de la Ierusalimŭ, ci să ascepte *acolo* făgădu-
inţa Părinteluĭ, [f]care, *ḑise elŭ*, aţĭ auḑit'o de la
5 mine. [g]Că Ioanŭ a botezatŭ cu apă, [h]ĕrŭ voĭ
vĕ veţĭ boteza cu Spiritŭ Sântŭ după pu-
ţine ḑile.
6 Decĭ fiindŭ adunaţĭ, l'ăŭ întrebatŭ, ḑi-
cêndŭ: [i]Dómne, aŭ într'acestŭ timpŭ vel [j]re-
7 statornicĭ luĭ Israelŭ împĕrăţia? Ĕrŭ elŭ
lĭ-a ḑisŭ: [k]Nu vĭ se cuvine a sci timpurĭ séŭ
anotimpurĭ, cari le-a păstratŭ Părintele în a
8 sa putere. [l]Ci veţĭ primi putere, [m]venindŭ
Spiritulŭ Sântŭ preste voĭ, şi-mĭ [n]veţĭ fi mar-
turĭ în Ierusalimŭ, şi în tótă Iudea şi Sa-
maria, şi până la marginile pămêntuluĭ.
9 [o]Şi acestea vorbindŭ, [p]s'a înălţatŭ la pri-
virea lorŭ, şi nŭorŭ l'a luatŭ de la ochiĭ lorŭ.
10 Si căutândŭ eĭ cu privire aţintită la
ceriŭ, pre-cândŭ elŭ se suĭa, éccĕ, dŭoĭ băr-
baţĭ [q]în vestminte albe aŭ statŭ înaintea lorŭ;
11 Cari aŭ şi ḑisŭ: [r]Bărbaţĭ Galileenĭ, de ce
staţĭ cu privirea aţintită la ceriŭ? Acestŭ
Iisusŭ, care s'a înălţatŭ de la voĭ la ceriŭ,
[s]va reveni aşa, precumŭ l'aţĭ vĕḑutŭ mer-
gêndŭ la ceriŭ.
12 [t]Atuncea s'aŭ întorsŭ apostolii în Ierusa-
limŭ de la muntele, co se chiamă alŭ Oli-
vilorŭ, care este aprópe de Ierusalimŭ o
cale de sâmbătă. Şi intrândŭ, s'aŭ suiţŭ
[u]în foişorŭ, unde locuiaŭ: *adecă*, [v]Petru şi Ia-
cobŭ şi Ioanŭ şi Andreiŭ, Filipŭ şi Toma,
Bartolomeiŭ şi Matteiŭ, Iacobŭ alŭ luĭ Al-
feiŭ, şi [x]Simonŭ Zelotesŭ, şi [y]Iuda, *fratele* luĭ
Iacobŭ. [z]Acestia toţĭ stăruĭaŭ cu unŭ cu-
getŭ în rugăciune şi în cerere, cu [a]femeele
şi *cu* Maria, muma luĭ Iisusŭ, şi cu [b]frăţiĭ luĭ.

Aşeḑarea unuĭ apostolŭ noŭ în locŭ de Iuda.

Şi într'acele ḑile, sculându-se Petru în
meḑilocŭlŭ discipulilorŭ, a ḑisŭ: (era mulţime
[c]de numĭ împreună ca la o sută şi dŭoĕ-
ḑecĭ:) Bărbaţĭ, fraţĭ, se cădea a se împlini
scriptura acésta, [d]care a ḑis'o maĭ 'nainte
Spiritulŭ Sântŭ prin gura luĭ Davidŭ despre
Iuda, [e]care a fostŭ conducĕtorŭ celorŭ ce
aŭ prinsŭ pre Iisusŭ. Că [f]elŭ era numĕratŭ
împreună cu noĭ, şi luase parte în [g]serviciulŭ
acesta. [h]Decĭ acesta şi-a cêştigatŭ ţĕrâna
din [i]plata nedreptăţeĭ; şi căḑêndŭ la pă-
mêntŭ, a plesnitŭ prin meḑilocŭ, şi s'aŭ vĕr-
satŭ tóte mănuntăiele luĭ. Şi s'a făcutŭ
acésta cunoscutŭ la toţĭ ceĭ ce locuiaŭ în
Ierusalimŭ, în câtŭ s'a chĭămatŭ acea ţĕrâna
în limba lorŭ, Acheldama, adecă: Ţĕrâna sân-
geluĭ. Că scrisŭ este în Cartea Psalmilorŭ:
[j]Facă-se curtea luĭ pustiiŭ, ca să nu fie cine să
locuéscă într'insa, şi [k]diregĕtoria luĭ să *o* ieĭ
altulŭ. Decĭ dintr'acestĭ bărbaţĭ, cari se
adunaŭ cu noĭ în totŭ timpulŭ, în care
domnulŭ Iisusŭ a petrecutŭ între noĭ; [l]în-
cepêndŭ de la botezulŭ luĭ Ioanŭ până în
ḑiua, în care [m]s'a înălţatŭ de la noĭ, trebue
să fie rônduitŭ unulŭ, [n]spre a fi cu noĭ mar-
turŭ înviăreĭ luĭ.
Şi aŭ pusŭ pre dŭoĭ: pre Iosefŭ, co se
chĭamă [o]Barsaba, care s'a şi numitŭ Iustŭ,

o Cap. 19. 35. 3 Ioan 12.
p Cap. 20 30.
q Amos 7, 10.

FAPTELE.

Capŭlŭ I.

a Luc. 1. 3.
b Marc. 16. 19. Luc. 9. 51. & 24. 51.
Vers. 9. 1 Tim. 3. 16.
c Mat. 28. 19. Marc. 16. 15. Ioan 20. 21. Cap. 10. 41, 49.
d Marc. 16 14. Luc. 24. 36. Ioan 20. 19, 26. & 21. 1, 14. 1 Cor. 15. 5.
e Luc. 24. 43, 49.
f Luc 24. 49. Ioan. 14. 16, 26, 27. & 15. 26. & 16. 7. Cap 2 33.
g Mat. 3. 11. Cap. 11. 16. & 19. 4.
h Ioel 3 18. Cap. 2. 4. & 11. 15.
i Mat. 24. 3.
j Isa. 1. 26. Dan 7. 27. Amos 9. 11.
k Mat. 24. 36. Marc. 13. 32. 1 Tes 5 1
l Cap. 2. 1, 4.
m Luc. 24. 49.
n Luc. 24. 48. Ioan 15. 27. Vers. 22. Cap. 2. 32.
o Luc. 24. 51.
Ioan 6. 62.
p Vers. 2.
q Mat 28. 3. Marc. 16. 5. Luc. 24. 4. Ioan 20. 12. Cap. 10. 3, 30.
r Cap. 2. 7. & 13. 31.
s Dan. 7. 13. Mat. 24. 30. Marc. 13. 26. Luc. 21. 27.
Ioan 14. 3. 1 Tes. 1. 10. & 4. 16. 2 Tes. 1. 10. Apoc 1. 7.
t Luc. 24. 52.
u Cap. 9. 37, 39. & 20. 8.
v Mat. 10 2—4. Luc. 6. 15.
x Luc. 6. 15.
y Iuda 1.
z Cap. 2. 1, 46.
a Luc. 23. 49,
55. & 24. 10.
b Mat 13. 55.
c Apoc. 3. 4.
d Ps. 41. 9. Ioan 13. 18
e Luc. 22. 47. Ioan 18. 3.
f Mat. 10. 4. Luc. 6. 16.
g Vers. 25. Cap. 12. 25. & 20. 24. & 21. 19
h Mat. 27. 5.
i Mat. 26. 15.
2 Pet. 2. 15.
j Ps. 69. 25.
k Ps. 109. 8.
l Marc. 1. 1.
m Vers. 2.
n Ioan 15. 27. Vers. 8. Cap. 4. 33.
o 27. 16.

14 şi pre Mattia. Şi rugându-se, aŭ ḑisŭ: Tu
Dómne, [p]care scii ânimele tuturorŭ, arétă
15 pre care dintr'acestĭ dŭoĭ aĭ alesŭ, [q]Că să
iee parte în serviciulŭ şi apostolia acésta,
din care a căḑutŭ Iuda, ca să mérgă în lo-
16 culŭ luĭ. Şi aŭ datŭ sorţĭ; şi a căḑutŭ
sorţulŭ pe Mattia; şi s'a numĕratŭ cu ce
unŭ-spre-ḑece apostolĭ.

Pogorirea Spiritului Sântŭ; predicarea luĭ Petru, şi venirea la credinţă a treĭ miĭ de suflete.

2 EARŬ sosindŭ [a]ḑiua cincĭ-ḑecimeĭ, [b]eraŭ
2 toţĭ cu unŭ cugetŭ la unŭ locŭ. Şi
fără de scire s'a făcutŭ sunetŭ din ceriŭ,
ca de unŭ vêntŭ ce vine cu viforŭ, şi [c]a im-
3 plutŭ tótă casa unde şeḑeaŭ. Şi lĭ s'aŭ a-
rĕtatŭ limbĭ împărţite, ca de focŭ; şi a şe-
4 ḑutŭ pe fie-care din eĭ. Şi [d]s'aŭ implutŭ toţĭ
de Spiritŭ Sântŭ, şi aŭ începutŭ [e]a vorbi într'
alte limbĭ, precumŭ lĭ da Spiritulŭ a vorbi.
5 Şi petreceaŭ în Ierusalimŭ ludeĭ, băr-
baţĭ cucernicĭ din totŭ poporulŭ *ce este*
6 suptŭ ceriŭ. Decĭ făcêndŭ-se sunetulŭ, s'a
adunatŭ mulţimea, şi s'a turburatŭ, că-ĭ au-
7 ḑia fie-care vorbindŭ în limba sa. Ĕrŭ toţĭ
se uĭmlaŭ şi se minunaŭ, ḑicêndŭ unulŭ cătră
8 altulŭ: Aŭ toţĭ acestia ce vorbescŭ nu
sûnt [f]Galileenĭ? Cumŭ dară auḑimŭ fie-care
în limba nóstră, în care ne-amŭ născutŭ?
9 Parţiĭ şi Mediĭ şi Elamiţiĭ, şi locuitoriĭ Me-
sopotamieĭ, aĭ Iudeeĭ şi aĭ Capadochieĭ, aĭ
10 Pontuluĭ şi aĭ Asieĭ; Aĭ Frigieĭ, şi aĭ Pam-
filieĭ, aĭ Egiptuluĭ şi aĭ părţilorŭ Libieĭ celeĭ
de lûngă Cirina, şi străinii din Roma, a-
11 tâtŭ Iudeĭ câtŭ şi proseliţĭ; Criţenĭ şi
Arabiĭ, [i]ĭ auḑimŭ vorbindŭ în limbele nóstre
12 măririle luĭ Dumneḑeŭ. Şi toţĭ se uĭmlaŭ
şi nu se înţelegeaŭ, ḑicêndŭ unulŭ către al-
13 tulŭ: Ce va să fie acésta? Ĕrŭ alţiĭ bat-
joculŭ, ḑiceaŭ Acestĭ ómenĭ sûnt plinĭ
de mustŭ.
14 Ĕrŭ Petru, sculându-se cu ceĭ unŭ-spre-
ḑece, şi-a rĕdicatŭ vócea sa, şi lĭ-a ḑisŭ:
Bărbaţĭ din Iudea, şi toţĭ cari petreceţĭ în
Ierusalimŭ, acésta să vĭ fie sciută, şi as-
15 cultaţĭ cuvintele mele. Că acestia nu sûnt
beţĭ, precumŭ vĭ se pare, [g]fiindŭ-că este *numaĭ*
16 a treia óră din ḑi. Ci acésta este ceea ce
17 s'a ḑisŭ prin profetulŭ Ioelŭ: [h]Şi se va în-
têmpla în ḑilele cele de pe urmă, ḑice
Dumneḑeŭ, [i]voiŭ turna din Spiritulŭ meŭ
preste totŭ corpulŭ, şi fiiĭ vostri şi [j]fetele
vóstre vorŭ profeţi, şi têneriĭ vostri vorŭ
vedé visiunĭ, şi bĕtrâniĭ vostri vorŭ visa vi-
hurĭ. Încă şi preste servii meĭ şi preste 18
servele mele voiŭ turna într'acele ḑile din
Spiritulŭ meŭ, [k]şi vorŭ profeţi. [l]Şi voiŭ a- 19
rĕta minunĭ în ceriŭ susŭ, şi semne pe pă-
mêntŭ josŭ, sânge şi focŭ şi fumegare de
fumŭ. [m]Sórele se va preface în întunerecŭ, 20
şi luna în sânge, maĭ 'nainte de a veni ḑiua
Domnuluĭ cea mare şi insemnată. Şi va fi, 21
că [n]totŭ celŭ ce va chiăma numele Dom-
nuluĭ se va mêntui.
Bărbaţĭ, Israeliţĭ, ascultaţĭ cuvintele a- 22
ceste: Iisusŭ Nazarinénulŭ, bărbatŭ adeve-
ritŭ de la Dumneḑeŭ între voĭ [o]cu puterĭ
şi cu minunĭ şi semne, pre cari le-a făcutŭ
Dumneḑeŭ printr'insulŭ în meḑilocŭlŭ vo-
stru, precumŭ şi voĭ sciţĭ; Pre acesta, 23
[p]fiindŭ datŭ dupre sfatulŭ hotărîtŭ şi *dupre*
presciinţa luĭ Dumneḑeŭ, [q]luându-*lŭ* şi prin
mânele celorŭ, fără-de-lege crucificându-*lŭ*,
*l'*aţĭ omoritŭ; [r]Pre care Dumneḑeŭ l'a in- 24
viatŭ, deslegându durerile morţeĭ, fiindŭ-că
nu era cu putinţă, ca să fie elŭ ţinutŭ de
d'insa. Că Davidŭ ḑice despre d'insulŭ: 25
[s]Vĕḑut'amŭ pre Domnulŭ înaintea mea pu-
rurea; că este d'a drépta mea, ca să nu
mĕ clătescŭ. Pentru acésta s'a veselitŭ â- 26
nima mea, şi s'a bucuratŭ limba mea, chĭarŭ
şi corpulŭ meŭ se va repausa în speranţă;
Că nu veĭ lăsa sufletulŭ meŭ în infernŭ, nicĭ 27
veĭ lăsa ca celŭ cucernicŭ alŭ teŭ să vĕḑă
stricăciune. Tu mĭ-aĭ făcutŭ cunoscutŭ că- 28
ile vieţeĭ; tu mĕ veĭ implé de veseliă cu
faça ta.
Bărbaţĭ, fraţĭ, să-mĭ fie iertatŭ a vorbi 29
liberŭ cătră voĭ [t]despre patriarchulŭ Davidŭ,
că a şi murtŭ şi s'a îngropatŭ, şi mor-
mêntulŭ luĭ este între noĭ până într'acestă
ḑi. Decĭ fiindŭ profetŭ, [u]şi sciindŭ că i s'a 30
juratŭ Dumneḑeŭ cu jurămêntŭ, că din frup-
tulŭ cópselorŭ luĭ dupre corpŭ va rĕdica
pre Christosŭ, să şeḑă pe tronulŭ luĭ; Maĭ 31
'nainte vĕḑêndŭ acésta, a vorbitŭ de învia-
rea luĭ Christosŭ, [v]că sufletulŭ seŭ nu s'a
lăsatŭ în infernŭ, nicĭ corpulŭ luĭ a vĕḑutŭ
stricăciune. [x]Pre acestŭ Iisusŭ l'a înviatŭ 32
Dumneḑeŭ, [y]căruia noĭ toţĭ sûntemŭ marturĭ.
Decĭ [z]înălţându-se prin drépta luĭ Dumne- 33
ḑeŭ, şi [a]luându de la Părintele Spiritulŭ

b 1 Sam. 16. 7. 1 Cron. 28. 9. & 29. 17. Iac. 1. 20 & 2. 14.
Apoc. 2. 23.
c Cap. 15. 8.
d Vers. 17.
e Cap. 4. 31.
f Luc. 23. 15.
Deut. 16. 9. Cap 20. 16.
b Cap. 1. 14.
c Cap. 4. 31.
d Cap. 1. 5
e Marc. 16. 17. Cap. 10. 46. & 19. 6. 1 Cor. 12. 10, 30, 30. & 13. 1. & 14. 2, etc.
f Cap. 1. 11.
g 1 Tes. 5. 7.
h Isa. 44. 3. Exec. 11. 19. & 36. 27. Ioel. 2. 28, 29. Zech. 12. 10. Ioan 7. 38.
i Cap 10. 45.
j Cap. 21. 9.
k Cap. 21. 4, 9,
10. 1 Cor. 12. 10, 28. & 14. 1. etc.
l Ioel 2. 30. 31.
m Mat. 24. 29 Marc. 13. 24. Luc. 21. 25.
n Rom. 10. 13.
o Ioan 3. 2. & 14. 10, 11.
Cap. 10. 38 Ebr. 2. 4.
p Mat. 26. 24. Luc. 22. 22. & 24. 44. Cap. 3 18. & 4. 28.
q Cap. 5. 30.
r Vers. 32. Cap. 3. 15. & 4. 10. & 10.
40. & 13. 30, 34. & 17. 31. Rom. 4. 24. & 8. 11. 1 Cor. 6. 14. & 15. 15. 2 Cor. 4. 14. Gal. 1. 1. Efes. 1. 20. Col. 2. 12. 1 Tes. 1 10.
Ebr. 13. 20. 1 Pet. 1. 21.
s Ps. 16. 8.
t 1 Reg 2. 10. Cap. 13. 36.
u 2 Sam. 7. 12, 13. Ps. 132. 11. Luc 1. 32, 69. Rom. 1. 3. 2 Tim. 2. 8.
v Ps. 16. 10. Cap. 13. 35.
x Vers. 24.
y Cap. 1. 8.
z Cap. 5. 31. Filip. 2. 9. Ebr. 10. 12.
a Ioan 14. 26. & 15. 26. & 16. 7, 13. Cap. 1. 4.